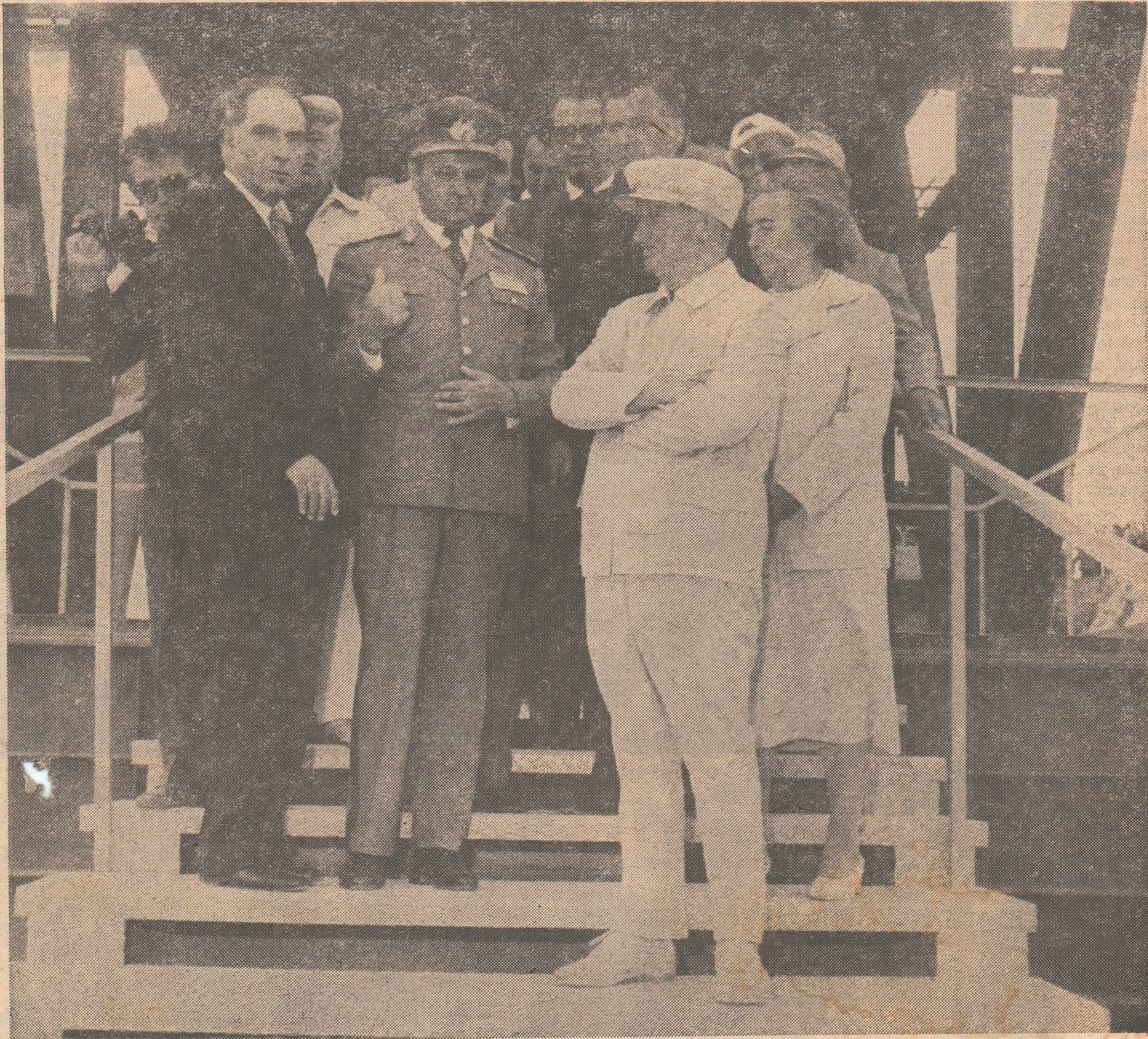

Congresul al IX-lea — început de nouă istorie

Ministerul Dn. Muzeei și
SALA DE LECTURĂ

In acest număr:

ION TEȘU,
ministrul agriculturii
și industriei alimen-
tare :

„Mașinile joa-
că un rol tot
mai mare, dar
cel care hotă-
răște soarta
pîinii noastre
este tot țăranul
român“

(Pagina 7)

IOSIF TRIPȘA,
secretar de stat la
Ministerul Educației
și învățămîntului :

„UN ÎNVĂȚĂ-
MÎNT INTEGRAT
NECESITĂȚILOR
SOCIETĂȚII
ROMĂNEȘTI“

(Pagina 15)

Academician
ȘTEFAN PASCU :

„Istoria a re-
venit la rostu-
rile sale fun-
damentale“

(Pagina 17)

CANALUL

În anul 1952 eram reporter-militar la gazeta ostășească „Scutul Patriei“, funcția datorată citorva reportaje trimise din regimentul meu acestui ziar de armă în care și-au făcut ucenicia mai mulți scriitori de azi, eu fiind acolo transferat prin recomandarea sergentului Radu Cosășu pe care, cu gradul, l-am ajuns repede din urmă.

Spre toamnă, Radu Cosășu a fost lăsat la vatră (la vatra „Scintei tineretului“) iar eu, nu mă laud, l-am luat locul în „Secția de reportaje“. Din clipa aceea am început să văd țara în lung și în lat, cum se spune, fiindcă un reporter-militar scrie despre viața din armată, dar, totodată, și despre ceea ce se petrece în cu-

prinsul țării, în uzine, la sate, pe șantiers. Puteai chiar să te specializezi într-unul din domenii, dar pe mine mă interesau parcă toate deodată și, astfel, scriam despre tot : și despre fabrici, și despre colectivizare, și despre pregătirea militară. Aveam totuși o preferință : șantierele. Șantierele mă atrăgeau, mă tulburau. Era atunci un început de lume nouă și eu eram martorul acestui început. Văzusem Bumbești-Livezeni, șantierul pe care și lucrasem puțin înainte de armată ca elev-bri-

(Continuare în pagina 15)

VASILE BĂRAN ■

29

ANUL XXXI (415)
Vineri, 23 Iulie 1982

Flacăra

Săptămânal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Sat românesc

Sat de doruri, sat de cîntec, sat prin care curge-un riu
De lăcufieri care-n inimi în prîvighetori se schimbă,
Cînd lumina vie-a pîinii ne declină-n cărți de griu,
Cîtorîți de-o veșnicie într-o preadoinită limbă.

Sat de-arome ești planeta griului incins de noi,
Și colină preacurată tîlmăcită-n sori de mîiere ;
Logodind pe veci stejarii doar cu trunchiuri de eroi,
Tu ne torni în suflet jerbe tricolore de putere.

Sat rotit pe-orbita unor curcubeie de ulcioare,
Ființei noastre-i porți rostirea în mireasma noii pîini,
Căci precum un soare sacru dogorînd străvechi pridvoare,
A fost, este și-o să fie piinea nouă la români.

Sat care-mi pulsezi în singe ca pe o comoară rară :
Dragostea de-o limbă care n-are moarte și nici preț,
Căci în matca ei părinții rostul ni-l înscăunară,
Spre-ai sorbi în veci parfumul din Fintini de Frumuseți !...

LUCA ONU ■

Cenaclul „Flacăra“ la mare

Entuziasmul acestor tineri, caracteristic vîrstei lor, nu este declanșat de astă dată nici de victoria echipei favorite, nici de vestea faptului de necontestat al irevocabilei instalări a vacanței, ci de forța prezenței, în aceste zile, în atmosfera însoțită de pe litoralul nostru, a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar.

MONUMENTE ALE UNEI EPOCI ISTORICE

Prima centrală

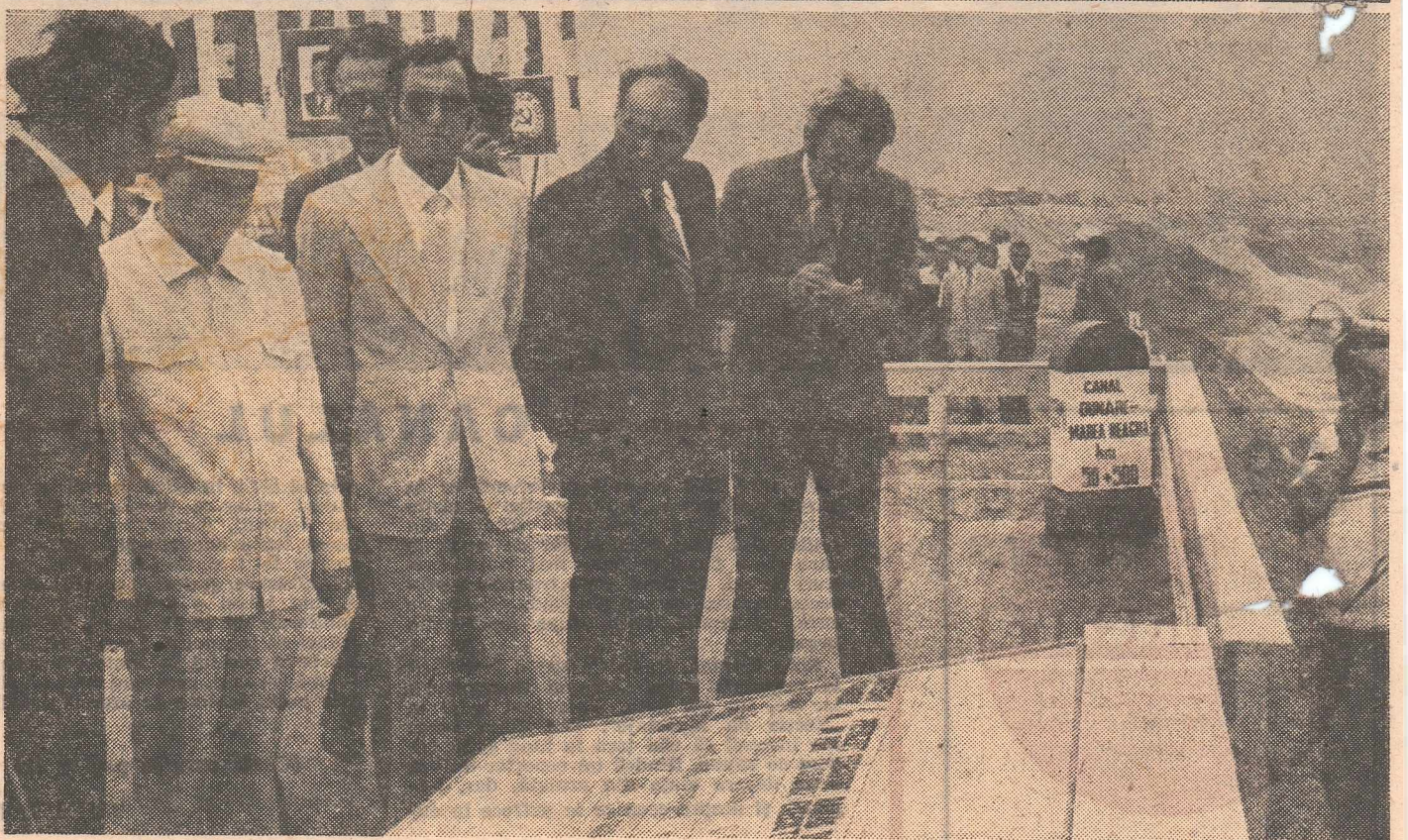
nucleo-electrică a României

Utilizarea energiei nucleare pentru producerea de energie electrică și termică va deveni în curând realitate, lucrările pe șantierul centralei de la Cernavodă desfășurându-se într-un ritm rapid. În plus, după cum s-a evidențiat cu prilejul vizitei din 16 iulie a.c. a secretarului general al partidului, s-a confirmat întru totul posibilitatea realizării — conform sarcinii stabilite de conducerea de partid și de stat — la centrala Cernavodă a cinci unități nucleare în loc de patru, cîte se prevăzuseră inițial.

Magistrala albastră

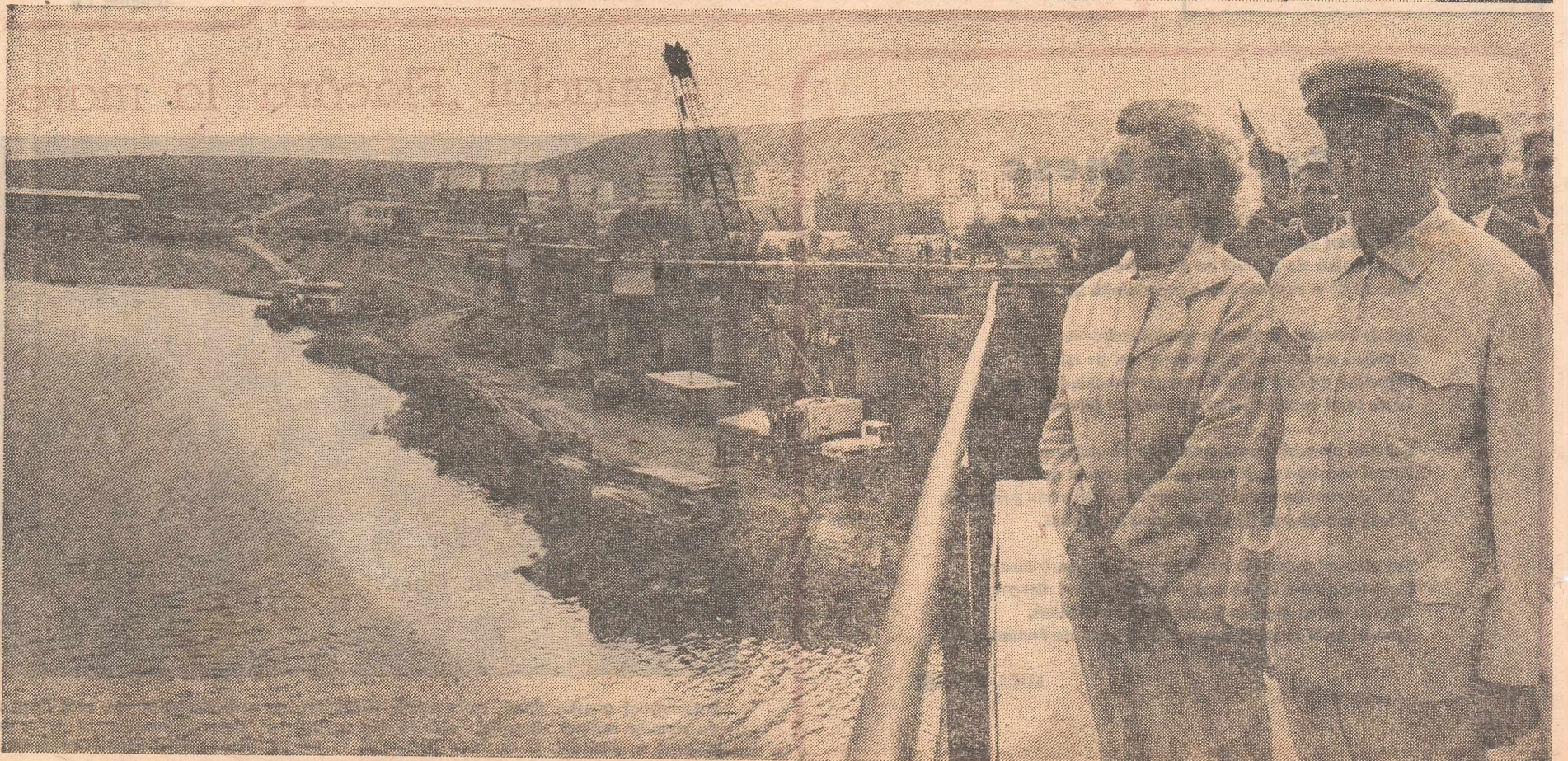
A rămas mai puțin de un an pînă la deschiderea navigației pe Canalul Dunăre — Marea Neagră ! Cei 25 000 constructori au excavat pînă la sfîrșitul primului trimestru al acestui an 175 milioane mc de pămînt din 276 milioane mc prevăzuți în proiect și s-au turnat aproape 1,9 milioane mc beton din totalul proiectat de aproape 3 milioane mc. Lucrările de construcție a porturilor fluviale Cernavodă, Medgidia și Basarabi, precum și a portului maritim Constanța Sud — Agigea se desfășoară în avans.

O nouă poartă

dinspre mare a țării

Nodul hidrotehnic și de navigație de la Agigea, de asemenea vizitat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la 16 iulie, reprezintă o lucrare modernă, de o complexitate tehnică deosebită. S-a atins cota finală — plus 11 m — în turnarea betoanelor la ecluza de la Agigea, care, astfel, se prezintă ca un obiectiv conturat, în pragul finalizării. O nouă poartă dinspre mare a noii Români.

A rămas mai puțin de un an până la deschiderea navigației pe Canalul Dunăre — Marea Neagră. Pentru a analiza stadiul de execuție a lucrărilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu alți tovarăși din conducerea de partid și de stat, a vizitat din nou, la sfârșitul săptămânii trecute, șantierele noii magistrale de transport pe apă. Cu acest prilej au fost, de asemenea, vizitate Centrala atomoelectrică de la Cernavodă și noul port Constanța Sud.

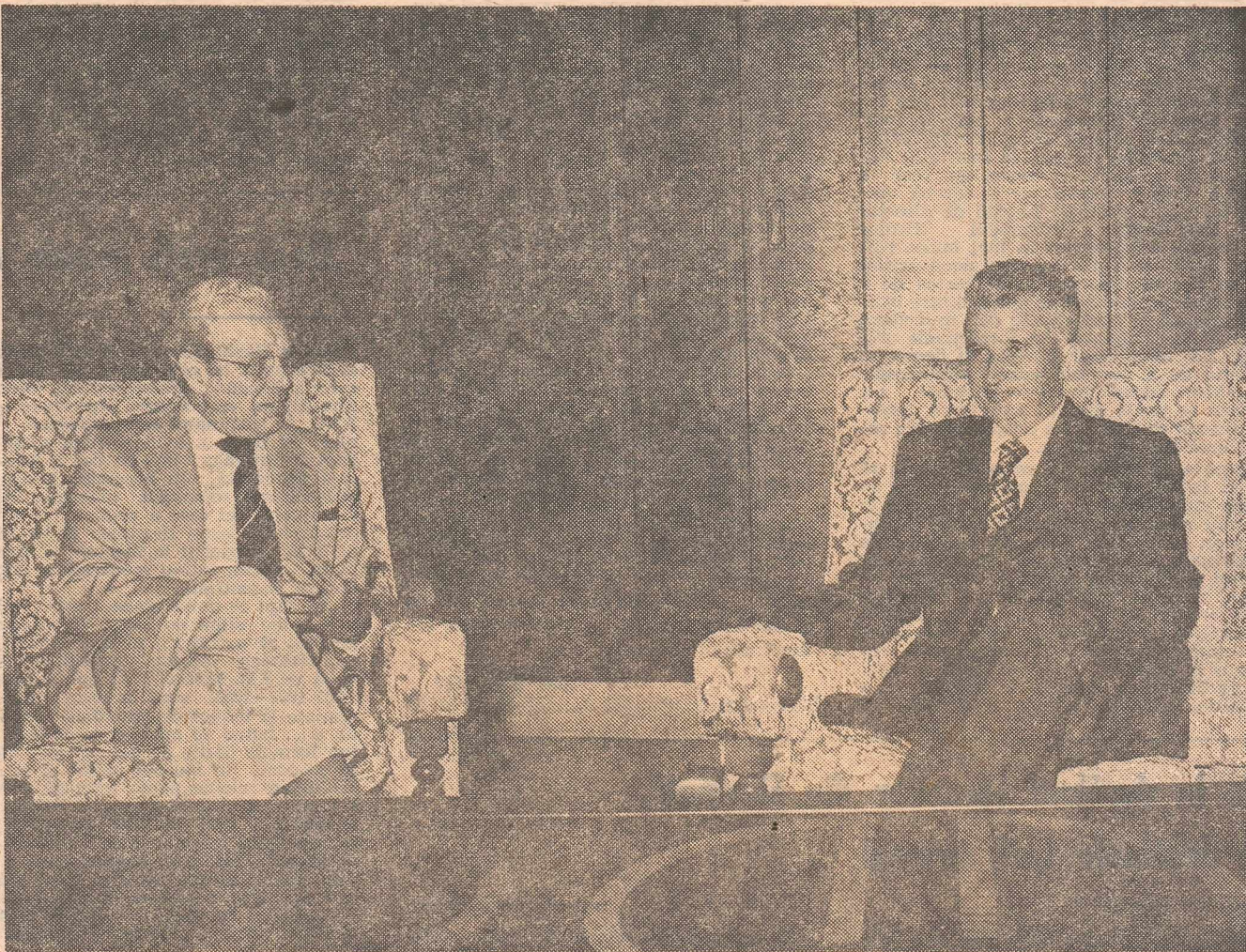
Efectuată în zilele cind întregul nostru popor, strins unit în jurul partidului, își trece cu legitimitate și în revistă istoricele realizări obținute în perioada de după Congresul al IX-lea al P.C.R., noua vizită de lucru a conducătorului partidului și statului nostru pe șantierele Canalului Dunăre — Marea Neagră și ale altor mari obiective economice din județul Constanța s-a desfășurat sub semnul muncii pline de abnegație depuse de oamenii muncii din întreaga țară, al profundului omagiu pe care toți cetățenii patriei noastre îl aduc tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al României, la împlinirea a 17 ani de la alegerea sa în fruntea partidului. Prin ovațiile cu care constructorii obiectivelor menționate l-au întâmpinat pe oaspetele iubit, au fost exprimate prețuirea și recunoștința întregii țări pentru personalitatea puternică a secretarului general al partidului, pentru marea sa experiență politică, pentru spiritul său revoluționar care și-au pus amprenta inconfundabilă pe spiritul și faptele acestor ani, pentru gândirea sa de mare profunzime, de recunoscută cutezanță și originalitate, materializată în programul politic și de dezvoltare economico-socială adoptat de Congresul al IX-lea al partidului, în realizările mărețe ale întregii perioade inaugurate în urmă cu 17 ani. Iar vizita, în ansamblul ei, a constituit o ilustrare vie a faptului că, fundamentind încă de la Congresul al IX-lea teza potrivit căreia esențiale în activitatea partidului sunt recunoștința fidelă în politica sa a intereselor vitale și aspirațiilor majore ale propriului popor, aplicarea creatoare a adevăratelor generale ale socialismului științific la condițiile concrete, la tradițiile istorice ale fiecărei țări, tovarășul Nicolae Ceaușescu a orientat cu spirit revoluționar întreaga activitate a partidului nostru spre stringerea legăturilor cu masele și consultarea lor sistematică, spre cunoașterea permanentă și nemijlocită a realităților, spre atragerea activă a tuturor cetățenilor la elaborarea și înlăturarea politicii partidului.

Ca de fiecare dată, vizita s-a constituit într-un fructuos dialog de lucru cu oamenii muncii, în cadrul căruia secretarul general al partidului a dat indicații și a trasat sarcini concrete. Una din ideile-cheie ale dialogului l-a constituit necesitatea de a se acționa cu toată fermitatea pentru îndeplinirea ritmică a prevederilor de plan, pentru darea în funcțiune la termenele stabilite a Canalului Dunăre — Marea Neagră și a celorlalte obiective vizitate. Constructorii l-au asigurat pe secretarul general al partidului că pe baza măsurilor inițiate în toate sectoarele, a voinței neșăgăzute manifestate de toți cei ce muncesc la realizarea Canalului — muncitori călători în lupta pentru ridicarea a numeroase alte edificii ale economiei noastre naționale, tineri continuatori ai tradițiilor de la Bumbăști-Livezeni, Salva-Vișeu, de la Bicaz și de pe alte șantiere naționale, militari care-și servesc patria prin muncă pașnică, specialiști din cele mai diferite domenii — lucrările se vor încheia la termenul stabilit. În cadrul convorbirii cu oamenii muncii de pe șantierele centralei atomoelectrice de la Cernavodă, obiectiv deosebit de important înscris în programul energetic al țării, s-a insistat asupra îndeplinirii hotărârilor de partid și de stat privind realizarea cu forțe proprii de materiale și echipamente pentru centralele nucleare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat constructorilor, factorilor de răspundere să asigure asimilarea în țară a materialelor și utilităților conform măsurilor stabilite. S-a scos în evidență, de asemenea, necesitatea folosirii judicioase a teritoriului. Astfel, pe șantierele portului Constanța Sud, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se asigure cât mai rapid umplerea și amenajarea spațiilor îndiguite, utilizarea cât mai eficientă a suprafețelor portuare. Secretarul general al partidului a atras, în același timp atenția atit celor care construiesc Canalul Dunăre — Marea Neagră, cit și cadrelor din conducerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, ca pe măsură ce se încheie lucrările pe șantierele acestei noi construcții, terenurile ocupate acum de diverse depozite, de pământ și sterilul excavate să fie de urgență reintroduse în circuitul agricol.

Prilejuind, după cum am subliniat, exprimarea, de către oamenii muncii, a sentimentelor lor de nețărmurită dragoste, stimă și prețuire față de conducătorul iubit al națiunii noastre, de numele căruia se leagă cele mai mari înfăptuiri din istoria țării, noua vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Constanța a demonstrat, prin obiectivele pe care le-a cuprins, forța și vitalitatea economiei noastre socialiste, capacitatea și hotărârea generației contemporane de a lăsa peste timpuri lucrări durabile, de mare însemnătate economico-socială, pe care își pune adinc pecetea epoca Ceaușescu.

ION D. GOIA

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A AVUT CU SECRETARUL GENERAL AL O.N.U. UN LARG ȘI APROFUNDAT DIALOG PRIVIND MARILE PROBLEME ALE LUMII DE AZI

Într-o ambianță de caldă cordialitate, Președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, au aplecat la discuții în stațiunea Neptun, pe 19 iulie, în invitația guvernului român a făcut o vizită oficială în țara noastră.

Întâlnirea a prilejuit un larg și aprofundat schimb de păreri în legătură cu misiunea importantă ce revine O.N.U. — cu deosebire în această perioadă de maximă încordare în viața internațională — și a organismelor sale în soluționarea echitabilă, democratică a marilor probleme ale vieții politice internaționale.

Președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, au apreciat că interesele supreme ale popoarelor cer să se acționeze cu toată hotărârea și responsabilitatea pentru a se pune capăt încordării internaționale, pentru a se opri cursul spre confruntare și război, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, respect al independenței naționale, pace și colaborare internațională.

În cadrul convorbirilor s-a apreciat că, în momentul de față, problema centrală a vieții internaționale o constituie lupta pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru

trecerea la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară. În acest context, secretarul general al O.N.U. a exprimat deosebita sa apreciere în legătură cu propunerile României cu privire la problemele dezarmării, prezentate la recenta sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U.

Președintele Nicolae Ceaușescu a asigurat Organizația Națiunilor Unite, pe secretarul său general, că România socialistă va milita și în viitor pentru creșterea rolului internațional al acestei organizații, puse în slujba marilor idealuri de pace, bunăstare, progres și libertate.

L. NICULESCU

Opinia unui alegător

Un om tânăr la putere

Sint, se știe și imi place să afirm această mereu cu satisfacția de a rămâne democrat în opțiunile care privesc și raportul propriului meu destin cu viitorul societății, un împătimit al ideii afirmării tinerei generații pe toată scara ierarhiei și deciziei în stare să dea patriei noastre necontenit o respirație tină și inepuizabilă în receptarea noului, astfel încât să fim siguri că drumul pe care mergem va fi ferit de prejudecățile conformist-conservatoare ce se instalează, din păcate și nu rareori, odată cu înaintarea în vîrstă. Iată de ce am pledat și voi continua să pledez ca să ne bucurăm din toată inima atunci cînd un om tânăr e pus să-și asume răspunderi capabile să afirme valoarea generației care vine după noi, generație validînd, la rîndul ei, capacitatea noastră de pedagogi ai lumii politice socialiste.

Să nu fim ipocriți și să recunoaștem că nu întotdeauna sintem gata să îmbrățișăm cum s-ar conveni pe tînărul ajuns în posesia dreptului de decizie, că uneori ne ferim chiar să-l promovăm cu același curaj cu care alții au făcut-o cu noi la vremea noastră.

La 35 de ani, de pildă, un primar de oraș mare e un caz fericit ce merită să fie salutat și azi nu fac decît să vă aduc la cunoștință un astfel de exemplu.

Îl cheamă Viorel Barbu, „vine de la U.T.C.” și e azi primarul nou al Drăgășanilor, oraș din ce în ce mai puternic în ansamblul economiei vilcene, absolut de nerecunoscut pentru cei care mai păstrează în amintire imaginea urbei cu mughernițe sordide și cu interminabile procese de mejdină și de moștenire și de înșelăciune viticolă la o judecătorie ce amenința să devină mai celebră decît celebra podgorie. Azi orașul ambiționează să-și afirme succesul edilitar la nivelul cifrelor care ating sutele de apartamente anual, un centru civic ce pregătește să dea măsură și personalitate distinctă exploziei edilitare, fabricile încep să-și depășească condiția județeană, unele intrînd în circuit comercial internațional, în sfîrșit, agricultura a revenit și aici în centrul atenției și vara asta o producție

de 4000 de kilograme de griu la hectar e și ea dătătoare de speranță, urbea a cucerit locul 8 pe țară la întrecerea dintre orașe, ceea ce înseamnă ceva. Sigur, e mult încă de făcut la Drăgășani, sint încă atîtea împrejurări care țin orașul sub semnul multor întrebări privind civilizația, dar eu salut ideea lansării unui om tânăr în fruntea unei temerare acțiuni. Omul e dinamic, e instruit, are față de realitate distanța necesară presupusă de acțiunea politică de anvergură, e conștient că joacă nu numai cartea propriei lui identități, ci și pe aceea a generației care accede la putere și, mai presus de toate, mi se pare conștient de prejudecățile inhibitoare sau generatoare de atitudine oportuniste, conjuncturaliste sau conservator-disciplinate. Arta noastră ar fi, acum, să dirijăm spre afirmarea deplină calitățile care dau personalitate acestui om politic tânăr. Fiindcă meritul noului generații e de a fi mult mai aproape structural de stadiul maturizării conceptului de democrație în socialism decît eram noi, firește, la începutul revoluției. Iar datoria noastră ar fi să consolidăm climatul favorabil privirii senine a acestor tineri pentru care devotamentul și patriotîsmul se înscriu sub semnul competenței și al verticalității morale.

DINU SARARU

ÎN CREZ ȘI ÎN FAPTĂ: UNA CU ȚARA

Un dialog deschis, neprotocolar, o discuție ca de la om la om

Destinul profesional mi-a adus de câteva ori prilejul, bucuria și deosebita cinste de a mă afla în preajma tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a discuta nemijlocit cu conducătorul partidului și statului nostru, de a-i împărtăși cîte ceva din bucuriile și greutatea noastre, ale motoristilor. Sînt momente pe care memoria le păstrează neștirbite, așa cum se întâmplă cu toate evenimentele de excepție ce traversează viața unui om, sau se disting prin rezonanța lor profundă în conștiința vremii.

Lucrez de aproape 25 de ani în domeniul proiectării și construcției de motoare și am avut ocazia de a lucra în mai multe întreprinderi și institute de profil. Am lucrat între altele la Uzinele „23 August” unde am fost inginer șef în compartimentul de concepție, iar aici, la Institutul Național de motoare termice, am fost o vreme director tehnic, iar în ultima vreme mi s-a încredințat funcția de director al institutului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins în mai multe rânduri vizite de lucru în aceste două unități și de fiecare dată am avut cinstea de a participa la schimbul de opinii dintre înaltul oaspete și colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri din respectivele unități. Am avut chiar bucuria și deosebita emoție de a constata cum președintele României adresându-mi-se personal, s-a referit la unele discuții anterioare, întrebându-mă ce soluții am adoptat pentru rezolvarea unor probleme.

Dacă aș fi scriitor și m-aș încumeta să fixez într-o lucrare de memorialistică aceste clipe fierbinți, atunci m-aș referi în primul rînd la caracterul deschis, neprotocolar, al acestor dialoguri de lucru, la franchețea și sinceritatea schimbului de opinii, la faptul că uneori — uitînd aproape că mă aflî în fața primului bărbat al țării, aveam senzația că discut cu un vechi tovarăș de muncă. Calm, plin de răbdare și înțelegere, atent cu fiecare în parte, receptiv la orice sugestie, secretarul general al partidului se distinge în același timp printr-o uluitoare putere de sinteză, și

printr-o mare forță de comprehensiune. Am putut remarca uimit cum omul acesta, pe umerii căruii apasă destinul întregii țări, și care în virtutea înalțelor sale răspunderi este nevoit să acumuleze un mare volum de informații, găsește totuși timp, și pentru a cunoaște temeinic și problemele vaste ale construcției de motoare. De fiecare dată, noi cei de aici am avut impresia că discutăm cu un confrate de breaslă, cu un specialist în construcție de motoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu aducîndu-ne dovada unor profunde cunoștințe de specialitate. Părerile exprimate au fost întotdeauna limpezite și la obiect, iar recomandările și-au demonstrat de fiecare dată temeinicia. Imi amintesc de pildă că la ultima vizită făcută în institutul nostru, interesîndu-se în mod special de motoarele de mare putere ce urmează să le fabricăm, a ținut să tempereze puțin entuziasmul nostru, sfătuiindu-ne să începem într-o primă etapă cu motoare cu aspirație naturală și abia după ce le vom stăpîni să trecem la motoarele cu supraalimentare. Tot atunci am fost întrebați dacă avem posibilitatea de a trece la proiectarea unor motoare și mai economice, eventual cu acoperiri ceramice, capabile să folosească cit mai bine căldura în ciclul termodinamic.

Secretarul general al partidului s-a interesat de fiecare dată, deopotrivă, de condițiile de muncă ale personalului muncitor, de starea de sănătate și condițiile de viață ale acestuia, arătînd aceeași grijă părintească, aceeași atentă preocupare pentru munca și viața noastră de zi cu zi.

Sînt mîndru și bucuros că duc cu mine asemenea amintiri dragi, dar sînt și mai fericit că fac parte din marea familie a poporului român în fruntea căruia se află comunistul de omenie Nicolae Ceaușescu, omul și bărbatul ce intruchipează atît de plener crezul, voința și înțelepciunea întregii noastre națiuni.

ION BUZESCU

directorul Institutului de motoare termice

De la destinul țaranilor din Fierbinți, la destinele țării întregi

Alături de marile aniversări ale țării, fiecare meleaș își are aniversările lui. Astfel, la Fierbinți, în sudul județului Dimbovița, în primăvara acestui an, înainte de a se împlini 17 ani de la Congresul al IX-lea al partidului, sătenii au sărbătorit și împlinirea a două decenii de la crearea cooperativei lor agricole de producție. Și alăturarea acestor două aniversări, aici, la Fierbinți, își are tîlc și însemnătatea ei: agricultura comunei a pășit pe un drum nou prin indemnul nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Zilele de atunci sînt vii în memoria oamenilor. În memoria bătrînului Stan B. Voicu, care, în toamna adîncă a anului 1961, a avut și prilejul să schimbe o strîngere bărbătească de mină cu cel ce urma să devină secretar general al partidului nostru și președinte al țării. În memoria lui Florea Marin, care, între 1962 și 1970, a condus ca președinte cooperativa agri-

colă de producție zămislită prin sfatul fruntașilor satului, convocat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu. În memoria șefului de echipă Ion Iorga, care a fost și a rămas unul dintre cei mai vrednici săteni ai acestei așezări cu pămînt unei secetos, dar întins și neted ca o prerie, din inima cîmpiei Găvanu-Bordea, diviziune importantă a marii cîmpii românești.

Își amintesc toți limpezimea de cuget a celui care-i intrunise într-un sfat fără precedent în istoria satului lor, puterea lui de a înfrîni și conștiințele celor mai sceptici, de a vorbi tuturor de la om la om, apropiat și convingător, și mai cu seamă, știința de a apropia viitorul de cugetul oamenilor. Și nu era deosebit de simplu și de ușor de a apropia viitorul de cugetul unor oameni obișnuiți mai mult cu necazurile decît cu bucuriile, într-o istorie care fusese pentru ei mereu vitregă.

De fapt, cu ce au început ei? — se întreabă Florea Marin, acum. Cu atelajele intrunite într-o întovărășire mai veche și cu un KD cu șenile, care mai mult le-a amărit zilele decît i-a ajutat cu ceva și au ajuns unde au ajuns astăzi mergînd cu destoinicie și încredere pe firul unei gândiri clarvăzătoare, care lor li se dezvăluisse cu căldura unei veritabile confesiuni. Și urmînd-o întocmai. Poate mai mult în căldura aceea au avut ei încredere decît în cuvintele crescute pe vatra ei și unde există încredere, cum prea bine se știe, biruința e pe jumătate asigurată. Încît, astăzi, nu numai cifrele pot lămuri înălțimea bunăstării la care au ajuns împreună, în deplină solidaritate, cum îi îndemna atunci tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De la un amărit de KD cu șenile au ajuns la 20 tractoare, 9 combine autopropulsate și numeroase alte utilaje agricole, pentru 1 720 ha arabile. Au strîns de curînd orzul și au împlinit o producție de 3 620 kg la hectar, cum rar s-a auzit pe aceste meleaguri. Vor termina în aceste zile și recolta și recolta lui, de asemenea, se anunță mai bogată decît în alți ani. Lung și tonic este șirul oamenilor care, în cele două decenii amintite mai sus,

și-au spart casele vechi pentru a ridica altele, noi, mai încăpătoare și pe temelii mult mai trainice.

Și totul, de fapt, a început atunci, în toamna adîncă a anului 1961, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a vorbit apropiat, cu căldură, în cuvinte întru toate de înțeles pentru ei, ademenitoare prin adevărul adînc cuprins în ele. L-au ascultat și l-au urmat și nu a trecut multă vreme pînă cînd omul ce se aplecase cu grijă părintească asupra destinului lor a început să răspundă de destinele țării întregi. Ridicarea aceasta în obște și timp a fost pentru ei un lucru de la sine înțeles, pentru că una este să cunoști un om din ziare și cu totul și cu totul altceva este să cunoști un om aievea, să-i stringi mina și să-i ascuți cuvintele cum-pătate, înainte de a-l cunoaște din ziare. Să înțelegi că zierele, uneori, pot confirma o încredere care crescuse înainte în tine, provocată de însuși omul care o merită pe deplin. Într-un fel, în acele zile ale Congresului al IX-lea al partidului, și ei s-au simțit părtași la o mare și fericită opțiune, dar poate într-un chip mai adînc decît mulți alții.

MIHAI PELIN

„Dacă aveți nevoie de sprijin, să vii să-mi spui”

Victor Naghi, Erou al Muncii Socialiste, a încărunit în cele peste trei decenii în care a condus întreprinderea mecanică Muscel, cea care fabrică reputatele mașini ARO, în minunatul oraș argeșean. Venit aici de tînră, a avut prilejul să-și însușească întreaga viață cu cea a uzinei și să-l primească, în repetate rânduri, pe președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel care a vegheat, cu grijă și competență înseși destinele fostei fabrici, de mici proporții la început, și transformată, acum, într-o modernă și eficientă unitate industrială.

„Ce fapt aș putea alege, pentru a ilustra mai bine stilul de lucru al secretarului general al partidului nostru, influența sa binefăcătoare asupra dezvoltării înregistrată de I.M. Muscel? Aș putea începe cu anul 1957—1958, cînd în locul unor prese alinate la tehnologia mondială dispuneam de un... butuc de măcelărie, pe care tabla lua formele dorite de noi, „piesă” inclusă, în prezent, în muzeul uzinei și pe care privind-o oricine poate înțelege ce drum s-a parcurs aici. M-aș putea referi, de asemenea, la ziua în care tovarășul președinte mi-a înmînat înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste, ocazie cu care nu a uitat să-mi atragă atenția, după felicitările de rigoare, asupra efortului pe care trebuie să-l depunem necontenit în scopul ridicării calității produselor noastre.

Cred însă că cel mai bine ar fi să mă refer la cea mai recentă vizită de lucru a secretarului general al partidului, din primăvara anului trecut. I s-a prezentat un grafic uriaș, chintesență a eforturilor noastre de peste 30 de ani, în care drumul ascendent al uzinei era bine marcat. Două miliarde douăsprezece milioane de lei valută a adus I. M. Muscel economiei noastre naționale, cheltînd doar 257 de milioane. Întregul cost al întreprinderii, cu tot ceea ce se vede acum în halele sale, a fost plătit de mult. Exportăm în 57 de state. Deținem numeroase premii și distincții internaționale. Explicînd cifrele de pe panou, îl priveam pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, și mă gîndeam că, de fapt, toate succesele noastre i se datorau, în cea mai mare măsură. Îl auzeam, parcă, cum ne ceruse, cu numai cîțiva ani în urmă, să realizăm o mașină destinată țaranului, astfel ca acesta „să poată intra

cu ea în cîmp, să-și stringă recolta, s-o transporte acasă și pe piețe, după care, același om să-și ia familia și să se ducă la oraș, la un spectacol”. Așa avea să se nască ARO 10.

De data aceasta tovarășul președinte asculta cu atenție o istorie pe care o auzise, el însuși. La sfîrșit, m-a înlebat dacă noi, cei de la I.M. Muscel, am înțeles ce înseamnă libertatea în comerțul exterior, ce înseamnă autoconducerea muncitorească? Răspunsul nu putea fi decît afirmativ, dar tovarășul secretar general roșind citeva cuvinte de apreciere pentru munca depusă, a adăugat că trebuie să acordăm atenție calității, această trăsătură reprezentînd baza permanentă a unei dezvoltări care ne poate menține, în continuare, în disputa internațională în care ne-am angrenat și că pentru atingerea acestui scop este absolut necesar să gîndim cu responsabilitate și îndrăzneală, „să ne punem mîntea la contribuție neîntreruptă”.

Ceea ce m-a impresionat, de fiecare dată, cînd am avut prilejul să mă aflî în prezența șefului statului nostru, a fost memoria sa excepțională, cunoașterea în amănunt a tuturor problemelor uzinei. Ca și în alte ocazii, și acum, la vizita din primăvara trecută, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a jalonat următoarea etapă de dezvoltare, solicițîndu-ne să asimilăm o serie de agregate și linii de transfer, astfel ca să depîndem cit mai puțin de alții. Chiar în acest an a început construirea secției de sculărie, cu o capacitate de 4 milioane ore S.D.V. cit și a celei de agregate. Nu o dată, secretarul general al partidului mi-a cerut ca atunci cînd voi crede că avem nevoie de sprijin să vin la București și să-l informez. De asemenea, tovarășa Elena Ceaușescu ne-a oferit sprijinul său pentru rezolvarea problemelor legate de anvelope ca și de alte produse ale industriei chimice.

Dacă astăzi I. M. Muscel își are un loc bine precizat în fenomenul industrial românesc, dacă ea dă piine la aproape nouă mii de oameni, apartamente la sute și sute de familii, ceea ce a schimbat înfățișarea întregului oraș, aceasta, se datorează omului care conduce cu mină sigură și minte limpede destinele țării.

MANOLE CIRȚAN

Mereu plătindu-se și mereu rămînînd datori cu o muncă fertilă, ea însăși, ca un pămînt bun

A spus odată Dumitru Tudose, Erou al Muncii Socialiste și președintele C.A.P.-ului din Stoicânești, că el este un țaran care face politică. Vorba aceasta s-a întins fiindcă le-a plăcut multora ce vrea să zică ea și cum sună și astăzi la Stoicânești cam tot omul ar putea spune că este un țaran care face politică. C.A.P.-ul din comună nu plătește nici un paznic care să apere secretul acestei politici al cărei înțeles se poate întrezări din înfățișările vieții așa cum apar ele de la un capăt la altul al satului și din liniștea și bunăstarea fiecărei case. În august '49, după înființarea în acea lună și în acel an a cooperativei agricole, nu se putea spune

În acest an, C.A.P. Stoicânești trebuie să predea la fondul de stat 3 000 tone de griu. Oamenii își vor face datoria, spune mecanizatorul Gheorghe Doicaru, iar din felul în care nu numai vorbește, dar și muncește, trebuie să înțelegem că el, împreună cu colegii săi Andrei Pițigoi și Ilie Cazangiu, se află în primele rânduri ale acelor oameni care-și fac datoria, la Stoicânești, unde și în această vară, ea-n verile celor vreo 10—15 ani din urmă, se vor culege cam 4 000 kilograme de griu la hectar.

că la Stoicânești țaranii făcuseră politică? Dar în februarie '55? Se mai povestește și astăzi, ca și cum s-ar fi întîmplat ieri, despre discuțiile prelungite mult spre orele nopții, cînd toți au hotărît să-l aleagă ca președinte al C.A.P.-ului chiar pe Dumitru Tudose, om de sat și care lucra pe atunci la raion, la Drăgănești-Olt, de unde fusese trimis de către șefii săi la Stoicânești tocmai ca să conducă acea adunare generală. De unde se poate vedea că la Stoicânești drumurile sînt, cit puteau fi, drepte, iar acolo unde nu se

arată chiar ca o linie trasă pe hîrtie între două puncte tot drepte ar trebui să se cheme că sînt, pentru că numai pe firul lor se poate ajunge mai repede la țîntă. Zece ani mai tîrziu C.A.P.-ul ieșise la un drum mai neted și sigur iar din faima pe care o dobîndise situîndu-se într-o vreme pe primul loc pe țara la producțiile de griu și lapte începea să se întrevadă și înțelesul deplin al politici țaranilor de la Stoicânești. Dar zece ani numărați din '55 încoace înseamnă exact 17 ani numărați, în urmă, peste muchia zilei de azi. Pe atunci, în 1965, Dumitru Militaru se pre-

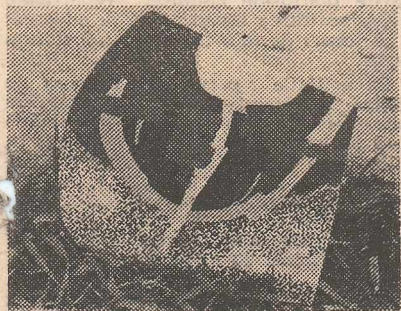

gătea să termine agronomia și să se întoarcă în satul lui, la Stoicânești. Politica lui fusese pînă atunci să învețe iar ea s-a numit după aceea, ca pentru toți consătenii lui, agricultură. Astăzi Dumitru Militaru este inginer șef al C.A.P.-ului. Privind către acea vară a Congresului al IX-lea al partidului și la toate cîte s-au petrecut de-atunci încoace la Stoicânești, el spune că neîndoielnic bunăstarea C.A.P.-ului și bunăstarea comunei se datorează credinței că agricultura nu poate prospera singură ci numai laolaltă cu alte

Sub zodia necesității

Maistrul Vasile Vănuț abia se despărțise de adolescență când a pătruns pe porțile marii întreprinderi „Electroputere” din Craiova. A crescut o dată cu ea, a investit în destinul ei mari nădejdi și beneficiul speranței nutrită prin trudă nu a întârziat. Astăzi, când o zi, la bilanț, poate fi mai mult decât o lună din viața uzinei de ieri, maistrul Vasile Vănuț întreazărește cu limpezime treptele ascensiunii lui și a tovarășilor lui de muncă, etapele autodesăvîrșirii unui colectiv cu mari resurse de abnegație muncitorească.

Din suma generoasă și spornică a clipelor trăite în întreprindere i-au rămas distincte în memorie vizitele succesive de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca momente de tonică resurrecție a ambiției de a putea mai mult și mai bine. De două ori a avut chiar prilejul să se afle între cei cărora li se adresau nemijlocit prețioasele indicații ale secretarului general al partidului și a înțeles că distanța dintre vorbe și fapte, când îndemnuluri sînt clarvăzătoare și cuvintele închid în ele puterea de a rodi, poate fi și fierbinte și scurtă. Și, ca unul care a ascultat cuvinte și a contribuit efectiv la transpunerea lor în viață, poate înțelege astăzi mai bine cit de înrîuritor asupra existen-

ței poate fi un sfat înțelept, un îndemn pornit din inimă.

Bineînțeles, o mare uzină nu înseamnă numai ziduri și utilaje și cifre de plan. Ea înseamnă și suma oamenilor ei devotați, sporită cu coeficientul încrederii în ziua de mine. În măsura în care indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au răsfrînt pozitiv asupra perspectivelor întreprinderii, ele au avut un ecou și au împlinit trepte de nouă demnitate profesională și în viața de toate zilele a maistrului Vasile Vănuț. De pildă, nu și-ar fi închipuit vreodată, înainte ca împlinirea chiar să se petreacă de-a dreptul, că va ajunge să-și ridice calificarea pe meleaguri îndepărtate, în țări cu solide tradiții tehnice. Dar faptul acesta s-a petrecut aievea și astăzi nu-l mai poate privi altfel decât în relație directă cu rolul de excepție pe care l-a hărăzit tovarășul Nicolae Ceaușescu și întreprinderii „Electroputere” și oamenilor pe devotamentul cărora s-a clădit în vreme prestigiul ei. Și acesta ar fi un simplu exemplu. Alte exemple le oferă viața tuturor celor din jurul său, ascensiunea lor, calificarea lor mereu mai înaltă decât ieri.

Intimplător, anii deplină maturității profesionale a maistrului Vasile Vănuț coincid cu anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. Dar suma evenimentelor trăite în acest răstimp fertil pentru țară stau neîndoiește sub zodia necesității.

MIHAI PELIN

Intr-o dimineață la Singureni

Era dimineața pe la ora 9 și jumătate la Singureni. Președintele și inginerii și contabilii și încă câțiva din suflarea sefească a C.A.P. tiesiseră sediul — un fost acaret al Cantacuzinilor — știind că nimeni de la centru n-are să se încumete curînd pe la ei. Las'că noroaiile singurănienilor nu-i imbia decât arareori pe tovarășii din capitala nou înființată lui județ Giurgiu, dar în ziua aceea — aflaseră și tîncii — în zonă se aștepta vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu. În schimb cei de la Călugăreni se uitau deja în lungul asfaltului, pîrîndu-li-se că și vîd și aud mașinile din coloana oficială. Frumoase lucruri erau de înființat la Călugăreni, numai că ceasurile începuseră să fie privite cam des, și cam cu nedumerire. Ei, aștia de la Singureni fuseseră lăsați cam la dos și la posomorea, ca înși fără vlagă economică într-o comună în care — ce-i drept e drept — se pripășise vrednicia greierilor și-și săpase vad nechibzuința. Animalele lor — cite se deschingaseră vii de sub iataganele gerului — rămîneau acuma moarte cite șapte-opt pe noapte, dar nici de gâlbează, nici de gură de lup, nici de trîntitură de urs... Cam astea erau gîndurile tehnico-administrativilor aflați în pîr, în dimineața aceea, pe la 9 și jumătate, la sediul CAP Singureni. Radioul se auzea în surdînă, ziua curgea egală cu celelalte, timpul părea că n-are preț... Atunci a năvălit unul din sat și le-a spus cu mare risipă de glas că „tovarășul

Ceaușescu e la ferma de la Stejaru, desi nu era în plan”. Într-un minut s-a golit sediul, fiecare s-a dus cam pe unde ar fi trebuit să se afle încă de dis-de-dimineață. Eu — imi povestește acum ajutorul de contabil Mocanu Ion — am rămas în scaun și rideam în mine privindu-i p-ăia care fugeau. Imi adusesem aminte că era miercuri, 1 aprilie, iar pe insul cu vestea îl știam de șolțicar. Următoarele zece minute am fost în sediu singur-cuc. Apoi am auzit iar cum bubulau treptele sub pașii cuiva. Noul venit a strigat din prag: Să vină cineva să ofere explicații tovarășului secretar general! Cum rămăsesem singurul „cineva” am coborît și ajuns în curte, m-am îngălbenit mai tare decât mașina ARO în care se afla tovarășul Ceaușescu. Am strigat „Bună ziua și să ne trăiți!”, dumnealui mi-a răspuns la salut (era însoțit doar de cițiva tovarăși) după care m-a întrebat «De ce mor vacile la dv.?» Eu, ce să zic, picam de frică și-am dat-o p-a dreaptă: „De foame, tovarășe secretar general”. «Am văzut că le dați furaje striccate...» „Își mîncîcă și așternutul de sub ele...” Apoi am luat-o spre grajdurile de aici. Era o apă milită, și niște hîrtoape, pereții abia se zăreau de sub bălegar, vreo 20 de mii de tone, niște saci cu îngrășăminte chimice fuseseră basculați într-o băltoacă și — culmea! — la vreo douăzeci de pași, chiar în fața noastră zăcea un cal... „A murit azi-noapte, a sărit cu gura un magaziner, n-am apucat să-l ridicăm”. Președin-

tele CAP se întorcea și el dinspre grajduri, chipurile pînă atunci fusese copleșit de treburi p-acolo... Vocea secretarului general era foarte calmă: „Întii să faceți curățenie pe aici, apoi grupați animalele pe ferme, să reamenajați sectorul zootehnic, să construiți o fermă de păsări, să modernizați pășunea. Vă dau două săptămîni ca să faceți lumină pe aici... Incepeți cu oamenii...”

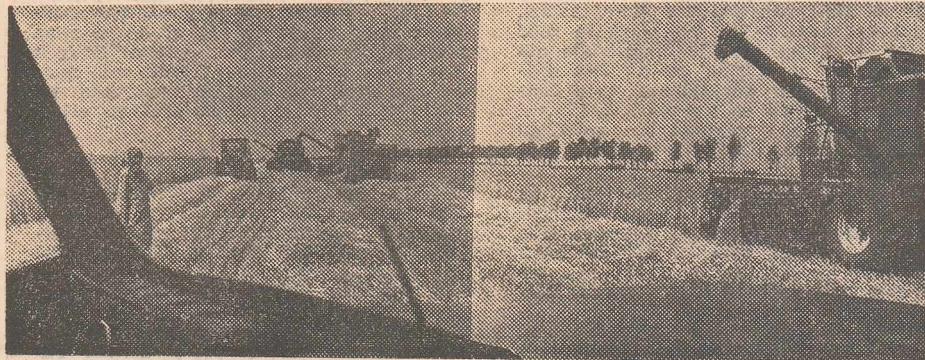
Două ore mai tirziu, la Călugăreni, vizita de lucru a reîntrat în programul stabilit. Ce a urmat la Singureni? În aceeași seară a fost ales un alt președinte. Oamenii l-au vrut pe Iordache Ion, 47 de ani, căsătorit, pînă atunci fusesse tractorist și șef al secției locale de mecanizare. I s-a recomandat „să instaurze rînduială de gospodar”. Alții s-au ales cu severe sancțiuni. De atunci a trecut un an, trei luni și citeva zile. Cu ce efect? Drumul principal din Singureni a fost asfaltat, pe islazul comunal zburdă vreo mie de bovine (vacile au sărit de la 2 la 6 litri de lapte, iar mortalitatea lor este zero!), apoi cam 1400 de oi... De pe urma fermei de păsări s-au obținut 970 000 de lei numai pe ouă, există acum 13 grajduri curate-curate, se mai ridică două și un grup de muls, în jurul lor înverzește o pășune irigată cu apa din cele cinci puțuri săpate ad-hoc, iarba au cosit-o a doua oară (în iarna lui 81-82 cei de la Singureni au adunat atîtea furaje că le-au prisosit și-au dat și celor de la I.A.S. Adunații Copăceni!), iar grăjdarii cum sînt Toma Ilie, și Toma Constantin, și Stancu Ilie, și Avram Ștefan și alții au început să cîștige peste 50 000 de lei pe an.

Altceva? Poate doar faptul că de atunci n-a fost lună fără ca ministrul agriculturii să nu treacă pe la Singureni...

MIRCEA BUNEA

activității economice. Viața economică a unui sat fiind mai complexă decât am fi obligați să credem din simpla îndatorire a lui de a semăna grîu și de a culege grîu, de a semăna porumb și a culege porumb. Există energii care s-ar fi pierdut ori s-ar fi instrăinat de sat dacă la Stoicânești nu s-ar fi întemeiat și puternice sectoare industriale și meșteșugărești. În 1965, producția agricolă își măsura valoarea în 13 milioane iar cea industrială în aproximativ o treime dintr-un milion. În acest an producția industrială este de 57 de milioane iar faptul n-ar trebui să facă loc bănuțelii că Stoicânești s-au îndepărtat de datoria lor firească de a face agricultură, de a produce grîu, porumb sau de a crește vite și păsări, cită vreme de pe aceeași suprafață de pămînt producția globală agricolă a crescut de la 13, cit însuma acum 17 ani, la 72 de milioane. Urmarea este, după cum se arată convins Dumitru Militaru, că lîngă beneficiile rezultate din activitatea agricolă propriu-zisă se alătură în fiecare an, tot mai spornice, veniturile rezultate din activitățile industriale și împreună acestea creează posibilități din ce în ce mai mari de retribuire a oamenilor și de investiție pentru dezvoltarea în continuare a C.A.P.-ului. Fiind un adevăr că la Stoicânești oamenii, muncind în cooperativa agricolă, cîștigă cit în industrie. De aceea, spune la rîndul lui primarul Gheorghe Prună, satul a rămas acasă, oamenii nu s-au îndepărtat spre alte locuri și meserii. În Stoicânești, comună cu 4500 de locuitori,

un alt adevăr fiind că nici la o sută nu ajunge numărul celor plecați pentru a munci în alte părți. O proporție echitabilă, vom spune, pentru că pretutindeni la urma urmei este nevoie de oameni pentru muncile țării, pe marile ei șantiere, unde oamenii sînt așteptați să se prezinte cu aceeași conștiinciozitate cu care tot cel ce-a făcut armata știe că trebuie să se grăbească atunci cînd sună „adunarea”. De aceea Gheorghîța Slujitoru sau Constantin Șerban, Virgil Nistor sau Tatiana Tolos, Maria Manea sau Gheorghîța Stuparu, Gheorghe Doicaru sau Maria Boța nu s-au îndepărtat de la muncă decît pînă în hotarele Stoicâneștilor dar alții au trecut de acele hotare. Însă dintre aceștia din urmă, Florea Dună, șofer la Trustul de construcții hidroenergetice, pe Șantierul Olt-inferior, și-a ridicat casa, la 29 de ani, tot la Stoicânești. Sora lui, Lucreția, este una dintre muncitoarele de frunte ale C.A.P.-ului iar bărbatul acesteia, Ion Andrei, tot ca șofer lucrează, în apropiere, la Drăgănești-Olt, la o întreprindere de transporturi pentru agricultură. Casa și-a făcut-o însă și el tot la Stoicânești, pe locul unde înainte s-a înălțat casa părinților săi, Constantin și Rada, iar și mai înainte fusesse casa bunicului său Vasile Rădulescu, despre care se zice că a murit în '52, „cînd a fost bruma aceea mare, în luna mai”. Acest fel de a păstra în minte întîmplări despre oameni și întîmplări legate de viața pămîntului arată că grija muncii lui este înăscută, nu făcută, ea fiind doar un alt nume al

La Stoicânești pămîntul s-a înveșmîntat în grîu așa cum soarele, răsărînd, se acoperă de lumină. Fotografii de ION PREDOȘANU

politicii țaranilor de la Stoicânești. Pămîntul lor, 3652 hectare, nu-i dintre cele mai bune, două treimi din el e smolniță, însă isprava de a obține pe acest pămînt deocamdată neirigat recolte mai bune decît mulți dintre cei ce-au semănat pe cernozomiuri irigate și aducerea la Stoicânești a unor înalte ordine și medalii ca răsplată pentru o muncă grea și fertilă, ea însăși, ca un pămînt bun — în ultimii 17 ani C.A.P.-ul a obținut în medie 4000 kilograme de grîu la hectar — a înălțat fruntea acestei comune și i-a întins faima

în lume. O faimă care de mai multă vreme a trecut, cum spuneam, dincolo de cercul satelor din preajmă. Într-adevăr, dacă există sate, nu chiar puține, pe care le cunoaște o țară și dacă există, pe de altă parte, și sate pe care nu le știu decît satele din preajma lor, Stoicâneștii au hotărît să se strămute definitiv, de vreo 10-15 ani încoace, din rîndul celor din urmă în rîndul celor dintii. Rămînînd acasă și îndeplinindu-și datoria.

D. CONSTANTINESCU

Școala de inventatori de la I. C. P. E.

Egreu în câteva cuvinte să caracterizezi activitatea specialiștilor Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică, I.C.P.E. București, institut care activează într-un domeniu de vîrf al tehnicii. Prin rezultatele obținute aici se confirmă încă o dată justetea obiectivelor trasate de partid privind asigurarea cit mai grabnică a independenței tehnice românești, a sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu de a se obține în activitatea de cercetare și proiectare saltul calitativ care să ofere produselor noastre competitivitate pe plan mondial.

De 15 ani, an de an, I.C.P.E. este apreciat, într-o întrecere cu obiective precize, ca unul din cele mai bune institute de acest fel, fiind răsplătit cu înaltele distincții Ordinul Muncii și Meritul Științific.

Institutul constituie un model de felul cum sînt organizate și privite creativitatea tehnică, aplicarea imediată a celor mai bune rezultate ale cercetării prin concretizarea în microproducție a prototipurilor, furnizarea industriei cu o tehnologie bine rotată.

Nu exagerăm cînd spunem că nu există în institut inițiativă creatoare care să nu fie susținută pînă la finalizarea ei, că aici s-a creat ceea ce este necesar atmosferei de mobilizare pentru crearea de lucrări originale, pentru autodepășire. Așa cum se exprima directorul institutului, dr. ing. Florin Tănăsescu: „Sîntem institut de cercetare nu pentru a copia, ci pentru a crea, pentru a realiza ceva mai mult decît există. Trebuie remarcat că toate invențiile brevetate de institut sînt opera unor colective de specialiști de diferite profesii și că ele răspund nevoilor stringente ale industriei, sînt urmarea unor cercetări ce au ca scop rezolvarea problemelor tehnice de imediată actualitate”.

Pe baza unor brevete în țară și străinătate, noutăți de cel mai larg interes prin eficiența adusă, prin folosirea de materiale noi, în institut au fost realizate partea electrică a instalațiilor de foraj

marin, comandă și acționare pentru morile de ciment, comandă și automatizare pentru locomotivele electrice și diesel electrice, convertizorul pentru instalațiile de iluminat și încălzit, mașini electrostatice pentru copiat documente, motoare cu rotor disc utilizate în instalațiile de comandă a mașinilor unelte. Cele amintite aici sînt doar cîteva din realizările institutului aplicate în țară și valorificate la export. În curînd în institut își va face apariția un nou tip de motoare utilizate la roboții industriali, motoare ce au deja comenzi pentru export.

Pentru realizarea soluțiilor și tehnologiilor din domeniul tehnicii de vîrf a fost necesară o modernizare și o extindere a cercetării în direcția găsirii de materiale noi cu conținut redus de metale scumpe, lărgirea claselor de materiale electrotehnice prin crearea de noi rețete.

Pe linia reducerii consumului de energie notăm apariția în curînd a corpurilor de iluminat fluorescent de 4 și 10 W simplificate tehnologic astfel încît să poată fi montate simplu și repede.

În domeniul noilor surse de energie, preocupările specialiștilor sînt din cele mai diverse; energia solară, eoliană, producerea biogazului. Să amintim doar celele fotovoltaice și captatoarele solare cu profil parabolic de mare randament.

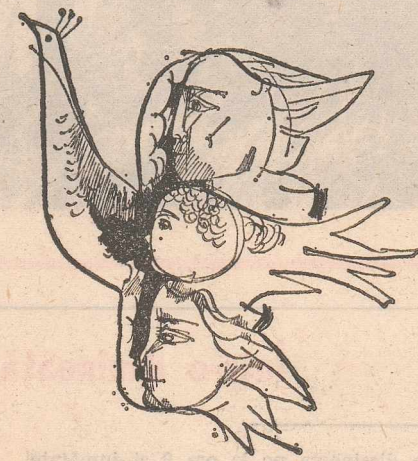
„Ideile nasc idei, brevetele nasc brevete, ne spune inginerul Lucian Marinete, cel care se ocupă în institut de coordonarea activității de invenții și inovații. Atmosfera de stimulare a creativității, susținută permanent de conducerea institutului, a făcut ca de la an la an numărul de brevete și efectele economice rezultate din aplicarea invențiilor să crească. Numai invențiile brevetate în 1981 au avut un aport economic de 55 milioane lei. Invențiile care poartă semnătura I.C.P.E. au avut în anul 1981 o eficiență de 120 milioane lei. Ritmul de apariție a brevetelor este de asemeni în continuă creștere. Pînă la jumătatea anului s-au înregistrat deja 68 de brevete. Activitatea de protecție a soluțiilor originale este o continuare a cercetării pentru transformarea ei în producție intelectuală vandabilă”.

„În institut s-a creat o „școală” de inventatori, completează cercetătorul Mircea Sirbu, o școală a modului în care se poate face documentarea, sesizarea căilor pe care trebuie mers pentru găsirea în final a celei mai bune soluții originale. În memoria calculatorului nostru sînt introduse peste 1,5 milioane brevete, toate standardele românești și străine, articole de reviste. Modul de documentare rapid și

eficient, inventica socotită ca permanentă sarcină de serviciu, concursurile pe această temă între secții și laboratoare au dus la aceste rezultate. Revista „Lucrările I.C.P.E.” este de circulație internațională. Așa cum sînt indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, facem totul pentru valorificarea cit mai deplină a creativității românești. În acest domeniu dacă există o organizare corespunzătoare, rezultatele nu întîrzie niciodată. Cei care astăzi nu sînt inventatori, cu siguranță vor deveni miine”.

Și deoarece pentru marea public inventatori sînt aproape todeauna anonimi, să încercăm să reparăm această nedreptate și chiar cu riscul de a omite multe nume să amintim aici pe inventatorii Ion Crăcea, Dan Micu, Romulus Zăroni, Ion Strănescu, Alexandru Jitianu, Constantin Stroie, Elena Stroie, Pavel Roman, Magdalena Alexandru, Teodor Rogoz, Sigismund Sleiher, Elek Demeter, Constantin Ivanovici, Elena Cristescu, Rodica Andone, Radu Cramariuc, Ionel Radu. În această listă, incompletă, o mai spunem o dată, îl numim și pe dr. ing. Florin Tănăsescu, directorul institutului, pentru simplul motiv că este un inventator de marcă. O mai facem și pentru că în I.C.P.E. au fost create condițiile în care ideile să se nască și să se materializeze.

OPREA GEORGESCU

Toate acestea au fost rezolvate în timp, clipă de clipă, de-a lungul a sute de zile și nopți albe și mai ales printr-o imensă risipă de energie nervoasă. S-a încheiat astfel de bine o acțiune temerară a cărei combustie a fost toată vremea și în primul rînd pasiunea și dragostea pentru meseria aleasă.

Astăzi echipamentele electrice pentru automatizare reprezintă o realitate. După testarea și omologarea prototipurilor, întreprinderea „Electromotor” din Timișoara a început să fabrice în serie servomotoare cu rotor cilindric (seria SMUC), servomotoare pentru acționarea roboților (seria T.S.) precum și inductosine. Ele intră în dotarea roboților fabricați la întreprinderile „Automatica” (București), „Electromotor” (Timișoara) etc. Servomotorul cu rotor disc, ce se produce deocamdată numai în atelierele de microproducție de la I.C.P.E., a obținut anul trecut premiul doi la Salonul internațional de invenții de la Geneva.

Iată și alte date care confirmă performanțele întregii acțiuni de concepție, proiectare și execuție:

Un servomotor de construcție autohtonă, cotel pe piața internațională la prețul de aproximativ 2000 de dolari, conține o cantitate mult mai mică de materiale din import (cupru și oțel special) decît un servomotor clasic fabricat după licență în țara noastră înainte de apariția noilor tipuri concepute la I.C.P.E. Explicația este totuși simplă: diferența de preț o constituie investiția de inteligență. Această e și motivul pentru care de curînd a fost încheiat un contract ferm pentru livrarea în Republica Democrată Germană a unui număr de 2000 de servomotoare cu rotor disc și tahogeneratoare, contract în valoare de 16 milioane lei. Un alt contract a fost încheiat cu firme din Cehoslovacia, iar de curînd și-au exprimat interesul de a achiziționa asemenea produse firme din Uniunea Sovietică, R.F.G. și Suedia. Și asta deoarece performanțele motoarelor românești s-au dovedit cel puțin egale cu cele fabricate în Franța, Japonia și S.U.A.

Echipamentele electrice pentru automatizare, concepute la I.C.P.E., sînt de dimensiuni reduse și pentru ochii insului neavizat ele apar îndeajuns de simple și banale. În ce constă valoarea și prețul lor ridicat? Interlocutorul meu, inginerul Sigismund Sleiher, îmi răspunde la această întrebare apelînd la o glumă fără haz născută și ea tot pe planșetele proiectanților: Un automobilist amator, aflat în pană de motor, solicită ajutorul unui mecanic. Acesta ia un șurub, îl vîră într-un orificiu și mașina prinde viață. Apoi, respectuos, solicită pentru acest serviciu 100 de lei. „O sută de lei pentru un șurub!” exclamă proprietarul autoturismului. Mecanicul răspunde: „Șurubul costă un leu, iar 99 lei costă știința de a-l fi pus unde trebuie”.

LIVIU TIMBUS

Chimia: ritmuri sigure și îndrăznețe

Congresul al IX-lea al partidului a constituit un salt esențial în industrializarea continuă a patriei, cu ritmuri accelerate, sigure și îndrăznețe. Congresul al IX-lea a prevăzut pentru industria chimică o creștere de 2,3 ori în 1970 față de 1965 și un ritm mediu anual de 18,5 la sută. S-a pus un accent deosebit pe dezvoltarea petrochimiei pentru asigurarea materiilor prime destinate diversificării produselor, prelucrarea superioară a produselor petroliere și a gazelor naturale, a realizat o dezvoltare puternică a industriei de îngrășăminte, mase plastice, rășini sintetice, fire și fibre chimice.

Pentru prima dată s-a pus un puternic accent pe promovarea progresului tehnic în toate domeniile de activitate, creșterea bazei materiale a științei și dezvoltarea cercetării științifice. În această perioadă a început consolidarea organizatorică și tehnico-științifică a cercetării în chimie după concepția și sub conducerea tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, personalitate științifică de primă mărime, care a participat activ la ridicarea continuă a capacității creatoare proprii, la afirmarea forțelor tehnico-științifice din țara noastră.

Marile platforme chimice, repartizate judicios pe întreg teritoriul țării, au creat mii de locuri de muncă, au schimbat fața orașelor.

Capacitățile prevăzute, în curs de realizare la nivelul anului 1985, conduc pentru unele domenii la o producție anuală pe cap de locuitor ce situează România în rîndul țărilor dezvoltate: produse macromoleculare de bază 68 kilograme, cauciuc sintetic 18 kilograme, prelucrate din mase plastice 18 kilograme, producția de mase plastice 43 kilograme, fire și fibre sintetice și artificiale 23 kilograme.

Valoarea producției chimice a crescut continuu de la 65 miliarde lei în 1975 la 108 miliarde în 1980. Pentru anul 1985 se prevede o producție de 130 miliarde lei.

Activitatea în industria chimică este concentrată pe valorificarea superioară a materiilor prime, valorificarea minereurilor specifice țării noastre, recuperarea tuturor resurselor valorificabile în circuitul economic, reducerea la maximum a importurilor, eliminarea și înlocuirea acestora, creșterea exportului și asigurarea unor domenii de înaltă tehnicitate pentru prima dată în țara noastră, electronică, microelectronică, chimie fină, dezvoltarea sintezelor biochimice, a sintezelor cu consum redus de energie, noi surse de energie, activități încadrate în totalitate în preocupările mondiale actuale, care sînt îndreptate spre depășirea crizei energetice generale.

Dezvoltarea impetuoasă a industriei de îngrășăminte chimice a început în anii 1965—1970, cînd s-au pus în funcțiune primele instalații de îngrășăminte chimice moderne de capacități mari. În prezent sînt în funcțiune o serie de combinate de îngrășăminte chimice, realizate la nivel tehnic mondial în ceea ce privește graul de mecanizare și automatizare. Ele sînt repartizate pe teritoriul țării rațional atît din punct de vedere al posibilităților de asigurare cu materii prime, utilități și personal cit și din cel al repartizării produselor la consumatori.

Începînd din anul 1965, utilaje care se importau se realizează în țară: compresoare centrifugale, compresoare cu piston, pompe de presiune înaltă, reactoare de sinteză, de presiune înaltă, schimbătoare de căldură, coloane de absorbție, utilaje care asigură linia de fabricație de mare capacitate, ajungînd pînă la 1000—1300 tone îngrășăminte pe zi. Utilaje cu greutatea de 300 tone se realizează pe bază de proiecte și tehnologii elaborate în țară.

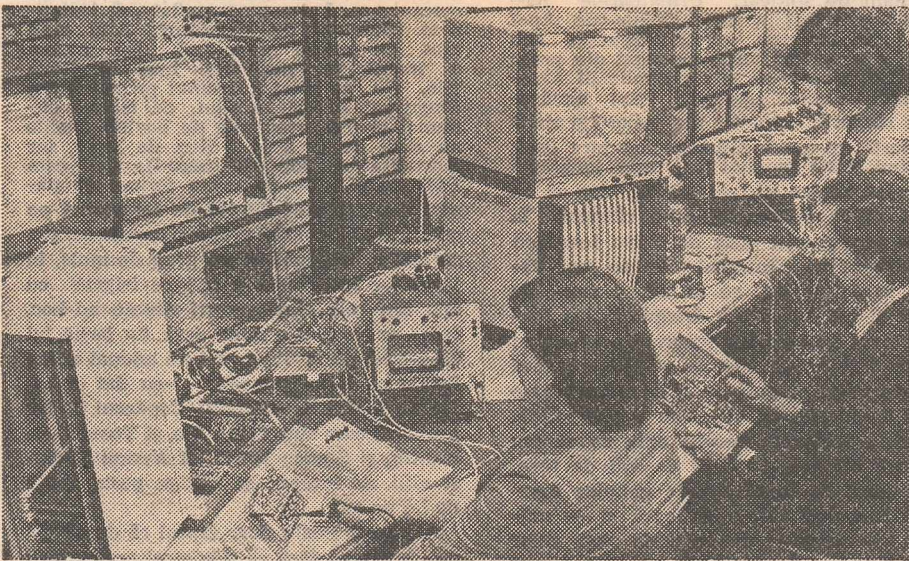
Industria de fire și fibre sintetice chimice lucra în anii '60 pe bază de licență străină și cu un import de utilaje de 95 la sută. Astăzi firele și fibrele sintetice se execută după proiecte ingineresti românești și cu 95 la sută utilaje românești. S-au proiectat și se construiesc în țară coloane de polimerizare, mașini de etirare-texturare, mașini de bobinat, răsuțit, tăiat, războaie pentru țesătură cord sintetic, instalații de climatizare, mașini de filat.

În cincinalul 1980—1985 se va produce firul polipropilenic pentru covoare, care va fi realizat cu cercetare și inginerie românească.

În cincinalul 1980—1985 vor intra în funcțiune noi capacități pentru producerea firelor și fibrelor artificiale tip viscoză, avînd ca materie primă celuloza românească la Dej, Suceava, Brăila, Lupeni și Viscofil București. Ele se vor alătura celorlalte mari cetăți ale chimiei românești: Săvinești, Roman, Cimpulung, Corabia, Vaslui.

O. GEORGE

Cea mai prețioasă valută forte: inteligența

Constructorii de mașini din România s-au încumetat să fabrice echipamente electrice pentru automatizare la o oră cînd asemenea piese complicate și de mare rafinament tehnologic se produceau doar în trei-patru țări din lume. Astăzi, asemenea motoare se realizează în mod curent în cîteva unități industriale din România, iar de curînd ele au fost solicitate la export. Evenimentul este consemnat nu numai ca un mare succes, ci ca un veritabil moment de referință pentru industria electrotehnică din țara noastră.

Nu vom intra în amănunte și nici nu ne vom strădui să convertim în termeni uzuali limbajul ezoteric al specialistului. Important ni se pare să arătăm cum imposibilul devine posibil atunci cînd activitatea pasională redimensionează facultățile inteligenței creatoare, iar originalitatea sparge barierele rutinei. Este istoria unui colectiv de oameni înimoși care, pornind practic de la zero, au creat renume și tradiție unor meserii necunoscute în România.

Evenimentele, spuneam, sînt de dată recentă, dar cercetările și încercările de laborator, îndeajuns de vechi dacă avem în vedere faptul că inginerul Sigismund Sleiher și-a propus construirea unui servomotor cu rotor disc încă din anii '60, cînd o suită întreagă de experimente, efectuate la I.C.P.E., s-au dovedit promițătoare. Cu toate acestea motorul electric cu rotor disc și odată cu acesta și alte echipamente electrice pentru automatizare (servomotoare, traductoare, tahogeneratoare, rezolvare, convertizoare electronice) s-au dovedit de strictă necesitate abia după 1975, cînd în orizontul civi-

lizației contemporane a început să se ițească fantastica lume a roboților industriali, agregate în structura cărora elementele electrice de automatizare reprezintă organe vitale. Această situație de fapt a impus și în țara noastră abordarea unor soluții rapide și de maximă utilitate, iar acestea nu puteau fi decît două: fie importul de licență sau chiar de elemente pentru automatizare, fie producerea acestora după proiecte originale.

La început, s-a recurs la import, o cale extrem de costisitoare dacă avem în vedere că un servomotor cu traductoarele sale costă nu mai puțin de 1200 dolari. Mai apoi, așa cum aminteam, la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică (I.C.P.E.), un colectiv de cercetători condus de inginerul Sigismund Sleiher și beneficiind de ajutorul direct și permanent al inginerului Florin Teodor Tănăsescu, directorul institutului, s-a încumetat să treacă la proiectarea unor motoare electrice originale. Acțiunea s-a dovedit de la bun început extrem de dificilă din moment ce modelele existente, acoperite prin brevete internaționale, nu permiteau nici o adaptare, obligînd cercetarea românească la găsirea unor soluții strict originale. Vom mai aminti apoi că o lucrare de o asemenea complexitate reclamă, pentru a deveni rentabilă, realizarea tot prin mijloace proprii a unor materiale și componente electronice, iar execuția propriu-zisă impune standarde de mare precizie, toleranțe de ordinul micronilor, probleme de mecanică fină, de sudură neconvențională, tratamente termice speciale etc.

Mașinile joacă un rol tot mai mare, dar cel care hotărăște soarta pînii noastre este tot țăranul roman

— Stimate tovarășe ministru, au trecut, iată, 17 ani de la Congresul al IX-lea al partidului. Ce-a însemnat această perioadă pentru agricultura României?

— Moment de răscruce în viața poporului nostru, cel de al IX-lea Congres al partidului a marcat începutul unui complex proces de înnoire revoluționară, care a cuprins toate domeniile de activitate, deci și agricultura. Din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acesteia i-au fost conferite deopotrivă un caracter sistematic, larg democratic, și o perspectivă clară, mobilizatoare, concretizată astăzi prin împliniri incontestabile. Bazându-se doar pe mijloace și forțe proprii, România socialistă și-a creat un puternic potențial industrial modern, iar industrializarea a permis, întocmai cum s-a prefigurat la Congresul al IX-lea, o accentuată modernizare a forțelor de producție existente în agricultură. În acest sens, deosebit de elocvente sînt și cîteva cifre. În 1981, bunăoară, agricultura a dispus de 155 de mii tractoare fizice, față de 81,3 mii în 1965, iar numărul combinelor autopropulsate pentru cereale s-a ridicat la 45 de mii, comparativ cu numai 292 cîte existau în anul marilor. Cele 1.600 mii tone de îngrășăminte chimice substanțiale activă, suprafața de peste 2.300 mii hectare amenajate pentru irigații, numărul sporit de locuri pentru animale în unitățile zootehnice cu flux tehnologic industrial, ca și alți indicatori de felul acesta, care au înregistrat creșteri substanțiale față de nivelul anului 1965, iată tot atîtea argumente ce dau dimensiunea reală a noii agriculturi românești, puternic angajată pe verticala progresului și a eficienței economice. Desigur, dinamismul dezvoltării agriculturii noastre se măsoară nu numai prin zestrea de care dispunem, ci și prin creșterea producțiilor. Acestea sînt, dealtfel, adevăratul „etalon” al modernizării activității, ca și al capacității lucrătorilor ogoarelor de a folosi inteligent, eficient, bunurile tehnice pe care sînt chemați să le minuiască. Urmărind dinamica producțiilor medii totale vom constata creșteri de peste 200 la sută la cereale, legume, struguri, fructe etc. în actualul cincinal față de perioada anilor 1965—1970. De aceeași natură sînt și creșterile înregistrate la producția agricolă animală, cantitățile de carne, lapte, lînă, ouă etc. fiind superioare în 1981 față de 1965. Saltul acesta nu este întâmplător. El se explică prin aplicarea politicii clar-văzătoare, realiste, pe care a inițiat-o însuși secretarul general al partidului. În acest context, printre primele măsuri de îmbunătățire a organizării și conducerii agriculturii se numără și constituirea consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste.

— Asupra rolului acestora v-am ruga să insistați.

— În cadrul acestor organisme se organizează, prin asociere sau cooperare, activități unice în domeniile agricol, industrial și al prestărilor de servicii, fiecare unitate păstrîndu-și integral dreptul de proprietate. C.U.A.S.C. reprezintă cadrul cel mai propice în care se realizează măsurile de concentrare a producției și de specializare a unităților și fermelor acestora, la nivelul său fiind îndeplinite acțiuni comune pentru folosirea deplină și eficientă a fondului funciar, a mijloacelor materiale și bănești, ca și a forței de muncă din unitățile componente. Cu alte cuvinte, aceste organe teritoriale, subordonate direcțiilor generale agricole județene, dețin un rol vital în conducerea unică și unitară a agriculturii în teritoriul ce le este afectat, ele făcînd posibilă integrarea unităților componente (S.M.A., C.A.P., I.A.S., institute și stațiuni de cercetare și producție agricolă, licee agroindustriale etc.) atît în domeniul producției, cît și în planul social-economic, conform programului de îndeplinire a noii revoluții agrare.

— Conceptul la care vă referiți, acela de nouă revoluție agrară, definește exact și profund actuala etapă de dezvoltare a agriculturii noastre. El implică, desigur, transformări profunde, mutații în constituția oamenilor. Legat de asta, am fi tentați să vă întrebăm ce așteaptă țara de la oamenii satului?

— Aș răspunde, făcîndu-vă o invitație: Mergeți la Grindu sau Girbovi în Ialomița, la Purani în Teleorman, la Pechea în Galați, la Stoicănești și Scornicești în Olt, la Tudor Vladimirescu — Brăila, Bucov — Prahova, Plopieni — Constanța, Dumbrăveni — Suceava sau la Topolovățu Mare în Timiș și veți vedea cum arată, astăzi, fața agriculturii cooperatiste. Vă veți întîlni cu belșugul și, evident, cu izvorul acestuia, munca. Veți constata că vrednicia, simțul gospodăresc, priceperea, disciplina și pasiunea pentru nou a oamenilor sînt la ele acasă. Ii veți afla pe cooperatori și mecanizatori nu la discuții, ci muncind fără preget la cîmp, în fermele de legume, în zootehnie și alte sectoare de activitate. Ii veți găsi pe președinți și pe specialiști, pe primari și pe toți cei ce sînt investiți cu diferite responsabilități față de soarta producțiilor nu în birouri, ci în mijlocul oamenilor, acolo unde se hotărăște, zi de zi, ceas de ceas, soarta fiecărei seminte puse sub brazdă, a fiecărui leu investit. Veți surprinde satele, aș zice, în haine de lucru chiar și în zilele de sărbătoare. Toate aceste exemple, alose din multe altele, definesc, chiar mai bine decît o expunere

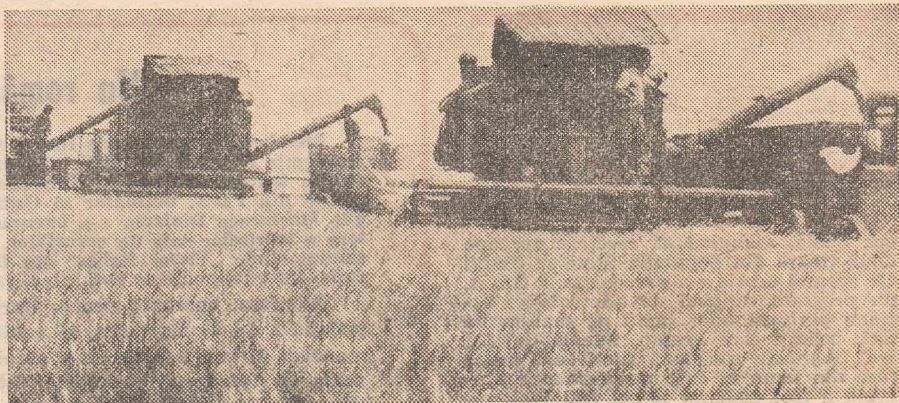
Dialog cu dr. ing. Ion TEȘU, ministrul agriculturii și industriei alimentare

teoretică, cerințele și modul de îndeplinire a noii revoluții agrare. Mă refer la cerințele ce vizează omul și conștiința lui revoluționară în calitate de făur al pînii, de la care noi toți, țara întreagă așteptăm mai mult și mai bine. Nu peste tot însă lucrurile se petrec ca la Girbovi sau Purani. Și în agricultură, pe alocuri, conștiința anumitor oameni a rămas în urma bazei tehnico-materiale ceea ce se reflectă în obținerea unor rezultate mai slabe. Aceasta impune să acționăm cu și mai multă energie — firește, creînd și condițiile necesare desfășurării unei activități mai bune — pentru convingerea oamenilor, pentru a-i determina pe toți lucrătorii ogoarelor să înțeleagă și să acționeze în deplină cunoștință de cauză la îndeplinirea sarcinilor mari, care stau în fața întregii noastre agriculturi.

— Vă invităm să vă opriți asupra problemei cointeresării materiale. Ce îmbunătățiri au fost aduse în această direcție, ce alte intenții are ministerul?

— În ciuda unor condiții climatice care ne-au dat, și anul acesta, multă bătaie de cap, în majoritatea județelor producția de cereale păioase este bună. Celelalte culturi anunță, de asemenea, recolte bune, iar în zootehnie se acționează pentru îmbunătățirea activității, în scopul realizării producțiilor stabilite. Este urmarea directă a putericei emulații ce s-a făcut simțită încă de la sfîrșitul anului 1981, cînd s-a dat un nou și puternic suport cointeresării materiale prin cele două decrete privind contractările și achi-

— Adevărat, într-o perioadă istorică relativ scurtă, s-au petrecut mutații structurale, astfel încît ponderea populației ocupate în agricultură a scăzut. Condițiile social-economice și baza tehnico-materială tot mai puternică asigurată agriculturii permit, totuși, să se obțină producții sporite în ciuda folosirii unui volum mai mic de forță de muncă. Este consecința firească a modernizării mijloacelor cu care lucrăm și a creșterii productivității muncii. Cu toate acestea, în anumite zone, în anumite comune și îndeosebi în vecinătatea orașelor, mai există unități agricole care resimt lipsa forței de muncă. Explicația acestei situații trebuie căutată la fața locului. Rezultatele economico-financiare necorespunzătoare nu au oferit un stimul real, puternic, pentru a-i menține pe oameni în respectivele unități. Altmîrii, atracția muncii la oraș s-a dovedit mai puternică. Așa stînd lucrurile, în ultima perioadă a apărut necesitatea încetării migrației spre oraș. Mai mult, așa cum a indicat secretarul general al partidului, s-a pus problema întoarcerii în sat a unor tineri și a altor muncitori din industrie, în primul rînd a celor necalificați. Argumentele agriculturii sînt îndeajuns de temeinice și convingătoare. Despre retribuția crescută, am mai vorbit. Nu voi stărui și asupra altor avantaje, cum ar fi desfășurarea activității în aer liber, într-un cadru natural, nepoluat, continuarea unei profesii milenare, aduse pînă azi din tată în fiu, ca o ștafetă prin

zițiile de produse agricole vegetale, precum și de animale, păsări și produse animale. După cum se cunoaște, esența acestor decrete constă în faptul că, la prețurile de achiziție (care în cazul animalelor și produselor animale au fost din nou majorate) se adaugă o primă de producție, variabilă în funcție de cantitatea livrată la fondul central, raportată la hectara, sau, respectiv, pe cap de animal. Se acordă, de asemenea, prime pentru creșterea natalității animalelor, sporirea greutății medii la tăiere, livrarea ritmică a animalelor pe parcursul anului. Prin urmare, este vorba de un întreg sistem de stimulente materiale, care se integrează organic în conceptul promovovat de conducerea partidului cu privire la pirghiile economice de îndeplinire a noii revoluții agrare. În acest sens se cere menționat că, la nivelul randamentelor planificate pentru anul 1982, primele acordate pentru produsele vegetale vor aduce producătorilor agricoli, înțelegînd prin aceasta atît unitățile sectorului socialist, cît și gospodăriile personale și cele ale țărănilor cu gospodărie individuală, venituri suplimentare de peste 14 miliarde de lei. La aceasta se adaugă importantul spor de venituri ce va rezulta din aplicarea nilor reglementări la livrările de animale și produse animale. În sirul acestor așteptări, se înscrie și Legea retribuției muncii în unitățile agricole cooperatiste. Noua reglementare creează un cadru mai bun, echitabil din toate punctele de vedere, pentru măsurarea muncii depuse de fiecare membru cooperatist în scopul creșterii producției și al dezvoltării unității din care face parte, retribuția fiind în raport direct cu mărimea acestui aport și, deci, stimulativă. Avîndu-se în vedere rolul tot mai important pe care urmează să-l aibă zootehnia în dezvoltarea generală a agriculturii noastre, pentru cooperatorii care lucrează în acest sector au fost stabilite măsuri speciale de retribuție, care le oferă posibilitatea obținerii unor cîștiguri mai mari decît în trecut. O însemnătate deosebită are faptul că veniturile cooperatistilor nu sînt plafonate. Agriculturii socialiste, promovînd inițiativele, stimulînd noul, a creat un cadru propice afirmării personalității oamenilor de la sate, a importanței rol pe care îl au cooperatorii, mecanizatorii, specialiștii — în calitate de reprezentanți ai satului — ca și celelalte cadre din agricultură în viața economică și socială a țării.

— Forța de muncă din agricultură, nu-i greu de constatat, este amenințată cu îmbătrînirea și, în bună măsură, cu feminizarea. O vreme, migrația către oraș a depopulat satele, fenomenul fiind firește și în anumite limite, pozitiv. Care e perspectiva în acest domeniu?

— Vorbînd concret, poate agricultura noastră mai mult decît da? Dacă potențialul ei este mai mare, și înțelegem că este, ce ar trebui întreprins pentru valorificarea lui?

— La prima parte a întrebării ați dat singur răspuns. Da, ca urmare a eforturilor materiale făcute de stat, agricultura românească are un incontestabil potențial. Cu toate acestea, nivelul actual al producțiilor agricole nu reflectă în suficientă măsură posibilitățile și rezervele existente. Pe bună dreptate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat unele stări de lucruri din agricultură, evidențînd totodată necesitatea imperioasă a valorificării superioare a fondului funciar și a întregii baze materiale, a trecerii la o calitate nouă a muncii, prin îndeplinirea unei noi și profunde revoluții agrare. Toate acestea implică folosirea deplină a forței de muncă, inclusiv creînd condiții pentru păstrarea tineretului la sate și pentru atragerea altor oameni ai muncii din mediul urban în mediul rural. Totodată, cu aportul sporit al specialiștilor — promotori ai progresului tehnic — trebuie acționat pentru perfecționarea organizării și conducerii proceselor de producție, pentru instaurarea unui climat de ordine și disciplină în toate unitățile agricole, care să asigure obținerea unor producții mari, în condiții de eficiență economică sporită. Cum bine se știe, noua revoluție agrară are la bază un concept cuprinzător, care privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială de ansamblu a locuitorilor satelor. Acest concept presupune înțelegerea cît mai profundă a imperativelor etapei actuale, în care agricultura este chemată și totodată, efectiv sprijinită să facă saltul calitativ necesar. Acesta trebuie să se materializeze într-o mare diversitate de manifestări concrete: sporirea eforturilor cooperatistilor, mecanizatorilor, cadrelor tehnice cu pregătire medie și superioară etc. pentru ridicarea producțiilor; întoarcerea de la oraș la sat a unor muncitori pentru ca unitatea agricolă din care fiecare face parte să desfășoare o activitate calitativ superioară și, pe această bază, să-și îndeplinească exemplar obligațiile; res-

pectarea riguroasă a tehnologiilor, a termenelor optime, a cecinelor de calitate; o strictă disciplină în muncă, în producție și în activitatea economico-financiară; așezarea problemelor creșterii animalelor și, implicit, ale producerii și folosirii nutrețurilor pe primul plan al preocupărilor. Aș putea să mă refer și la alte laturi, dar cred că spațiul nu ne permite. O verigă principală pentru adoptarea unui asemenea comportament exemplar o constituie cunoașterea temeinică a noilor măsuri și reglementări stimulativă, cunoaștere care trebuie să aducă cu sine o atitudine de și mai mare angajare în efortul amplu consacrat dezvoltării agriculturii. Numai așa vom reuși să ridicăm fiecare unitate la nivelul unităților fruntașe, adică la unei activități rentabile. Numai așa vom pune în valoare marile rezerve de creștere a producției care există în fiecare județ, în fiecare comună. Aș mai adăuga că o cerință vitală o constituie participarea efectivă a fiecărui cetățean la muncile agricole și în zootehnie, dar nu numai în unitatea agricolă, ci și în jurul locuinței sale, pe lotul în folosință și în ograda unde se cece cultivată fiecare palmă de loc și unde trebuie crescute cît mai multe păsări și animale, albine, viermi de mătase etc. Numai o asemenea atitudine reflectă înțelegerea exactă a sarcinilor autoaprovizionării, reprezentînd atît un cîștig personal, cît și un cîștig pentru obște. Aș merge chiar mai departe, afirmînd că, picătură cu picătură, din aceste contribuții aparent neînsemnate, se poate crea abundența bunurilor agroalimentare de care avem atîta nevoie și pentru care, în țară, există întregul potențial necesar, uman și material.

— Se zice că, în agricultură, campania are 365 de zile, iar fiecare zi 24 de ore. Este adevărat? Se întîmplă prețutîndi la fel?

— În cazul oamenilor pasionați, buni gospodari, care cunosc interesele proprii, ca și interesele majore, ale economiei noastre naționale, așa este, muncile agricole se desfășoară fără întrerupere, la nevoie transformîndu-se și noaptea în zi. Altfel zis, timpul agriculturii este tot timpul. Sigur, avem mașini, tot mai multe, tot mai eficiente, și nimănui nu neagă rolul lor sau al altor mijloace de modernizare, dar cel care hotărăște soarta recoltei este tot omul. Agriculturii noastre posedă azi un detasament tot mai puternic de mecanizatori, țărani cooperatori, tehnicieni, specialiști cu studii superioare și alți lucrători harnici și devotați, care înțeleg să își facă cu prisosință datoria, pentru care campaniile agricole se desfășoară non-stop. Ei sînt aceia care dau adevărata măsură a vredniciei și asemenea lor trebuie să lucreze toți ceilalți oameni ai muncii din agricultură.

— Deși, uneori, privim critic rezultatele din agricultură, e limpede pentru oricine că, în prezent, satele noastre sînt mai bogate și mai frumoase ca oricînd. Această realitate este, nu-i așa, un rezultat concret, palpabil, al faptului că, și în agricultură, se muncește azi mai mult și mai bine. Noua revoluție agrară își arată, cu fiecare zi, roadele...

— Totul trebuie văzut ca un corolar al preocupării statornice arătate agriculturii, mai cu seamă de-a lungul ultimilor 17 ani, de conducerea de partid și de stat, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Programul îndeplinit noii revoluții agrare constituie chezașia trecerii la o etapă superioară în ridicarea producțiilor agricole, productivității muncii, nivelului tehnic, eficienței economice și activității sociale generale, din satele și comunele noastre. Noua revoluție agrară are, de asemenea, sarcina să transforme muncă agricolă într-o variantă a muncii industriale. Acest deziderat prinde contur tot mai precis de la un an la altul și, concomitent, devine tot mai pregnantă apropierea nivelului de viață și civilizație al satului de cel existent la oraș. Firește, apropierea la care ne referim este un proces declanșat cu ani în urmă, aflat în deplină desfășurare, dar perioada de după Congresul al IX-lea a adus la sate și cele mai mari înnoiri edilitare. Astfel, din 1965 pînă la începutul lui 1981, în paralel cu ridicarea potențialului unităților agricole de stat și cooperatiste, pe măsură ce cîștigurile și puterea de cumpărare a oamenilor au crescut, în mediul rural au fost construite 655 mii de locuințe noi, alte zeci și sute de mii fiind modernizate. Aproape în fiecare familie există astăzi televizoare, aparate de radio, frigider, mașini de cusut electrice și alte însemne al confortului modern, ca să nu mă refer și la numărul mare de autoturisme. Adăugați la toate acestea și cele 20.000 de apartamente construite, numai în cincinalul 1976—1980, din fondurile statului pentru personalul muncitor și cadrele de specialiști care își desfășoară activitatea în comune. Nu uitați cele aproape 4.000 săli de clasă, cele peste 630 de laboratoare și ateliere școlare, cele circa 300 de dispensare, precum și numărul mare de grădinițe și cămine pentru copii, de complexe comerciale, cămine culturale, biblioteci și alte edificii și instituții, create la sate tot în ultimii 17 ani. Și acestea sînt tot atîtea dovezi ale faptului că drumul pe care ne călăuzeste conducerea partidului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, este unul sigur și sănătos, drum al marilor satisfacții și împliniri.

1965-1982: Știința și conștiința în marele proces al devenirii noastre

Condiția axiologică și vocația prometeică a omului societății noastre este astăzi de neconceput fără aportul capital al științei, al cercetării și ingineriei tehnologice. Pașii impresionanți făcuți de știința românească în profunzimea materiei, în descifrarea și stăpânirea legilor naturii, în cunoașterea realităților interioare și exterioare omului, largă ei cuprindere și integrare, precum și uriașa valoare a rezultatelor ei practice în economie și viața socială, demonstrează în ochii întregii lumi că, în ultimele decenii și în mod special în ultimii 17 ani, știința românească — până mai ieri o disciplină a speculațiilor teoretice, cu redus randament practic, — a devenit o veritabilă forță de producție. Se adevărește astfel justele și temeinice concepții partidului nostru, a secretarului său general, în legătura cu rolul și importanța teoretică și practică a creației științifice, a faptului că ea trebuie să se situeze în permanentă în avangarda activității generale, constituind un puternic factor propulsor al progresului și prosperității, un element pivot în construcția socialismului, în schimbarea radicală a locului și situației omului în cadrul sistemului forțelor de producție.

Încă acum 17 ani, la cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta pe baza unei profunde analize că: „Satisfacerea nevoilor mereu crescânde ale economiei naționale sînt indisolubil legate de progresul științei, de intensificarea cercetărilor fundamentale și aplicative în toate domeniile”. De atunci și până în prezent, știința și ingineria tehnologică au cunoscut o dezvoltare fără precedent, anticipând toate marile înfăptuiri din economie, înrîurind deopotrivă organizarea și progresul vieții sociale și contribuind activ la formarea în rîndul maselor largi a unei gândiri științifice.

În aceste zile de bilanț, ce se impun inimii și cugetului nostru prin solemnitatea momentului și, deopotrivă, prin largă și vibranta retrospectivă a trecutului național, ne propunem să prezentăm cititorilor noștri, în rîndurile ce urmează, câteva date de sinteză privind dezvoltarea științei și ingineriei tehnologice românești în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, acest prag de conștiință și moment crucial al devenirii noastre. Vom folosi în acest scop cifrele și datele puse la dispoziție de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, organ de partid și de stat cu caracter deliberativ, aflat sub directă conducere și îndrumare a eminentului om de știință român, savantul de renume internațional, academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Pentru început vom readuce în atenția cititorilor noștri perioada imediat următoare istoricelor hotărâri ale Congresului al IX-lea, cînd, prin aportul decisiv, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, știința românească a cunoscut în toate domeniile o rapidă și sensibilă reînvișoare, caracterizată printr-o mai largă și activă cunoaștere și valorificare superioară a resurselor de materii prime, prin crearea de produse cu valoare sporită și, mai ales, prin abordarea unor teme de lucru considerate pînă atunci dificile sau pur și simplu insurmontabile. A fost relevat astfel uriașul potențial al creației științifice, a devenit evidentă odată mai mult marea capacitate a comuniștilor români de a desface disponibilități creatoare, în facultăți, laboratoare uzinale și institute de specialitate, de a încuraja ideile generoase și de a ridica la scara realității proiecte temerare. Au fost efectuate astfel, pe parcursul cincinalului 1966—1970, primele studii complexe pentru stabilirea perspectivelor de țitei și gaze, a fost aplicată teh-

nologia de injecție cu fluide în zăcămint pentru menținerea presiunii. În domeniul chimiei au fost, între altele, optimizate procesele tehnologice la instalațiile de fabricare a butadienei și a acrilonitrilului și s-au obținut noi catalizatori. În siderurgie a fost sporită, grație unor cercetări de specialitate productivitatea cuptoarelor Martin pentru elaborarea oțelurilor prin utilizarea oxigenului. Mai amintim realizarea micromotoarelor electrice, a aparatului electronic și a echipamentelor de reglare automată, precum și a unor noi sortimente de circuite cu rezistențe finale mari. În sfîrșit, în agricultură, cercetarea a condus la crearea unor noi tipuri de hibridi. În aceeași perioadă, numărul total al personalului muncitor antrenat în activitatea de cercetare a crescut de la 45 000, în 1965, la 77 600 în 1970, deci cu 70%.

În perioada 1971—1975, prin aplicarea în producție a rezultatelor activității de cercetare și dezvoltare, au fost asimilate în fabricație peste 5500 de mașini, utilaje și instalații, din care peste 700 nominalizate în planul național unic. Între acestea, la loc de frunte se situează: grupul turbo-generator de 330 MW cu turbină de condensare, motorul Diesel de 4000 CP, familia de tractoare de 50—55 CP, strungul carusel \varnothing 1250 mm, calculatoarele electronice și componentele electronice active, mineralierul de 55000 idw, instalația de foraj cu acționare electrică pentru adîncimi de 8000 m, betatroanele pentru defectoscopie industrială și iradiere, laseri și instalații de laser. Menționăm de asemenea realizarea unor tehnologii noi, între care tehnologia originală elaborată la ICECHIM ce stă la baza realizării instalației de fabricare a anilinei, tehnologia de obținere a anvelopelor radiale de turism fără camera de aer. În tot acest rîstimp au fost acordate brevete pentru mai mult de 6700 soluții originale cu efecte economice în valoare de circa un miliard lei anual.

În industria chimică, investigațiile de specialitate și în special cercetările efectuate la ICECHIM au dus între altele la realizarea unor noi materiale și tehnologii de fabricație. Amintim în acest sens cauciucul sintetic poliizoprenic, policarbonații și tipurile noi de rășini sintetice și copolimeri, sortimentele noi de fire și fibre

sintetice, sortimentele noi de medicamente, uleiurile industriale, reactivii pentru industria electronică, noile produse prelucrate din mase plastice.

Pentru cincinalul 1981—1985, denumit pe drept cuvînt, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu „cincinalul științei, tehnologiei, calității și eficienței”, sarcinile ce stau în fața lucrătorilor din activitatea de cercetare științifică și inginerie tehnologică au fost tratate cu limpezime în Programul directiv de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic, pe perioada 1981—1990, direcțiile principale pînă în anul 2000.

Pe baza estimărilor efectuate, aplicarea în producție a obiectivelor de progres tehnic va avea drept rezultat, în această perioadă, realizarea a peste 200 miliarde lei din sporul de producție prevăzut în cincinal la reducerea importurilor.

Iată în încheiere și aceste câteva cifre ce exprimă într-o sinteză a sintezelor ample, o știință românească în perioada următoare celui de-al IX-lea Congres al partidului, într-o epocă de permanentă redescoperire istorică, ai cărei martori, creatori și beneficiari sîntem cu toții. În comparație cu 1966, investițiile pentru dezvoltarea capacității de cercetare au crescut, pînă în 1985 de 15 ori, urmind ca ele să sporească pînă în 1985 de 17 ori. Voiumul activ de cercetare, exprimat în cheltuieli materiale, a crescut în aceeași perioadă de peste nouă ori, și va fi de 14 ori mai mare în 1985. Față de 1966, personalul de cercetare a crescut pînă în 1982 de la 45 000 persoane la 226 000, iar numărul unităților de cercetare este pînă la ora actuală de 200.

Sînt date, sînt cifre și fapte ce atestă o mare deschidere spre cunoaștere, progres și prosperitate, sînt certificatele de calitate ale unei politici economice înțelepte și vizionare, ce înfrățește zborul gîndului cu riguroasa calculului matematic. Sînt roadele unei politici realiste, elaborate sub directă conducere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ctitorul și arhitectul României moderne, căruia știința românească îi datorează permanenta și impresionanta sa ascensiune.

LIVIU TIMBES

Un dușman perfid:

ALIMENTAȚIA NERAȚIONALĂ

În dezbatere publică

Programul de alimentație științifică a populației

În contextul vastei dezbateri angajate în întreaga țară pe marginea Proiectului de Program de alimentație științifică a populației, supus discuției publice în conformitate cu hotărîrea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., doctorul în științe medicale Constantin Ionescu-Tirgoviște, șef de lucrări la Centrul de nutriție și boli metabolice din București, autor al unor apreciate lucrări științifice (unele în colaborare cu profesorul doctor docent Iulian Mincu), publicate în țară și străinătate, subliniază dimensiunile, actualitatea și chiar acuitatea problemelor ridicate de Program.

— Alimentația nerațională este în bună măsură răspunzătoare pentru faptul că numărul bolnavilor de diabet zaharat se ridică la aproximativ 600 000 ! Să adăugăm la aceștia și pe cei suferinzi de alte boli metabolice legate de alimentație, cum ar fi dislipemiile (creșterea grăsimilor în sînge), obezitatea, hipoglicemiile etc. Numărul persoanelor încadrate în acest gen de patologii depășește în total, probabil, 40 la sută din populația adultă a țării. Repet, toate aceste afecțiuni sînt legate de modul de alimentație al populației, la care însă concurează și alți factori determinați de modul modern de viață.

— Se vorbește mult de obezitate, dar reprezintă ea realmente un pericol atît de mare ?

— Cifrele sînt incredibile. Această boală, fiindcă este o boală în cel mai pur sens al cuvîntului, duce la scurtarea duratei medii de viață a individului cu cel puțin zece ani. Față de această boală, cancerul, oricît ar părea de curios, este înfîntat mai blind. Dacă azi în țara noastră, printr-o minune, toate cancerurile existente ar fi rezolvate, durata medie a vieții ar crește cu doi ani, dar dacă toți indivizii și-ar menține greutatea în limite normale, durata vieții ar crește cu zece ani, așadar de cinci ori mai mult ! Cauzele obezității sînt multiple, cea mai importantă fiind însă dezechilibrul dintre aportul alimentar prea mare și cheltuiala energetică prea mică. Să precizăm însă că aportul alimentar exagerat nu oglîndește neapărat un nivel de trai mai ridicat. Așa se explică faptul că obezitatea apare uneori și la persoane cu venituri mici (constatare evidențiată, dealtfel, și de o recentă statistică britanică). Și o altă precizare : procente apropiate de cele de mai sus privind frecvența bolilor metabolice legate de alimentație se înregistrează în mai toate țările dezvoltate, unde deja s-au tras semnale de alarmă.

— La ce semnale de alarmă vă referiți ?
— Începînd din 1976, în Senatul S.U.A. s-a atras atenția că dacă nu se vor lua măsuri de optimizare a alimentației populației, în anul 2000 bolile metabolice se

vor dubla, ajungînd să afecteze aproape două treimi din populația Statelor Unite ! Cu această ocazie s-a preconizat în S.U.A. un program rațional de alimentație, acțiune preluată apoi rapid de mai multe țări, printre care Franța, Suedia, R.F.G., etc., România socialistă fiind însă prima țară din lume în care un asemenea program a fost elaborat la cel mai înalt nivel al conducerii de stat. Regretăm însă faptul că în ciuda numeroaselor propuneri ale Clinicii de nutriție din București, făcute începînd încă din 1974 de profesorul Iulian Mincu și colaboratorii, conducerile anterioare ale Ministerului Sănătății nu au acordat importanța cuvenită problemei alimentației raționale.

— Fie-ne îngăduit să ne exprimăm și noi o nedumerire : de ce „Muncitorul Sănității”, săptămînal editat de Ministerul Sănătății și Comitetul Uniunii Sindicatelor din Unitățile Sanitare, publicație care are una din sarcinile principale difuzarea cunoștințelor de educație sanitară, nu a socotit necesar să introducă nici măcar o mențiune despre acest Program în numărul său din 17 iulie, deci trei zile după apariția documentului în presă.

— În prezent, România este poate singura țară din Europa care nu posedă un Institut național de nutriție umană. Aceasta, în pofida pledoariilor multor profesori de la Facultatea de medicină din București în favoarea unui asemenea institut. Cred că a venit, în fine, momentul ca el să se înființeze. Cit privește actualul Centru de nutriție din București, el este astfel încadrat încît abia poate face față problemelor curente de îngrijire a bolnavilor.

Menționez un paradox al învățămîntului medical universitar din țara noastră : nutriția nu figurează printre disciplinele medicale ! Așadar, după ce părăsește facultatea, viitorul medic posedă numai cele mai vagi cunoștințe privind unul din elementele de bază de care depinde starea noastră de sănătate : el e bine pregătit să indice cîteva sute de medicamente, dar cunoaște foarte puțin despre modul în care alimentația poate fi folosită atît în prevenirea, cit și în tratarea unor boli. Fiecare an ce trece privează de asemenea cunoștințe pe cei aproximativ o mie de absolvenți ai facultăților de medicină din țară. Ministerul Educației și Învățămîntului ar trebui să ia urgent măsuri pentru remedierea unei situații care, dacă s-ar prelungi, ar putea avea consecințe nebanuite. Aceasta ar fi în consens cu prevederea din proiectul de Program în sensul că „la toate ciclurile de învățămînt se vor revede programele și manualele” care au tangență cu problemele alimentației raționale. Rămîne însă ca o sarcină deosebită pentru toate sectoarele economice implicate în asigurarea necesarului respectiv — de la agricultură, pînă la industria alimentară și comerțul interior — să acționeze conform prevederilor acestui Program și să-și ducă în această lumină — întrucît posedă acum toate datele necesare — viitoarea activitate.

LIONEL NIȚESCU

Un român la Stockholm

Membri în numeroase foruri științifice internaționale (peste 25, între care Academia franceză de medicină), distins cu importante ordine, premii și medalii (triplu laureat al Academiei franceze de medicină premiat de Academia de științe din Paris, deținător al Ordinului Pleiadei etc.), doctorul docent Gheorghe Marinescu Dinizvor s-a bucurat, recent, de o nouă și prestigioasă recunoaștere a meritelor sale de cercetător. Medicul român, șef de secție în cadrul Spitalului clinic „Victor Babes” din București a fost ales vicepreședinte al Federației internaționale de boli infecțioase și parazitare.

Alegerea, onorantă pentru întreaga școală românească de medicină, a fost prilejuită de desfășurarea, în capitala Suediei, a celui de al VIII-lea Congres mondial de boli infecțioase și parazitare. Ajuns la Stockholm după ce va fi luat parte la Congresul Societății vest-germane de patologie, ținut la Göttingen, Gheorghe Marinescu Dinizvor a prezentat 3 lucrări originale, rod al unei colaborări complexe la care au mai contribuit Centrul de hematologie, Institutul „Ion Cantacuzino” și Centrul de cardiologie infantilă de la Policlinica „Dorobanți”, comunicările sale fiind primite cu un deosebit interes. Atît „Hepatitis virală în focare de familie și sistem genetic HLA”, cit și „Un sindrom de impact streptococic cardiac în scarlatină și relațiile sale cu reumatismul” și „Neuroerinita epidemică” au surprins prin noutatea cercetării, ele avînd la bază observații științifice în premieră.

La Stockholm, medicul român a avut satisfacții și de altă natură. În ședința de deschidere găzduită de celebra sală „Conserthuset”, în care se decernează anual Premiile Nobel, participanții au audiat creația sa muzicală „Imn pentru sănătate” (text și muzică Gheorghe Marinescu Dinizvor, orchestrație Costel Pușcoiu), adoptat în unanimitate drept imn al medicilor infecționiști din întreaga lume. Menționăm că prima audiere a lucrării respective a avut loc la București, la Ateneul Român, marți, 11 mai 1982, cu participarea dirijorului dr. Ermil Nichifor, a soliștilor Emilia Petrescu și Pompei Hărășteanu, a corului „Gaudeamus”, condus de Gheorghe Oprea.

Felicitîndu-l pe omul de știință și, totodată, pe cel de cultură (autor, între altele, a unui apreciat volum de versuri, intitulat „Pururea”), nu ne rămîne decît să-i urăm doctorului Gheorghe Marinescu Dinizvor spor la treabă.

OVIDIU IOANIȚOIA

Acupunctură la Bălătești

În numerele 26—28 ale săptămînalului ieșean CRONICA, printre alte interesante articole, remarcăm conștientizarea realizată de Lucian Livescu cu medicul Dan-Vlad Filimon, care își desfășoară activitatea în stațiunea Bălătești. Medicul român a primit la Congresul de la Palma de Mallorca „Diploma de distincție” pentru lucrările prezentate. Ne permitem să semnalăm cititorilor revistei noastre, pe care i-am informat, de-a lungul timpului, asupra rezultatelor obținute de medicina românească în lupta pentru sănătate, cîteva idei ce sînt subliniate în respectiva convorbire. ● Organizarea de tip sanatorial a stațiunii Bălătești dă posibilitatea pacienților din toată țara să beneficieze de tratament cu acupunctură, completat cu o serie de proceduri fizice. ● În 8 ani, la Bălătești s-au perindat peste 7 000 de pacienți. ● Rezultate deosebite în lombosciatică hiperalgică sau cu fenomene pareteice, tulburări hormonale, astm bronșic, suferințe psihice (angoasă, spalne nocturne, agitații psihomotorie cu diverse etiologii, dominante patologice). ● Medicul Dan-Vlad Filimon speră să „atenteze” și asupra sindroa-

melor discordante și epilepsiilor. ● Terapia prin ace se adresează cu o mare strictețe adevăratului agent etiologic al bolii. ● Virtutea specială recunoscută a acupuncturii este capacitatea de a acționa asupra durerii, chiar și asupra celei mai grozave dureri cunoscută de om, nevralgia de trigemen. ● A face cu adevărat acupunctură științifică modernă necesită lărgirea orizontului universitar dobîndit, prin cercetarea cu caracter interdisciplinar. ● Terapia constă în înțeparea punctului de tonifiere al meridianului sau punctului specific tulburării unui anumit grup de meridiane. ● Se practică încălzirea punctului, presiunea asupra punctelor, încălzirea electrică, masajul punctului, infiltrarea de substanțe medicamentoase, proiecție de raze luminoase. ● Cînd acupunctura va face parte integrantă din instrucția universitară a viitorului medic și fizician, cînd se va putea organiza o formă practică de asistență la care să aibă acces orice om, atunci probabil că vom putea vorbi de o valorificare în folosul sănătății publice a acestei metode de tratament.

REGHINA VARVICI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

„Poporului, adevăratul făuritor al tuturor bogățiilor patriei, trebuie să-i inchine oamenii de artă și cultură tot ceea ce pot crea mai frumos și mai bun”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Democrația culturii

1. La Congresul al IX-lea al P.C.R., secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, a definit o nouă accepție a noțiunii de democrație, concept care a impulsionat întreaga viață economică, socială, politică și culturală a țării. În lumina noului concept de democrație socialistă, cum credeți că trebuie ea înțeleasă în domeniul culturii ?

2. Fiind un proces în plină evoluție, cum apreciați că se va manifesta democratic în cultura noastră de azi ?

3. Care ar fi argumentele care susțin ideea unui moment profund democrația în viitorul imediat al culturii române ?

Intrebărilor de mai sus, al căror caracter a fost mai mult orientativ decât limitativ, le-au răspuns poetul și publicistul Nicolae Stoian, bun cunosător și avizat comentator al Festivalului național „Cintarea României”, criticul literar Mihai Ungheanu, redactor șef adjunct al revistei „Lucefărul”, revistă care găzduiește în coloanele sale, cu predilecție, creația tinerilor scriitori din țara noastră, criticul și istoricul literar Pompiliu Marcea, a cărui prezență în dezbaterile fenomenului cultural contemporan este unanim cunoscută și apreciată, și Al. Crihană, șeful secției de propagandă al Comitetului județean Vrancea al P.C.R., fost, multă vreme, președinte al Comitetului județean al educației politice și culturii socialiste, calitate în care a cunoscut și îndrumat indeaproape activitatea și creația artistică de masă.

AL. CRIHANĂ:

În Vrancea 50000 de artiști amatori

1. Între restituirile de ordin istoric, filozofic, estetic și din alte domenii pe care partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-au operat în mod revoluționar, se află și democratizarea societății noastre, elaborarea conceptului de democrație și funcțiile sale în socialism, imediat după Congresul al IX-lea, în condiții politice externe complicate, într-o atmosferă abia degajată de urmările războiului rece. Concepția secretarului general al partidului nostru este limpede precum cristallul. Fără o reală democrație nu se poate edifica noua societate; fără înțelegerea necesității și a participării nemijlocite a oamenilor muncii, a întregului popor la schimbări revoluționare nu poate fi vorba de democrație. Prin urmare, nici spiritul, cultura nu se pot dezvolta decât în aceste condiții noi, democratice, care pun în relief, de fapt, noua calitate în societatea românească. Cultura, după opinia mea, se transformă astăzi, mai mult ca oricând, într-un puternic factor de unitate, integrator în societatea noastră. Aceasta înseamnă că, promovind, cultivând, preluând și valorificând, cultura contemporană românească respinge concepțiile elitare, proleto-cultură, pașunismul și pseudocultura. Procesul, în acest domeniu, este cel al osmozei dintre valoarea produsă de marele atelier al artistului și creatorului și cultura populară, ambele cu rădăcini în viața, frământările și aspirațiile oamenilor.

Anchetă realizată de TANIA RADU și VICIOR NIȚA ■

POMPILIU MARCEA:

Numai prin competență devenim competitivi

1. Referirile permanente ale președintelui țării la calitatea rezultatelor obținute în toate sectoarele de activitate, inclusiv în domeniul culturii, trebuie să dea un înțeles nou, profund însuși conceptului de democrație socialistă. Căci principiul calității presupune în mod necesar diminuarea și chiar eliminarea criteriului cantitativ care, prin cifre epatante, adeseori umflă, întunecă judecata dreaptă: am organizat atâtea ședințe (cu ce rezultate, în afara unei imense pierderi de vreme, nimeni nu întreabă); atâtea întâlniri cu cititorii (de atâtea ori mobilizați eu ghilotina într-o pauză, când trebuiau să se odihnească, ori cu o jumătate de oră înainte de terminarea slujbei); atâtea etape în desfășurarea cutărui concurs (în care, dacă se adună orele consumate pe cap de locuitor, ies niște cifre astronomice, în timp ce recolta putrezește pe cimp, iar concurenții de-abia au învățat să cinte „Ilai Lenuț-n deal la vie” în loc să culeagă strugurii); am tipărit atâtea titluri de carte, pe categorii științifică, tehnică, medicală, literară, sport-turistice, politică, pedagogică etc.; am ajuns la o producție anuală de atâtea filme (iar cite cărți și cite filme rămân, ne întrebăm mai rar). Cincinalul „noi calități”, cum l-a numit președintele țării, nu trebuie să rămână o formulă, ci să devină o puternică realitate a vieții noastre actuale, transformând mai ales mentalitatea noastră a tuturor, chemându-ne la luciditate, la proclamarea principiului competenței. Numai prin competență răspundem chemării președintelui de a deveni competitivi pe toate planurile. Nu cu vorbe em-

NICOLAE STOIAN:

A merge la izvor și nu la ulcior

1. Piatra unghiulară a oricărui democratism, fie el în viața socială în genere sau într-un domeniu al acesteia, cum e cultura, constă în asigurarea deplinelor libertăți democratice, de la cea care-ți asigură, pe bază de muncă, o existență demnă, la cea care îți permite și o gândire și atitudine în consecință; adică, de asemenea demnă, nesupusă nici unei îngrădiri și vicisitudinilor. Îndeosebi în ce privește mai ales această a doua latură a libertății, gândirea, ca și exprimarea ei — „limba se îndoaie după gînd”, spune un vechi proverb românesc, climatul moral — spiritual inaugurat de cel de al IX-lea Congres al partidului a însemnat o asemenea piatră unghiulară a noului democratism în contextul căruia avea să se dezvolte cultura în acești 17 ani citiți au trecut de atunci. Mi se pare deosebit de semnificativ că unul din primele dialoguri deschise pe care le-a purtat tovarășul Nicolae Ceaușescu încă la începutul lunii mai 1965, la scurt timp după venirea la cirna partidului, a fost cu oamenii de literă și artă. Este dialogul memorabil în cadrul căruia pentru întâia oară tovarășul Nicolae Ceaușescu adresa oamenilor de literă și artă, reluând cuvintele lui Leonardo da Vinci, sfatul de a merge la izvor, nu la ulcior, în cunoașterea și reflectarea realităților despre care scriem. Un alt moment, așa putea zice istoric, a fost desființarea cenzurii, care a marcat cum nu se poate mai concludent încrederea pe care conducerea partidului și statului o are în capacitatea oamenilor care lucrează în domeniul scrisului, al culturii în general, de a aplica politica

MIHAI UNGHEANU:

Starea de democrație presupune respectarea ei

1. Dreptul oricui de a se instrui. Dreptul la o liberă formație intelectuală. Dreptul liberei exprimări publice. Combaterea posibilelor forme de impostură ca și a falselor elite. Supravegherea acestor drepturi pentru a nu fi întoarse împotriva lor. Democrația nu înseamnă anarhie și nici liberalism programat pentru a produce confuzie.

Intrebările de față erau mai potrivite anului 1965 decât celui de față. Astăzi putem vorbi despre felul în care această democrație s-a realizat și nu, teoretic, despre modul cum ar putea ea să fie. Am văzut de multe ori oameni cu vorba democrație pe buze prezidind acțiuni cu un fond nedemocratic. În România de azi democrația nu mai este o chestiune de teorie, ci de practică. Un obstacol în calea democrației de azi este promovarea falselor majorități, care sînt de fapt minorități ce-și arogă drepturile majorității.

2. Argumentele sînt multe. Existența a nenumărate școli și instituții de învățămînt superior, în primul rînd, deschise tuturor celor ce satisfac exigențele școlii. Facilitarea contactelor culturale și artistice. În cultură și artă democrația trebuie să țină seamă de valoare. Și din această pricină trebuie împiedicată falsificarea ideii de valoare. Democrația este cu alte cuvinte condiționată de cîteva criterii care nu pot fi ocolite. Dreptul la cuvînt într-o colectivitate democratică se susține numai atît timp cît acest drept la cuvînt este folosit în direcția intereselor obștii. Perorațiile goale sau pernicioase care

(Continuări în pag. 14)

Vorbii și scrieți românește

Sarfan gramatical?!...

Citind nota din „Săptămîna”, săptămînistă anunziată (vezi nr. 605), modista, apare cu gramatica pusă pe cap, trezindu-se în neliniște tocmai în clipa în care s-a văzut nefericit atacată în felul cum... croiește limba. La cumpăna dintre modă și gramatică, aceasta din urmă îi „creează ametele”. Obșnuită cu limbajul cosmopolit — de la melanj la șoching —, uită și cea mai frumoasă limbă românească, plină, cum se știe, de aromele vechimii, nu „prăfuită”, cum crede d-sa. Aparent, neînțelegerea ei este justificată, deoarece, în orice curs de lingvistică sau de gramatică, dacă ar fi citit, ar fi găsit că „româna, adică limba română folosește... neologisme”. Nu știe, probabil, că verbul a folosi este polisemantic. Dacă ne-am lua după d-sa, ar trebui să zicem „româna este folosită de neologisme” (!). Se vede

treaba că nu „croiește” bine diatezele verbale.

Am afirmat că, uneori, acțiunea specialiștilor e inutilă. Cum?, ne întreabă. În articolele precedente, am semnalat greșeli chiar în scrisul modistelor de la „Săptămîna”: sunt pentru sint, voluptuos pentru voluptos, filosofie, în loc de filozofie, lipsa de acord a articolului genitival, pronunțiile greșite sprai și sprei, în locul celor corecte sprei (cuvîntul englez spray), străin nu strein, stres, nu stres etc. (a se vedea, în acest sens, Al. Graur, Dicționar al greșelilor de limbă, apărut, de curînd, la Editura Academiei).

Banalul dar nu este o „licență” (sic!), stîmăată anunziată, ci o conjuncție adversativă care „cere” virgule, iar, cînd are sensul conclusiv, ca în textul nostru, și așezată în interiorul unei propoziții, se pune între virgule. Sint, în acest sens, ca rențe ale gramaticii din învățămîntul elementar la care ar trebui să reflectați. Dar nu eu sînt chemat să vă fac aici lecții de ortografie! Stați „în cîln pieziși” cu ea. Dar inovații sînt de identificat și pe alte planuri, mai ales că semnătura model n-a înțeles, din context, că familiar are sensul de „ceva folosit în vorbirea obișnuită, care este binecunoscut” (era vorba de

pronunția greșită maleu — utilizată și de anunziată —, pentru maiou). Cred că ortografia vă „creează ametele”, nu unii vinzători care iau de bun ceea ce scrieți dv. Dacă nu cunoașteți neologismul im-placabil, nu e vina noastră că vreți să revoluționați practica și stilul dicționarilor. Aspirați la condiția eseului... lingvistic! Nici etimologia și nici logica, în numele cărora vorbiți, nu vă ajută să ne demonstrați că e bine să scrieți acord perfect. Tineți-vă „uzul rațiunii” pentru „tricolat mărunt” cu limba română (și, mai ales, cu gramatica ei, care are și „buline și panglicute”... ortografice).

Ce riguroasă e cu ale logicii! Ce liniștitoare învățatură ne propune modista „Săptămîinii”, cit de senin confundă pe ceea ce cu cum. Atunci cînd am afirmat că „lucrurile sînt ceea ce sînt”, am avut în vedere „fenomenul ca fenomen”, nu modalitatea lui, ceea ce e altceva din punct de vedere logic și filozofic. În „ele sînt ce sînt” e altceva față de „ele sînt cum sînt”. În prima sintagmă e vorba de o identitate ontologică, de, cum ar zice C. Noica, „ființa din lucruri ca expresie a generalității”, nu modalitate (n-ar fi

bine ca modista să se apuce și de filozofie și să ia lucrarea lui Noica, „Devenirea într-o ființă”?). Dar, de vreme ce nu înțelege diferența dintre CEEA ce și cum înseamnă că e lipsită de subtilitate. Se crede spirit cultivat și rafinat, cu un limbaj cosmopolit, glazurat cu psitacisme, vrînd să ne pună bonete pe cap. Și aceasta după ce face atîtea bezele... gramaticii!

Citind nota din „Săptămîna”, e firesc să te întrebi, la urma urmelor, de ce n-a rămas anunziată la buletinul său de modistă? Vrea și un fel de lingvistă? Ea vorbește despre forme ca și cum ar fi confinituri, atunci cînd confundă pe ceea ce cu cum. O înțeleg, există o bucurie de a citi, dar și una de a gîndi.

Dacă într-o asemenea ispravă modista „umblă” la „maxi-jupă demodată, prăfuită”, apoi o rog să-mi dea voie să parafrazez pe C. Negruzzi și să zic, cu croi modificat: Cu panglici și volănele / Te făcuși lingvistă, Lele! Am șters praful, cu o conștiință de-modată (vai, cite... po-doabe, dacă se poartă cu... poale!). Vine cam în verif, nu la patru ace!...

GH. POALELUNGI ■

CARTE

Tandrețea povestirii

Orice carte de Ana Blandiana te farmecă de la primele rânduri. Cea mai recentă laureată a Premiului Herder pentru literatură a descoperit de la început secretul care îi permite să orînduiască în așa fel cuvintele — indiferent dacă scrie versuri, eseu sau proză — astfel încît să-și subjuge cititorii necondiționat și aparent fără nici un efort. Ca într-o sui-generis legendă a regelui Midas — amintită de autoare într-una din primele sale poezii, **Darul** — tot ce așterne ea pe pagini se transformă în fraze armonios construite și tulburătoare. Parcurgîndu-le, e imposibil să nu te cuprîndă o vrajă a lecturii. Dar, cînd ea se destramă, nu se poate să nu observi că această perfecțiune funcționează cîteodată fără nici o acoperire și că uneori te-ai lăsat sedus de sonoritatea unor vorbe adorabile mai mult pentru frumusețea cu care se imbină a cotidianului, autoarea se străduiește să dezvăluie fața nebanuită a lumii într-o manieră care seamănă cu a unor scriitori ca Borges, Julio Cortazar, Alvaro Menendez Leal, Buzzatti sau, de la noi, Mircea Eliade, V. Voiculescu, Baconsky, Bănuțescu. Dar unele proze — cum e, de pildă, **Imitație de coșmar** — sînt vizibil confecționate, fără a-și justifica insolitul.

În noul său volum de proze, **Proiecte de trecut**, miracolul este adorat cu fervoare. Intrusiunea fantasticului în orice mediu îl transformă dintr-o dată într-o ambianță plină de surprize. Rupînd ordinea obișnuită a cotidianului, autoarea se străduiește să dezvăluie fața nebanuită a lumii într-o manieră care seamănă cu a unor scriitori ca Borges, Julio Cortazar, Alvaro Menendez Leal, Buzzatti sau, de la noi, Mircea Eliade, V. Voiculescu, Baconsky, Bănuțescu. Dar unele proze — cum e, de pildă, **Imitație de coșmar** — sînt vizibil confecționate, fără a-și justifica insolitul.

În alte pagini însă elementele de mister nu mai sînt un simplu decor capabil doar să intrige pe cel care îl contemplă ci constituie însuși esafodajul unui univers altfel decît cel știut dintotdeauna și pe care unii au și înzestrarea necesară să-l și întrezărească. Un delfin aruncat pe o plajă (**O rană schematică**) îi apare unui adult drept un monstru de plastic, în timp ce un băiat are privilegiul, datorită inocenței sale, să-i descopere identitatea reală. O profesoare ajunge să crească ingeri și așteaptă cu încordare să descopere ce efect va avea asupra colegilor ei o astfel de știre (**Zburătoare de consum**). Un emisar al supranaturalului se supune de bunăvoie să execute cu docilitate întregul ritual al vieții unui pămîntean, dar, în fiecare seară, își dezmoștește cu cîteva exerciții aripile cu care e prevăzută și pe care le ține ascunse sub vestimenta (**Gimnastica de seară**). În **Reportaj** — amintiri teribile din timpul inundațiilor — și în **Proiecte de trecut** — o dramatică poveste a unor deportați în Bărăgan, la începutul anilor '50, unde sînt siliți, pentru a supraviețui, să se comporte ai domă unor robișoni — uimitoare este capacitatea autoarei de a relata fapte care s-au petrecut aievea în așa fel încît ele să pară enigmatice și aproape de necrezut. Chiar și un erou ca Horia devine în viziunea Anei Blandiana un personaj ocult, cu însușiri magice, imposibil de înfrînt cu adevărat (**Biserica fantomă**). Dar cea mai minunată dintre povestiri este **La țară**. Pătrunderea pe un teritoriu fabulos se petrece de data aceasta aproape imperceptibil și, furați de derularea narațiunii hăgăm tirziu de seamă că asistăm la scene neobișnuite. Un sat lăsat în paragină și cotropit de o vegetație luxuriantă, populat doar de cîteva bătrîni, devine un loc al unor suplicii rafinate de unde eroina se salvează cu greutate și neavînd norocul să poată istorisi ce i s-a întimplat acolo fără a stîrni zîmbete condescendente.

Proiecte de trecut este o remarcabilă colecție de povestiri cu o atmosferă tandră, învăluitoare care ne asigură că „vîrstă minunilor / nu-i încă sfîrșită“ și dintre care cîteva pot figura la loc de cinste în orice antologie a prozei fantastice.

GEORGE ARION ■

TEATRU

Confesiuni, profesii și „conexiuni teatrale“

„Conexiuni teatrale“, împotriva titlului alb, inexpressiv, e o carte de atitudine. Carte scrisă de un intelectual discret, om de acțiune și de propagandă subtilă prin artă, om de opinie, de curaj și de caracter. Amza Săceanu a publicat, un timp, frecvent în presă, apoi a dispărut. Printre rîndurile „conexiunilor teatrale“ se citește un om de mare bun-simț, un strateg al retragerii în planul doi, una din eminențele cenzurii ale spectacolului de teatru românesc. În orice caz, dacă în ultimii ani spectacolul de teatru românesc, dramaturgia în mod special, se suprapun mai firesc, mai adevărat, mai fierbinte pe conflictele reale ale vieții, un merit important îi revine autorului acestei cărți. Dar asta face parte din legenda personajului.

„Conexiuni teatrale“ este cartea unui intelectual frămîntat de problemele artei, de problemele comunicării și recepției artei, ale tradiției, inovației și modernității artei spectacolului, într-o lume spartă în tîndă-i. Conștient că arta, și în special arta spectacolului, îi poate reda omului adevărata dimensiune a propriei sale existențe, îl poate ajuta să trăiască, să supraviețuiască, să lupte să se innozeze pe sine, să-și impună un permanent examen de conștiință, să comunice cu semenii, Amza Săceanu dezbate fenomenul teatrului din toate unghiurile de vedere posibile. Dar, în special, din unghiul de vedere al implicării și angajării, al opțiunii politice, morale și filozofice.

Inteligent și cultivat, înzestrat cu spirit de observație acut, nu însușit, nu contrafăcut, simțind teatrul dinlăuntrul său, prin urmare de la nivelul stării limită de conflict permanent, Amza Săceanu apără teatrul împotriva scepticilor, a detractorilor, a incompetenților și a indiferenților. Avînd în spatele său rafturile unei biblioteci de teatru și de critică de artă, de filozofie a culturii și civilizației dar și experiența directă a elaborării spectacolelor, a muncii obsedante, epuizante, de slefuire a imaginilor scenice, Amza Săceanu vorbește întotdeauna despre teatru în relație directă cu spectacolul, cu publicul și cu epoca.

Amza Săceanu ar fi fost un cronicar de teatru excepțional. Dacă sarcinile de serviciu nu l-ar fi cenzurat. Comentariul său e cursiv, spectaculos, patetic uneori, zgîrcit, frugal alteori, plin de rezerve abil tîlmăcite în frază, incolor unde subiectul îi pare rece și, evident, plictisitor unde repetă banalități învățate de mult.

Tactica sa de a dezbate problemele printr-un distins demers polemic cu sine și cu... cronicarii de teatru (de pildă), e captivantă, e incitantă pentru lector. Adevărul este că Amza Săceanu trăiește atît de puternic în epicentrul evenimentelor și fenomenelor teatrului, încît eseurile sale respiră de-a dreptul emoția sălilor încărcate de tensiune de la premieră dar mai ales liniștea încordată a culiselor din timpul „viziunilor externe“. O mare căldură și dragoste, un mare respect și înțelegere pentru actori, pentru regizori, pentru scenografi, pentru creatorii de spectacole, în general și în particular, fac din Amza Săceanu un apărător inspirat al dreptului la spectacol, la frumusețe, la sinceritate, la demnitate, la cultură și civilizație.

Nu e rigid. Admite să fie contrazis. Nu dă decît rar verdicte, și atunci o face argumentat. Într-un singur loc se lasă însă descoperit: „Arta este o parte integrantă a activităților sociale, și nu un mijloc de purificare, de Katharsis (cum spunea Aristotel), sau o simplă modalitate de a ne elibera de anumite pulsuni (după Freud)“. O asemenea afirmație trebuie, oricum, mai atent comentată, mișgălos demontată și nu expedită într-un paragraf de sine stătător. Contraargumentele sale conving parțial că arta, de pildă, nu e și un mijloc de purificare, din moment ce este un mijloc de inobilare!

Reproșurile care i se pot aduce autorului „Conexiunilor teatrale“ se leagă de apelurile la o bibliografie necori eclectică. Supără rareori tonul didactic, unidimensional, deși autorul se declară categoric pentru un teatru deschis, dar de mare forță, de curaj, pentru un teatru revoluționar, nu pentru un teatru tezis, propagandistic în sine.

„Conexiuni teatrale“ reprezintă confesiunea superioară în plan estetic a unui mare apărător al artei spectacolului și al adevărului vieții.

ADRIAN DOHOTARU ■

ESEU

Dialogul de „guerrilla“

În **Argumentul** volumului său de convorbiri cu Marin Preda, din 1973, Florin Mugur se înscrie de bunăvoie între victimele unei „mode“ a cărților-interviu, pomenind și cîteva titluri din cunoscuta colecție pariziană „Entretiens avec...“. Dincolo de autoironia — dealtfel cochetă — a afirmației, reeditarea experienței, la interval de 9 ani și avînd de astă dată ca interlocutor pe Paul Georgescu (**Vîrstele rațiunii. Convorbiri cu Paul Georgescu**, Ed. Cartea Românească, 1982), trădează o fidelitate pe termen lung față de acest gen de abordare a unui scriitor, de pe urma căreia istoria literară nu poate avea decît de cîștigat.

„Un bun interviu e, într-un sens, o dovadă a neputinței de a comunica. Chiar dacă nu e tabloul unei înfruntări violente de spirite (și uneori este!), el se bizuie pe existența unei tensiuni care îi leagă și în același timp îi desparte net pe convorbitori. Nu e nimeni gata să spună de bunăvoie lucruri esențiale despre el și despre ceilalți [...]. Trebuie deci, neapărat, să-l aducem într-o stare prielnică mărturisirilor“. Pasajul figurează în același **Argument la Convorbirile cu Marin Preda**, dar valabilitatea lui rămîne intactă, dacă nu chiar sporște în cadrul **Vîrstele rațiunii**. Aici mai mult decît oriunde tensiunea dintre convorbitori este evidentă încă de la primele replici, scurte, tăioase, stopînd brusc într-un refuz inițial de a răspunde de bunăvoie (p. 54). Simpla comparație la nivel „grafic“ a celor două cărți este semnificativă: cea dintîi avea aspectul obișnuit al unui interviu, cu întrebări scurte și răspunsuri ample, în vreme ce în cea de-a doua lucrurile stau mai degrabă invers. Metoda folosită de Florin Mugur pentru a-și aduce interlocutorul într-o „stare prielnică mărturisirilor“ nu mai este aici așteptarea, pîndirea momentului potrivit, ca în cazul lui Preda, ci incitarea permanentă, sicirea „adversarului“ (care e ținut din scurt cu întrebări dese, precise, formulate și reformulate în caz de eșec, ori reluate cu tenacitate la distanță), care e somat să revină, dacă nu chiar să vină „la cestiune“. Dialogul cu Paul Georgescu are de cele mai multe ori aspectul unei hărțuiri reciproce din care scapăm în răstimpuri adevăruri esențiale, a căror solemnități firească e repede anihilată prin autoironie, prin scepticismul „miticist“ și „morfologic“ al autorului **Solstițiului tulburat**. Raportul delicat și instabil dintre demnitate și compromis, dintre curajul esențial și lasitatea neesențială, dintre „dogmatofilie“ și „dogmatofobie“, problema crucială a libertății de gîndire și acțiune și a avatarurilor ei de-a lungul deceniilor care compun fragmentul de istorie la care P. Georgescu a fost martor, sînt subiectul multora din aceste convorbiri. Afirmația fără acoperire („fără fitanție“) este evitată, preferîndu-se concluzia că „sintetzi de o discreție înmărmuritoare“. Paul Georgescu nu este un confesiv — proza sa o dovedește cu prisosință — nu este nici un povestitor în sensul în care era Preda în cartea amintită, ci este un amator de taclale, pentru care taclaua are o lege a ei proprie, un soi de anarhie odihnitoare și capricioasă. Așa se face că paginile cele mai frumoase ale cărții sînt cele în care efortul lui Florin Mugur de direcționare a discuției obosește, lăsînd interlocutorului o oarecare libertate. Se nasc astfel admirabilele portrete ale lui M. R. Paraschivescu, Z. Stancu, G. Călinescu, Sadoveanu, Marin Preda. Vorbînd despre alții, Paul Georgescu se simte mai în largul său decît vorbind despre sine. Refuzul direct sau ocolit de a se autoanaliza poate fi o dovadă de modestie, de pudoare mai bine zis, cît și sentimentul că încă nu a venit vremea judecăților definitive. „Eu nu regret niciodată nimic: caut să înțeleg“, spune P. Georgescu, acest „caut“ plasînd întregul efort pe linia unei durate nedeterminate.

Cu un interlocutor precum Paul Georgescu lipsa de rigoare cronologică a relatărilor nu mai poate fi un reproș, ci devine chiar o calitate. Ea face întreg farmecul acestei cărți, care constă în împletirea de afecțiune și agresivitate, de vervă incisivă și conjurare mascată, de înaintări și retrageri de ambele părți, într-un război „din dragoste“, ca să zicem așa, a cărui spectaculoasă dezordine conferă **Vîrstele rațiunii** ceva din valoarea unei pelicule cinematografice, a imaginii „pe viu“ a unui dintre cei mai interesanți scriitori ai zilelor noastre, în a cărui conștiință alchimie inteligentei compun la ora de față imaginea unei epoci.

TANIA RADU ■

• CAR LIMPEDE

TEATRUL POPULAR DIN LUGOJ LA LONDRA

Mișcarea teatrală de amatori din Lugoj implică în acest an un secol și jumătate. Turneele organizate în R.S.F. Iugoslavia în 1969 și participarea, în 1970, la cea de a 40-a ediție a Festivalului teatrelor de amatori de la Itronov din R.S. Cehoslovacă s-au amplificat acum, în 1982, cînd trupa lugojeană a fost invitată să participe la cea de-a VI-a ediție a Săptămîinii internaționale a teatrelor de amatori organizată în Marea Britanie, la Londra, de către The Questors Theatre în perioada 19-26 iunie a.c. Această prestigioasă manifestare teatrală internațională a luat ființă în septembrie 1969, participînd pînă în prezent țări cu vechi tradiții în domeniul teatrului: Franța, Italia, Cehoslovacia, Statele Unite ale Americii, Polonia, Spania, Canada, Belgia și altele — avînd drept scop afirmarea celor mai bune trupe de tea-

tru amator cu un repertoriu cit mai divers și o regie cit mai înedită. La ediția din acest an a Săptămîinii au participat: Anglia, Suedia, Ungaria și România.

Primul spectacol care a avut loc a fost cel al trupei londoneze de la Questors cu piesa „A 12-a noapte“ de W. Shakespeare, un spectacol modernizat, care a respectat în esență, linia clasică a punerii în scenă. Cel de-al doilea spectacol a fost cel prezentat de Teatrul „Schahrazad“ din Stockholm cu lucrarea „Doctor Dapertutto“, care a adus în festival o echipă tină, experimentînd, într-o piesă colaj despre regizorul sovietic Meyerhold, biomecanica metodei acestui regizor. Cea de-a treia trupă a fost studioul „K“ din Budapesta, care încearcă un spectacol cu „Leonce și Lena“ de Georg Buchner, organizîndu-și jocul în spațiul unei scene arenă. Acest ansamblu a fost chemat pentru a doua

oară la manifestarea internațională a teatrului de amatori de la Londra.

Spectacolul trupei românești cu piesa „Neveste vesele din Windsor“ de W. Shakespeare, în regia și scenografia lui Dan Radu Ionescu de la Teatrul Național din Timișoara, a stîrnit interesul publicului londonez, iar unii dintre specialiștii au declarat că: „...românii au găsit calea de a revitaliza modul de prezentare al comediilor lui Shakespeare“, ba mai mult, unii artiști profesioniști ne-au declarat că vor experimenta în viitor cu trupele lor o asemenea montare. Spectacolul nostru a atras atenția și unor delegați A.I.T.A. (R.F.G., U.R.S.S., Belgia etc.), precum și componentilor trupei suedeze, care au vizionat spectacolul. Socotim că reprezentarea noastră s-a bucurat de succes și prin faptul că ea a fost concepută, chiar din faza inițială de lucru, dîndu-se primat vizualității și folo-

sindu-se semne teatrale inedite, clar citibile de către spectatori de altă limbă. Dealtfel, cuvîntul directorului ediției a VI-a a Săptămîinii internaționale a teatrului de amatori de la Londra, Tony Rushforth, este cit se poate edificator în acest sens: „Teatrul Questors dorește să sublinieze participarea Teatrului popular din Lugoj la festivalul nostru. Reputația teatrului popular este de mult stabilită în România, și de curînd spectatori britanici au avut ocazia să vadă această companie celebră jucînd vestita lor punere în scenă a piesei **Neveste vesele din Windsor**. Calitatea artistică a acestei producții a fost foarte mult admirată și mult timp ne vom aminti de ea. Lugojul l-a readus pe Shakespeare la viață cu originalitate și strălucit talent. Această vizită a primei companii românești de teatru amator, care a jucat în Marea Britanie, a făcut o mare plăcere

spectatorilor noștri și celorlalte companii care ne-au vizitat. Dorim ca Teatrul popular din Lugoj să-și continue succesele.“ (Prof. Gheorghe Luchescu)

UNITI ÎN MUNCA ȘI ÎN ARTĂ

În martie 1977 părea că firul vieții celui mai sudic punct geografic al țării, orașul Zimnicea, care numără peste 24 de secole, s-a rupt. La două zile de la cutremur, sosit între sinistrați și dărîmături, conducătorul partidului și statului nostru spunea: „Vrem să refacem în întregime orașul... Se vor construi aici noi unități industriale, vor fi condiții mai bune de muncă și venituri mai mari“. Reconstrucția a început. Localnicilor li s-au alăturat, cu spirit de intrajutorare frățească, constructori din nouă județe: Caraș-Severin, Dimbovița, Gorj, Ialomița,

Maramureș, Mehedinți, Neamț, Sibiu, Vâlcea și armata, înalțînd noile obiective economice și sociale și cele 2550 apartamente.

Consiliul județean al sindicatelor, Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Comitetul județean U.T.C. Telemann și Consiliul orașenesc de educație și cultură socialistă Zimnicea au organizat de „Ziua constructorului“ prima ediție a Festivalului-concurs interjudețean „9 meșteri mari, cu armata 10“, care a cuprins un concurs de creație — pictură și grafică și un concurs de interpretare — brigăzi artistice, recitare, muzică populară, muzică ușoară și folk — cu participanți din cele 9 județe și din cadrul Ministerului Apărării Naționale, județul Telemann și invitați din Birlad și Cluj. A fost o reușită a organizatorilor din Zimnicea, orașul-sanțier, orașul-grădina. (Reghina Vărcioci).

„Logodnica mecanicului Gavrilov“

Poate cele mai tulburi și mai grele zile din viața noastră sînt zilele libere. Legal libere. În zilele noastre libere ne propunem constant, fără nici o învătare de minte, să desăvirșim, să continuăm, să începem, pur și simplu să facem ceea ce n-am reușit o săptămîină întreagă. Ardoarea, nemulțumirea, speranța, grijile, oboseala, resemnarea și elanurile, planurile continuu modificate, perfecționate, într-un cuvînt confuzia unei săptămîni pline o încomunăm la sfîrșitul ei, în ziua sau zilele libere, cu o confuzie și mai mare: aceea de a nu reuși (nici de data aceasta, ce s-a întimplat?) nimic sau numai foarte puțin din ce ne-am dorit. Armistițiul cu noi înșine, clarificările mult dorite le aminăm pentru săptămîina viitoare cînd...

Adevăratele zile libere sînt cele ce ni se oferă pe neașteptate, nesupuse rigorii unui program dinainte stabilit. Șocul provocat de imprezibil poate fi asemuit deșteptării brusce într-un alt oraș, într-o altă lume. În spatele senzorilor noștri nu mai pîndește comanda nici unei nevoi. Ochiul e liber să primească, inima să vadă... O astfel de zi este obligată să trăiască, în împrejurări triste, Rita, Mecanicul Gavrilov, în ziua ofiteriei căsătoriei nu se prezintă în fața ofiterului stării civile. Rita se vede nevoită să petreacă o zi întreagă fără să aibă nimic de făcut. Face, în consecință, enorm de multe lucruri. Are timp chiar să reinvie, împreună cu o veche prietenă, farmecul adolescenței. Anii au trecut. Amîndouă sînt mature acum, oboșite, resemnate și firește nefericite, așa cum se văd în fața oglinzii cu ochiul elevelor de-acum 20 de ani. Prietena Ritel are familie. Și?... Șoțul nu e bun de nimic nici ziua, nici noaptea. Ce este în sufletul ei?... Sufletul ei?... O leafă, a ei, și o altă leafă, a lui, mult mai mică. Anapoda se mai rînduiește viața. Care a cam trecut. Asta a fost tot? Oare totul se sfîrșește cu această părere de rău? Corpul Ritel e încă tînăr și mlădios. Prietena ei s-a cam îngrășat. Dar ochii?... Ochiul mai păstrează limpezimi nevăzute. Și iată-le pe cele două prietene la braț, coșfate, elegante, plimbîndu-se ca altădată disponibile să dea un alt curs vieții lor searbede. Se întimplă ce era inevitabil să se întimplă, sînt urmări de bărbat, și ele fug, și rid, și se opresc să bifească, ca două școlărițe, și privesc înapoi, și povestesc, fiecare cu gîndul în altă parte. Tresărirea aproape uitată o reîntoarce pe prietena Ritel la șoțul ei, în grabă, vinovată că își părăsește prietena în suferință, dar decisă să-i ducă acestuia clipa ei de fericire, s-o privească în ochii lui opacizați de rutină. Nu se poate reîncape nimic. Doctrinile fericirii nu consemnează reînceputuri, ci numai începuturi, mereu alfel.

Nu pot descrie eu aici cit de grav și tandru este acest film, ce forță de sugestie pot avea spatele unei femei aplecate sub greutatea sacozelor, fundul pantalonilor roși de scaunele birourilor al căror purtător caută ca și Rita fericirea, ce fascinantă este această Ludmila Gurcenko, ce minunată este arta capabilă de a recrea cu un suris o lacrimă, o grimasă, o privire, o tresărire, existența unei femei, superbă și disgrațioasă, obscură și unică, duioasă și energică, egoistă și generoasă, și nu numai viața ei, ci viața în general.

Aceiași prejudecată care alimentează rezervele unor cititori față de nuvelă și povestire, considerate de ei gen minor, ține deoparte pe spectator de filmele reportaj, ale faptului mărunț, neînsemnat, repetabil. Primenirea ca și îmbogățirea noastră sufletească și spirituală se realizează desigur cu ajutorul operelor dezbaterii fundamentale dar repetat și sigur numai prin observația gestului curent, intrat în reflex și necenzurat, transformată astfel în autoobservație, singura în măsură să ne ajute a lepăda măcar o parte din lestul pe care existența îl adaugă clipă de clipă vicțiilor noastre. Vedeți acest film frumos și veți dobîndi o zi liberă, cu adevărat liberă, și vă rog atenție la inscripția: Interzis a ride pe furis?

NICOLAE CRISTACHE ■

Patru cîntece de inimă albastră

Simple enumerări

Poezia ca mod de a-ntrerupe frustările.
Poezia făcînd cu ochiul, nurlie.
Poezia care emite triluri scîmbe prin grațiile de la colivie.
Poezia ca hrană înlocuind proteine.
Poezia cu frîșcă și moț trandafiriu pe care hulpav mă reped s-o mîning cu mult înainte s-o scriu.
Poezia drogului meu zilnic, franchilizant, afrodisiac și biostimulator.
Poezia de pe urma căreia zac dar nu voi putea niciodată să mor.
Oh, poezia ca substitut al realității.
Poezia de dragoste în lipsa totală a ei, cînd se dilată imaginația și se dublează iar la o adică se poate tripla.
În ceea ce mă privește însă recunosc umilită că, la un milimetru de, se oprește și nu ajunge deloc pînă la.

Grămadă deschisă

Tu nu mă iubești.
Asta se vede cu ochiul liber de la o poștă.
El face eforturi să-și amintească din numele meu măcar două vocale, poate un e, poate un a.
Dumnealui se-ncreabă, desigur în gînd și extrem de prudent, dacă noi doi, vreodată, cîndva...

Ce dragi îmi sînteți cu toții așa, la grămadă!
Ce pretexte superbe pentru istorii de dragoste din care o-nîndeți la timp pe usa din spate.
Ce lacrimi depun după-aceia asupra totalului dumneavoastră valoric ce însumează circa 0,014 carate!

Și uite-așa scriu eu poezii de amor cu duimul.
Uite-așa torn rizind peste rîni cenușă și sare.
Uite-așa estigați voi bătațiile toate prin neprezentare.

Tichetul fals

Doamne, cu ce voluptate descriu lucruri inexistente.
Cum însăși viața mea se așază pe trupul lor ireal și arboreșent.
Cum sufăr pentru un viitor în trecut exaltat și patetic care n-a avut niciodată prezent.
Cum sufletul meu crește și crește ca o hipertrofică glandă, cum își varsă în mine, inebunîndu-mă, otrava divină.
Cum cotropește încet și metodic fibră cu fibră ca o celestă rugină.

Întîi vin domnii Jurați în roba lor purpurie.
Apoi dumnealor, Controlorii, m-anunță că tichetul e fals și că se-apropie ultima stație.
Vai, de cît timp tot plătesc eu cu viața acest continuu delict de imaginație.

Imagine

Dacă-nchid ochii, dacă-i deschid, văd același însemn diavolesc care curge în vid.
Autografe scrise cu singele meu pe o carte fără nici un cuvînt.
Dreapta mea, despărțită de trup, scriind poezii pentru tine în singurătatea din subpămînt.

O lectură captivantă

Doi tineri ziaristi plini de har — Stelian Turlea și Dumitru Constantin — au publicat o carte care se citește cu sufletul la gură: **America celor trei asasinate**. Este vorba despre evenimente care au zguduit în urmă cu nu mulți ani conștiința poporului american și au bulversat, de fapt, opinia publică mondială: asasinarea președintelui S.U.A. J.F. Kennedy, a pastorului de culoare Martin Luther King, laureat al Premiului Nobel precum și a senatorului Robert Kennedy, candidatul la președinție. Sigur, unele din cele istorisite de către cei doi autori sînt deja cunoscute din relatările tipărite în epoca respectivă sau din diverse cărți închinat acestor întimplări singeroase, dintre care unele au fost traduse și în limba română. Autorii serioși sau alții doar dornici de a atrage atenția asupra lor au așternut mii de pagini rîvnind să elucideze misterul care inconjoară întimplările petrecute la Dallas — în 1963, la Memphis și Los Angeles — în 1968. Stelian Turlea și Dumitru Constantin au străbătut o bibliografie impresionantă pentru a aduce cititorului român informații inedite, la zi, capabile să-i suscite curiozitatea și să-l lămurească mai bine despre această problemă. Volumul se parcurge, cum spuneam, cu un maxim interes fiind scris cu un talent indiscutabil, într-un stil fluent și alert. Cei doi montează cu ingeniozitate rezultatele documentării de care dispun, astfel încît cel care le parcurge să-și poată forma și singur o părere. Cartea se ferește să ofere cu emfază o soluție definitivă a enigmei care planează, încă, din păcate, în legătură cu evenimentele respective. „Complot sau intimplare?”, se întreabă autorii, ca dealtfel atîția alții, neavînd cum să-și răspundă cu deplină siguranță. În orice caz, un merit incontestabil al volumului este acela că atrage atenția — așa cum dealtfel au mai făcut — și alte lucrări — că dosarul celor trei cazuri nu poate fi considerat închis și că oricînd pot apărea noi date care să furnizeze în sfîrșit cheia enigmei.

Autorii se feresc să improvizeze scenarii fantaziste, nu alegă după senzațional cu orice preț. Pentru ei, cel mai captivant este adevărul în slujba căruia se angajează cu devoțiune. Stelian Turlea și Dumitru Constantin preferă să rămînă mereu pe tărîmul certitudinilor. Orice informație este analizată în profunzime înainte de a fi folosită. Eșafodajul pe care îl înalță își inspiră încredere tocmai pentru că este fundat pe realism și bun simț. Dealtfel, ei nu se mulțumesc să prezinte pur și simplu modul în care s-au comis asasinările și încercările de a-l prinde pe ucigaș — deși paginile respective sînt pline de tensiune — dar caută și să explice cum au fost ele posibile. Pentru aceasta, autorii creionează cu mult meșteșug ecranului epocii pe care evoluează o sumedenie de personaje cu un rol mai mult sau mai puțin important. Se încheagă astfel o imagine complexă și sugestivă a Americii zilelor noastre. Unora dintre eroi — în special celor trei victime — li se întocmesc adevărate biografii care evidențiază puternica lor personalitate, felul în care s-au afirmat pe scena politică americană, care le erau principiile conceptelor de viață, cine le erau prietenii și cine le erau adversarii. Și, mai ales, volumul caută să descopere cu finețe asemănările dintre cele trei mari personalități care au stîrnit onora ura iar pe alții i-au îndemnat să spere: dorința de a elibera omul de dogmele unei gândiri strîmte și de a-l restitui dreptul la demnitate și libertate într-o țară bîntuită de contradicții, pe o planetă într-o continuă prefacere. Eliminarea de pe scena pe care evoluau a lui J.F. Kennedy, a lui Martin Luther King și a lui Robert Kennedy se conturează astfel ca o victorie vremelnică a forțelor ostile progresului.

America celor trei asasinate este nu numai o palpitană reconstituire a unor momente tragice, dar și o chemare adresată tuturor de a scruta mai grav și mai responsabil destinul omului contemporan și de a-l apăra de toți cei care uneltesc să-i înăbușe aspirația de a construi o lume în care să nu mai domnească teama și teroarea.

A. GEORGE ■

• CAP LIMPEDE

Teatrul Nottara la Teatrul Națiunilor

Sofia 82. Teatrul Națiunilor. Treizeci și trei de țări participante. Aproximativ două mii de participanți. Caniculă: treizeci de grade. Afîșa cu urări de bun venit. Discuții calme în aerul condiționat al hotelului Moscova. Se caută originea teatrului și viabilitatea reîntoarcerii sale la surse. Ca să ne dumirăm mai bine ascultăm referate, vedem filme, citim documentația la zi, participăm la conferințele de presă. Subiectul pare inepuizabil. Pe ecranele Sofiei rulează „Apocalipsul” lui Coppolla. Noi stăm la un bilet în plus. Telegrama prin care ne anunțăm sosirea a ajuns o zi după noi. Citim motoul festivalului, scris de președintele Comitetului de organizare, Pavel Pissarev: „Pentru înțelegere și cooperare culturală între națiuni”. E drept că

multe națiuni ne primesc pe usa din față a teatrelor, la cooperare. Și cooperarea se dovedește a fi mai mult decît înțelegere. În rest, organizare excelentă. Transport gratuit. Gazde admirabile. Teatre frumoase și bine dotate tehnic. Zilnic, timp de două săptămîni opt-nouă reprezentații. Cei cu pasul, „format mare”, pot prinde trei. În foamea pentru evenimentul teatral de excepție ne ciocnim seară de seară, pe străzile Sofiei și ne împărțim printr-un cuvînt sau printr-un gest proaspetele impresii.

Și evenimentele nu lipsesc. O seară Jean Luis Barrault spirituală și emoționantă, chiar dacă nu chiar nouă. O Lucia Sturza Bulandra a teatrului francez, Madeleine Renaud, fermecătoare încă în „Oh, les beaux jours” de acum 19 ani. Nebănuitele semnificații aduse gestului și sunetului în captivantul spectacol No. Senzația de zbor,

de învingere a gravitației în „Făcerea lumii”, prezentat de baletul sovietic. Două interesante vizituri asupra „Regelui Lear”, cu Malii Theatre și Teatrul din Ankara. Teatrul indian Kathakali, Dantele lui József Szajna și... cam atît. Teatrul Nottara joacă în fața unor săli nu tocmai pline. În jurul teatrului apare scris pe afîșe „întrare liberă”. Să fie publicitate prost înțeleasă? În orice caz, actorii, aparent handicapați, se descurcă minunat, și obțin multe cronici elogioase. Chiar a doua zi, „Literaturen Front” semnaleză importanța spectacolului „Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă” în contextul festivalului, ca „o creație contemporană nouă (într-o serie de piese) clasice, ce riscă să nu fie observată. Și ar fi un lucru nedrept atît pentru Horia Lovinescu cit și pentru Teatrul Nottara și regizorul Dan Micu... Spectacolul e opera unei

regii perfecte și a unor actori excelenți, a unei impecabile măiestrii artistice”. Părerea Svetlanei Nedelkova din buletinul 7 al festivalului exprimă prompt, pertinent și măgulitor înțelegerea sensurilor profunde ale piesei. „Textul bine-cunoscutului dramaturg Horia Lovinescu, unul dintre cele mai interesante și de înalt nivel estetic se distinge prin viziunea filosofică a autorului, prin universalitatea problemelor tratate ca și prin detaliile specifice naționale ale construcției caracterelor individuale. George Constantin cucrește admirația, pentru „personajul complex, bogat în nuanțe, cu un sens particular de umor și generalizare. De fapt, el

este cel mai izbitor personaj atît al piesei cit și al transpunerii scenice”. Despre „Karamazovi”, Veselina Simenova scrie în Narodna Kultura: „...spectacol tulburător, puternic... din care nu a fost scăpată nici o idee de bază, nici o temă importantă, nici un personaj interesant... un spectacol profund în centrul căruia stă însuși autorul.” Tot din același articol: „Te impresionează îndemnarea interpretilor de a se plasa extrem de repede și de exact în situație, de a-și impune apariția în episoade scurte unde nu este loc pentru expoziție”. Iar despre regie se spune: „Sensibil la particularitățile lui Dostoievski, Dan Micu caută frumusețea dramatismu-

lui, contrastul scenic convingător. Succesul regizorului constă în unirea polifoniei figurilor, fiecare fiind purtătoare a unei din icilele marelui clasic, astfel că se completează, se întrepătrund...regia este fidelă lui Dostoievski, specificității atmosferei sale creatoare”. (Literaturen Front — din 1-7-82).

Bilanț fericit. acum, la întoarcerea acasă. Păreri unanim elogioase. Succesul Teatrului Nottara, pus în compania marilor valori ale teatrului mondial, e implicit succesul școlii noastre de teatru. Reprezentațiile românești, incitante și incisive. Moment de înaltă ținută artistică și originalitate. (Mădălina Stănescu)

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Ancheta noastră : PENTRU SĂNĂTATEA SĂNĂTĂȚII

La Cluj-Napoca, în această cetate a medicinei românești, oraș care, în același timp, este considerat a fi și inima Transilvaniei, despre problema inimii, despre eforturile tuturor celor investiți să vegheze la starea de sănătate a omului zilelor noastre. La Cluj-Napoca, oraș în care s-a înființat, în acest an, o secție clinică de cardiologie, incontestabil semn al griii pe care partidul, conform directivelor trasate încă din timpul celui de-al IX-lea Congres, o poartă sănătății tuturor celor ce trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri de țară. Mărturisim că în intențiile noastre s-a aflat și un interviu cu profesorul universitar Roman Vlaicu, dar distinsul prorector al I.M.F. din Cluj-Napoca era mult prea prins de problemele deloc facile ale examenelor de admitere ce se desfășoară, în aceste zile, în mereu tinărul oraș transilvan. De asemenea, intenționam să-l abordăm și pe cunoscutul chirurg cardiolog Radu Deac, șeful Clinicii de chirurgie cardiovasculară din Tg. Mureș, dar, din motive strict obiective, nici acest interviu n-a putut fi realizat în timpul optim. Promitem că, pentru o imagine de ansamblu cât mai fidelă a problemelor inimii în inima Transilvaniei, vom publica și opiniile acestor două personalități medicale. Până atunci, demarând ancheta noastră, vă oferim răspunsurile pe care conferențiarul universitar Zoe Pațiu, directorul Direcției sanitare a județului Cluj, și Nicolae Stăncioiu, șeful secției clinice de cardiologie din Cluj-Napoca, le-au formulat la întrebările noastre.

A respecta tradiția Inseamnă a o îmbogăți

— Sinteți, stimată tovarășă Zoe Pațiu, conferențiar universitar, medic primar pediatru, disciplină în care aveți și câteva importante cercetări privind cardiologia pediatrică, și sinteți, totodată, director al Direcției sanitare a județului Cluj. Dată fiind intenția noastră de a efectua o trecere în revistă a principalelor probleme ale inimii, aici, în inima Transilvaniei, vă adresăm, pentru început, o întrebare, ca să-i zicem așa, de generic : credeți că problemele inimii sînt aceleași peste tot ?

— Fără doar și poate, dacă ne referim la bolile cardiovasculare.

— Dar dacă ne referim la posibilitățile combaterii acestor maladii ?

— În acest caz, al posibilității combaterii lor, sînt, desigur, și diferențe, diferențe ce țin de competența celor ce asigură starea de sănătate a inimii. Iată, la București, mai exact spus la Fundeni, există un adevărat stat-major al bătăliei pentru sănătatea inimii întregii țări. E bine că avem un astfel de centru puternic dotat, ca bază materială, în pas cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale, dotare la care se adaugă o excelentă echipă de medici și specialiști recunoscuți pe plan intern și internațional.

— Dar această concentrare, văzută de-aici, din inima Transilvaniei, nu afectează posibilitățile și competențele medicilor de-aici, din Cluj-Napoca ?

— Categorie nu. Nu, pentru că aici, la Cluj-Napoca, încă din timpul marelui profesor Iuliu Hațieganu, care a militat pentru specializarea intervențiilor în varii discipline, s-a creat o puternică școală de internști, școală care a fost preluată și dezvoltată de celălalt mare profesor, discipol al lui Hațieganu, academicianul Aurel Moga. Profesorul Aurel Moga, reintors de la o specializare efectuată în străinătate, la Paris, a pus bazele Clinicii medicale numărul 1 din Cluj-Napoca, această clinică fiind unanim recunoscută ca o clinică specializată în bolile cardiovasculare. Fiind totodată și unul dintre promotorii studiilor epidemiologice în bolile cardiovasculare, profesorul Aurel Moga a pus și bazele organizării asistenței medicale pentru bolnavii cardiovasculari, pregătind astfel cadrele de specialitate care asigură, la ora actuală, asistența de specialitate în marile unități spitalicești și în policlinicile din țară.

— Dealtfel, chiar și la Fundeni, că tot l-ați amintit, sînt foști elevi și discipoli ai profesorului Aurel Moga.

— Dar să revenim la problema inimii în Cluj-Napoca, adică să continuăm ideea unei tradiții care a existat și se manifestă din plin la ora actuală. Atît eu, cît și alți colegi ai mei, mă refer la cei cu specialitatea pediatrică, am fost atrași, ba chiar ademiniți de profesorul Moga, care ne-a îndemnat să ne ocupăm și de cardiologia pediatrică, drept pentru care am făcut un fel de cursuri de specializare în cadrul Clinicii medicale numărul 1.

— Vorbiți-ne despre rezultatele acelei orientări spre cardiologia pediatrică.

— Unul din colegii mei de-atunci, actualmente șeful Clinicii de pediatrie, profesorul Aurel Chișu, cunoscînd preocupările mele în acest sens, a sprijinit funcționarea, în cadrul clinicii a unui serviciu ambulator de cardiologie pediatrică, serviciu care și-a adus contribuția sa, mai

mică sau mai mare, cum vedeți, la îmbunătățirea condițiilor de profilaxie, diagnosticare și de urmărire a copiilor cu afecțiuni cardiovasculare. La rîndul nostru, ne-am preocupat și de instruirea și perfecționarea medicilor pediatri în domeniul cardiologiei, medici de teritoriu cu care am păstrat relații de colaborare. Aceste relații au dus la îmbunătățirea asistenței medicale pediatrice. Avem astăzi o bună evidență a copiilor cu cardiopatii congenitale și cistigate și am obținut reușite însemnate în ceea ce privește combaterea evoluției lor. În același timp, prin norme de profilaxie primară și secundară, am contribuit la reducerea cardiopatiilor reumatismale-sechelare, iar prin colaborările realizate cu serviciile de chirurgie cardiovasculară din țară (cele de la Fundeni și din Tîrgu Mureș) s-a aplicat în timp util tratamentul chirurgical la numeroși copii purtători de cardiopatii congenitale. O preocupare mai nouă o reprezintă studiile epidemiologice întreprinse de clinicile de pediatrie din Cluj-Napoca pentru depistarea factorilor de risc pentru ateroscleroza încă din vîrsta copilăriei. Consider deci că pediatria își poate aduce o importantă contribuție la prevenirea bolilor cardiovasculare sau la diminuarea severității lor. Un argument la această afirmație l-ar putea constitui și faptul că anul trecut, în cadrul sesiunii anuale de comunicări a Ministerului Sănătății, prin intermediul Institutului de ocrotire a mamei și copilului, a fost inclus și o temă de dezbateri privind problema bolilor cardiovasculare la copii, unde s-au prezentat experiența și reușitele tuturor centrelor medicale din țară. Acest fapt confirmă ideea că problema este urmărită în mod organizat, în strictă conformitate cu sarcinile desprinse din Programul național pe termen lung al Ministerului Sănătății privind bolile cardiovasculare.

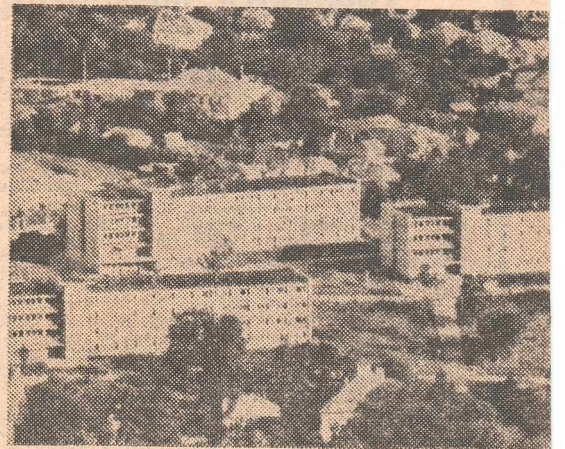
— Considerînd că pînă acum v-ați referit atît la tradiția școlii clujene privind cardiologia, cît și la problemele specifice ale cardiologiei pediatrice, v-am ruga să ne ilustrați modul în care amintitul Program pe termen lung al Ministerului Sănătății se-nlăpătește aici, la Cluj-Napoca.

— Acest amplu Program privind problemele bolilor cardiovasculare a stat și stă permanent în atenția noastră. Eu spun și cred că-l vom îndeplini cu-atît mai bine cu cît președintele Comisiei de cardiologie este profesorul universitar Roman Vlaicu, prorectorul I.M.F. din Cluj-Napoca, și, totodată, șeful Clinicii medicale numărul 1 de la noi. Un alt argument al încrederii noastre îl constituie și faptul, amintit pînă acum, că avem o bună tradiție în acest sens, tradiție dezvoltată de discipolii profesorului Aurel Moga. Și-n fine, iată, în acest an, cu sprijinul direct al Ministerului Sănătății, a luat ființă, în cadrul Spitalului județean, o nouă unitate clinică, unitate ce întregeste posibilitățile noastre de investigație în bolile cardiovasculare, în scopul optimizării diagnosticului, ca urmare a excepționalei dotări cu aparatură de înaltă tehnicitate de care dispune această nouă unitate. Legat de aceste posibilități de explorare a aparatului cardiovascular, devine o necesitate pentru centrul nostru universitar — desigur, în perspectivă — înființarea unei secții de chirurgie cardiovasculară.

— Cum se rezolvă, la ora actuală, această problemă a intervențiilor chirurgicale cardiovasculare ?

— Printr-o foarte bună colaborare cu Tîrgu Mureș în primul rînd, dar, atunci cînd e cazul, și cu Bucureștiul. Dar, pentru o mai limpede clarificare în toate problemele inimii în Transilvania, colegii mei, Roman Vlaicu și Radu Deac, vă vor vorbi.

Problema

Mulțumesc pentru sprijinul acordat în împlinirea unui obiectiv care pentru mine inseamnă totul

— Deci, stimată tovarășă conferențiar Nicolae Stăncioiu, după absolvirea Facultății de medicină din Cluj-Napoca în 1964, ca șef de promoție, ați rămas în această cetate a medicinei românești, ca intern clinic la Clinica medicală numărul 1. După terminarea stagiului de internat devenit doctorand cu frecvență la academicianul rel Moga, pe care l-ați urmat, prin transfer Ascar-București. Ați rămas în București timp de 15 perioadă în care ați devenit doctor în științe medicale la 29 de ani, apoi ați parcurs toate treptele funcțiilor didactice în învățămîntul post-universitar de cardiologie (asistent stagiar, asistent titular, șef de lucrări titular) același timp ați obținut titlul de medic primar III și medic primar II. La 1 aprilie 1981, dată importantă în viața dvs. personală, dar și pentru cardiologia clujească, ați ocupat, prin concurs, postul de conferențiar, universitar de cardiologie la catedra 10, devenind astfel titular al noii discipline de cardiologie, a doua unitate de învățămînt post-universitar din țară în această specialitate. Acestea fiind zise, cum de-ați revenit în Cluj-Napoca anume v-a determinat să reveniți ?

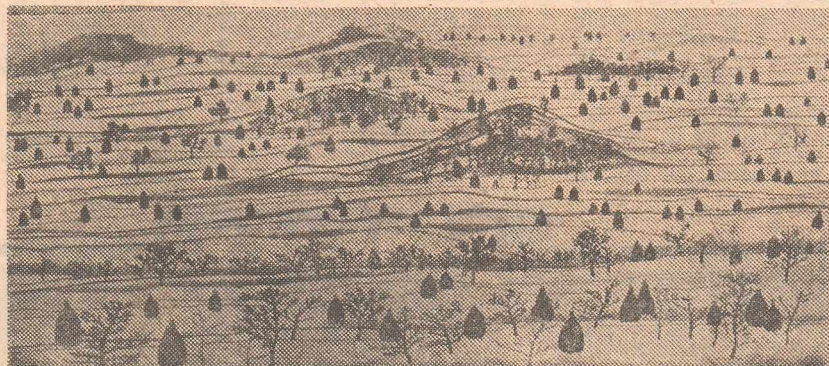
— Am revenit, cum bine s-a precizat, printr-un concurs. De ce am revenit, ce m-a determinat să revin ? Am considerat ca fiind necesară angajarea mea în organizarea și dotarea unei secții clinice de cardiologie și a disciplinei învățămînt post-universitar de specialitate în acest mare centru medical și universitar, așa cum am prevăzut în Programul pe termen lung de dezvoltare și combatere a bolilor cardiovasculare, program aprobat de Consiliul Sanitar Superior, așa cum reiese din ordinul de numire emis de ministrul sănătății și ministerului educației și învățămîntului. Nu este vorba însă numai de a conformare a mea la ordinul emis. Am subscris, în vîrstă, chiar și cu sufletul la această revenire a mea în Cluj-Napoca, important centru medical față de care mi sîmțit tot timpul legat pentru cei opt ani de pregătire fundamentală, perioadă în care m-am orientat spre cardiologie. Opt ani în care patru i-am trăit ca extern, ceilalți patru clinic, în colectivul Clinicii medicale numărul 1, clinică cu un pronunțat profil cardiologic în personalitatea academicianului Aurel Moga și-a pus de la sine pecetea sa atît de durabilă.

— Parcurg, iată, însemnările privind activitatea de învățămînt acum a conferențiarului Nicolae Stăncioiu și constat că marile dumneavoastră reușite profesionale sînt înregistrate în perioada cît ați lucrat la Ascar-București. În această perioadă ați făcut o specializare în cardiologie la Londra, la celebrul Institut național al inimii. De asemenea, ați publicat, pînă acum, peste 80 de lucrări științifice, între care și cîteva monografii, sinteze autor și coautor. Sinteți la

Înainte de vernisaj

Pictorul Viorel Mărginean pregătindu-și întâlnirea cu publicul din Sofia

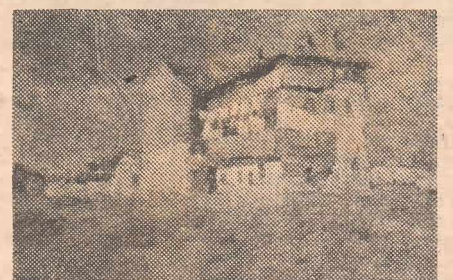

Rezultatele unui foarte scurt raid prin expozițiile deschise în București în ziua de sîmbătă, 17 iulie, prilej cu care ne-am propus să reproducem cîte o lucrare, cea care ne-a atras atenția în mod deosebit, au fost următoarele :

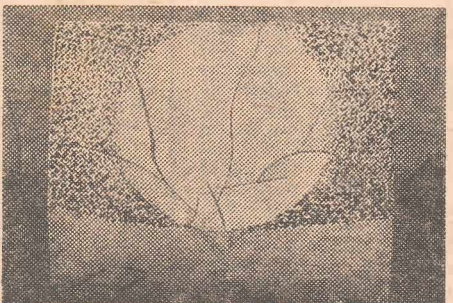

Una din expozițiile ce ne-a captivat în mod deosebit și-n lumea căreia vom reveni este cea pe care, la Galeriile de artă ale municipiului, a deschis-o de curînd Gabriel Catrinescu

Patru expoziții în mijlocul verii

Pictorul și profesorul țirgoviștean Marin Petre Constantin expune la galeria Eforie o suită de imagini al căror numitor comun este strădania pictorului de a surprinde, prin transpunere plastică, vechea arhitectură a Țirgoviștei

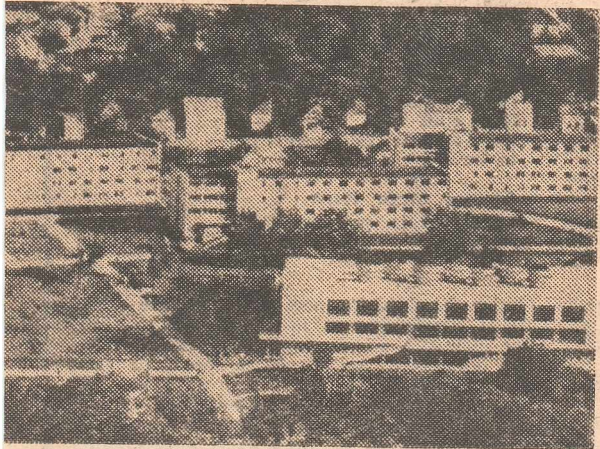

Compoziția de mai sus nu este, cum pare a fi, o pictură propriu-zisă, ci o lucrare

textil care,

La pa Bucur semna laș, S' Cristia Berlog intr-ă Silviu fotorei rul reț poziții Micule me

inimii în inima Transilvaniei

... premiului „Victor Babeș” al Academiei R.S.R. pe anul 1976. Sinteți membru al Societății de cardiologie din țara noastră, al Societății europene, al Federației mondiale de cardiologie, în cadrul acestei federații fiind membru al Consiliului de epidemiologie și prevenire a bolilor de inimă. Sinteți, orice s-ar spune, reușite demne de toată atenția, datorate, credem noi, și colectivului bucureștean în care v-ați afirmat pe deplin. Nu v-ați desprins cu mare greutate de acest colectiv ?

— Mă obligați să devin sentimental și, fără să mă abțin, să mărturisesc că nu au fost doar câteva rețineri, ci foarte multe. Mă despărțeam de un colectiv de elită care, de la prima mea gardă de noapte — și am făcut foarte multe gardi, și la Ascar, și la Fundeni — m-a îmbrățișat cu o căldură deosebită. Amintirea fiecăruia dintre medicii și asistentele pe care i-am cunoscut în acei 15 ani, prietenia durabilă a multora, prietenie care acum, parcă, este mult mai de preț decât atunci, când mi-o acordau în mod aproape firesc, posibilitățile aproape instantanee de a realiza un act medical complex și modern (un cateterism, o inecangiografiere, o conversie electrică, o cardiostimulare artificială), toate acestea au fost, firește, motive de atașament. Dar hotărârea a fost luată. Am revenit la Cluj-Napoca. La motivele ce m-au determinat să mă adăug, pentru că tot sintem la capitolul inimii, în sens sentimental, și faptul că, revenind, mă apropiam mai mult de satul meu natal, Romos, de lângă Orăștie.

— Ați fost și ați rămas un veșnic fiu al satului. Sinteți, în altfel, unul din fondatorii „Asociației culturale a fiilor satului Romos”. Dar, revenind la problemele inimii, în cazul medical, credeți că problemele inimii sunt aceleași peste tot ?

— Firește, ele sunt, mai mult sau mai puțin, aceleași. Diferențe sunt doar posibilitățile de investigație și rezolvare a unora din aceste probleme.

— Cu atât mai mult vrem să vă cunoaștem părerea, cu atât, cunoașcând al școlii de cardiologie din București, unde ați lucrat 15 ani, precum și al celei de chirurgie cardiovasculară din Tîrgu Mureș, cu care secția clinică de cardiologie de care o conduceți colaborează din plin, dar cunoașcând, totodată, și al cerințelor medicale, cu accentul pe cardiologie, din Iași, Timișoara și Craiova, cu care ați colaborat în calitate de secretar al Comisiei de specialiști în boli cardiovasculare pe țară, ați avut prilejul să vedeți situația la fața locului, cum se spune. Care sunt diferențele între aceste centre ? Pot fi ele atenuate ? Ce s-a făcut în acest sens ?

— În toate centrele medicale ale țării există colective puternice de internști și cardiologi care au abordat problema majoră a patologiei cardiovasculare, orientate fiind aceste colective de strategia Programului pe termen lung alcătuit ca urmare a unei sarcini concrete trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a prima Plenară a Consiliului Sanitar Superior. Cardiopatiile de mare cuprins în acest Program sunt din ce în ce mai bine cunoscute, tratate și prevenite în toate centrele universitare, unde, așa cum prevede Programul, au fost organizate și dotate corespunzător secții sau compartimente de cardiologie.

— Și totuși, unele mici-mari diferențe există ?

— Da, numai că nu le-aș menționa în primul rând pe

cele legate de-o anumită tradiție, experiență și preocupare preponderentă pentru o anumită boală cardiovasculară. Sinteți mai acute cele legate de folosirea unor mijloace moderne de investigație și tratament, de precizie a atitudinii medico-chirurgicale și, mai ales, cele privind prechirurgia cardiacă.

— Mai concret, la ce vă referiți ?

— Ar fi vorba de folosirea adecvată a unor mijloace electrice și electronice în diagnosticul și, mai ales, în tratamentul prompt al unor aritmii cardiace severe, în urgențele cardiace majore. Există în toate județele defibrilatoare electrice. Și nu sunt folosite peste tot și cu promptitudinea maximă necesară salvării vieții omenestii. Există și sunt folosite, nu numai în centrele universitare, ci și în spitalele județene din Brașov, Sibiu, Galați, Hunedoara, Constanța, ca să dau exemple, mijloace de cardiostimulare artificială temporară. Folosirea mai largă a acestora ar readuce la o a doua viață un mare număr de bolnavi prin menținerea lor în viață până la implantarea unor stimuloare permanente. Implantările de stimuloare cardiace, operație simplă care, până acum 1-2 ani se efectua aproape exclusiv în centrele de chirurgie cardiacă (la București și Tg. Mureș), sint tot mai mult atacate și la Timișoara, și la Cluj-Napoca, și la Iași. Să sperăm că, în scurt timp, se vor efectua și în alte centre zonale.

— Spuneți de unele diferențe privind calitatea unor investigații prechirurgicale.

— Da, investigații de calitate, așa cum în mod justificat pretinde chirurgul care operează și deschide inima și totuși, poate să dea peste aspecte nebanuite, care îi creează chirurgului cea mai cumplită tensiune profesională, nu se fac în clipa de față decât la București și Tîrgu Mureș. Am lucrat în laboratorul de investigații al Ascarului și în serviciul de explorări invazive (cateterism cardiac, angiografiere, coronarografie etc.) condus de un maestru cum nu am văzut în centrele medicale din străinătate pe care le-am vizitat — mă refer la doctorul Bradu Fotiadu. Am fost elevul academicianului Moga și l-am cunoscut, am avut această fericire și șansa, pe eminentul profesor Constantin Iliescu. Acumulând deci o mică sau mare experiență, cum vreți să o calificați, consider că este necesar și posibil ca, prin sprijinul școlii doctorului Bradu Fotiadu, să se dezvolte cel puțin încă 3-4 asemenea laboratoare pentru a răspunde în timp util nevoilor inimii suferințelor și miilor de pacienți cardiaci.

— Subțiriem la acest foarte important și urgent apel. Ce ne puteți spune despre urgențele cardiace, o altă sarcină prioritară a Programului pe care l-am tot amintit până acum ?

— O parte din progresele realizate au fost deja menționate. Este necesară însă o îmbunătățire a intervenției „pe scena urgenței cardiace majore”, acolo unde ea debutează, la locul de muncă, la domiciliu etc. Este nevoie, adică, de o colaborare a eforturilor echipei de salvare și de coordonarea acestor eforturi de către unitatea specializată. Ce vreau să spun, concret ? Ca echipele noastre de salvare sint dotate nu numai cu drogurile esențiale, ci, unele din ele sint dotate și cu defibrilatoare portabile. Multe, foarte multe mașini au stații de emisie-recepție. Aceste stații însă, din păcate, sint mult prea rar folosite pentru consultul medical de maximă urgență, pentru coordonarea eforturilor de către medicul coordonator aflat la bază, în secția de cardiologie. Cum s-a mai subliniat, se reduce sensul actului de urgență cu transportul de urgență, intrucit, în cazul unei urgențe cardiace, transportul oricât ar fi el de rapid, în absența folosirii cu pricepere a mijloacelor de menținere a vieții, nu mai constituie o măsură de urgență. Chiar și la un stop cardiac survenit într-un salon de spital, transportul în camera de resuscitare poate să însemne pierderea vieții dacă unele măsuri nu sint instantanee. Într-o serie de spitale județene — și le voi menționa doar pe cele ce și-au organizat secții de cardiologie și unități de monitorizare sub îndrumarea metodologică a Clinicii de cardiologie din București — adică Brașov, Constanța, Sibiu, Petroșani, Galați, Hunedoara, Miercurea Ciuc, mortalitatea prin infarct miocardic (tulburările grave de ritm, prevenirea șocului cardiogen etc.) s-a redus simțitor.

— Să-nțelegem că o serie din aceste diferențe între, pe de o parte, centrele din București și Tg. Mureș și celelalte centre universitare, pe de altă parte, cum ar fi cel din Cluj-Napoca, au început să se atenueze prin noua secție clinică de cardiologie pe care ați organizat-o, ați dotat-o și pe care o conduceți ?

— Înțelegem că vreți. Eu personal aș menționa, deocam-

dată, câteva modeste fapte concrete : cardiostimulări artificiale în situații de extremă urgență ; la unele cazuri aduse cu salvarea, cazuri transferate din clinice medicale, implantări de stimuloare cardiace ; investigații neinvazive complexe (mecanofonocardiografie, ecocardiografie), studii electrofarmacologice în tulburările de ritm și conducere pe un număr tot mai mare de bolnavi pe care, până acum, îi tratam la București, unde lucram, iar acum îi tratez aici. Acestor fapte concrete li se adaugă și cea mai mare din investițiile de până acum, angiografierea Philips Super M-80, care nu lucrează încă la cota posibilităților acestui aparat complex, dar una din cele mai luminoase zile din viața mea va fi cea în care vom avea imagini filmate ale inimii, arterelor coronare care, în ansamblul datelor de cateterism cardiac, să furnizeze toate datele și să determine intervenția adecvată și neîntârziată a chirurgului. Îmi exprim speranța că prin sprijinul Ministerului Sănătății și al Ministerului Educației și Învățămîntului, sprijin care a fost substanțial pentru noi în tot ce s-a realizat până acum, se vor asigura completările care, în clipa actuală, sint mult mai mici față de ceea ce s-a făcut până acum. Desigur, completări aparent neînsemnate, foarte mici, dar strict necesare. Dar iată, m-am luat cu vorba și am uitat să adaug că sintem în curs de a rezolva o evidență cit mai exactă, pe fișe personale, a bolnavilor cu operații pe inimă, a candidaților la asemenea intervenții, precum și a purtătorilor de stimuloare cardiace ori a candidaților la implantare.

— Am întilnit în secția clinică de cardiologie și în ambulatorul ei mai mulți medici specialiști veniți aici din Satu Mare, Bistrița, Sibiu, Hunedoara, Petroșani, Alba, pentru a urma cursuri de specializare și perfecționare. N-am întilnit însă nici un cursant din județul Cluj. Aveți vreo explicație în acest sens ?

— Doritorii, din județul Cluj, de-a participa la aceste cursuri au fost. De ce nu i-ați întilnit, iată o întrebare la care nu pot să vă răspund, deși eu însumi mi-am pus-o de câteva ori până acum.

— În acest caz să revenim la cursanții prezenți. Schimbînd câteva cuvinte cu ei am constatat că sint incintați de posibilitatea frecventării acestor cursuri la noua disciplină de cardiologie din Cluj-Napoca. Ce ne puteți spune despre aceste cursuri și, firește, despre cursanți ?

— Colegii, medicii cursanți, sint nu numai beneficiarii cursului, cum au declarat-o ei înșiși, ci și un real sprijin pentru buna desfășurare a acestui curs de specializare susținut la cota așteptărilor lor. Pot spune că, iată, avem patru cursanți ce provin din învățămîntul și cercetarea unui excelent centru, cum este cel din Tg. Mureș, dar, în același rînd cu ei, ca interes și rivnă, prin rezultatele verificabile zilnic, în activitatea lor din secție, sint toți ceilalți cursanți. Sint convins că prin asemenea cursuri, prin creșterea numărului de specialiști, în conformitate cu prevederile Programului pe termen lung, se va asigura o rețea de cardiologie a centrului medical Cluj-Napoca pentru întreaga Transilvanie.

— Alțeva despre aceste cursuri ?

— Ele sint desprinse din tematica prioritară a Programului. La o bună parte din aceste cursuri de perfecționare am lucrat încă de pe cînd eram la București...

— Așa se explică deci faptul că în chiar ziua acestui interviu l-am întilnit aici pe medicul cardiolog Emil Iteanu, șeful secției de cardiologie din Hunedoara, și Ion Manișu, de la Spitalul județean din Sibiu, veniți, fiecare în parte, cu cite un bolnav cardiostimulat temporar...

— Da, cei doi colegi stăpînesc bine tehnica modernă a cardiostimulării artificiale pe care și-au însușit-o în cadrul cursurilor ținute atît la București, cit și „în deplasare”, la respectivele spitale.

— Deci nu numai în clinicile universitare, ci și „în deplasare” se pot face cursuri de perfecționare !

— Da, am ținut astfel de cursuri privind folosirea unor mijloace moderne electrice și farmacologice de tratament în aritmiile cardiace grave, la Sibiu și Hunedoara, dar și la Brașov, Miercurea Ciuc, Constanța, cursuri în care am efectuat demonstrații practice, folosind dotarea din spitalele respective.

— S-a subînțeles, apreciem noi, din dialogul de până acum, că aici, în inima Transilvaniei, la Cluj-Napoca, s-au făcut și încă se mai fac eforturi substanțiale pentru o mai bună asistență medicală a bolilor cardiovasculare. Rezultatele sint, firește, pe măsura eforturilor. Dar, dincolo de cele spuse până acum, sint și unele nemulțumiri, unele nedorite stări de fapt care întîrziesc realizarea în termen a prevederilor Programului pe termen lung privind combaterea și prevenirea bolilor cardiovasculare ?

— Îmi puneți această întrebare intrucit, poate, ați observat că totuși sint oarecum nemulțumit ? Dacă da, atunci voi spune că atita timp cit există întîrzieri și ne-realizări, este firesc să fiu și nemulțumit. Deci, astfel de nedorite stări de fapt sint. Cineva din administrația sanitară a județului a spus despre mine, care sint un veșnic nemulțumit, că aș fi omul care vrea să facem ieri ceea ce am hotărît azi. Da, sint un astfel de nemulțumit. Vreau să o iau înaintea timpului cel puțin cu un ceas mai devreme. Nu vreau și nu pot accepta să aștept ca totul să se realizeze numai în virtutea faptului că, pînă la urmă, acel ceva tot trebuia să se realizeze. Desigur, în aceste nerealizări sint nemulțumiri de mine însumi, în primul rînd, apoi de diverși factori din organizarea sanitară, factori cărora, în același context, mă sint obligat să le mulțumesc pentru sprijinul acordat în împlinirea unui obiectiv care, pentru mine, constituie totul.

— S-ar părea, după spusele bolnavilor, că vă supără faptul cînd vedeți și auziți chinurile cardiacilor treziți în fiecare noapte de plîsetele copiilor aduși la serviciul de gardă ce funcționează în patru încăperi situate la parterul secției, deși, în imediata vecinătate, goală și în întinerie, se află policlinica de pediatrie.

— Da, este un aspect pe care nu l-am nominalizat, avînd în vedere preocupările Direcției sanitare a județului de a muta acest serviciu de gardă.

— Credem că tot o nemulțumire este, pentru dumneavoastră, și faptul că o bună parte din aparatul de dotare stă cam înghesuită.

— Văd că v-ați documentat cu prisosință. Da, este un alt aspect, dar nu tocmai așa cum l-ați definit. Direcția sanitară cunoaște situația și propunerile noastre pentru o mai bună organizare a întregii secții în spirit funcțional, propuneri ce au fost înregistrate și se lucrează la rezolvarea lor.

— Un alt aspect care, mărturisit de bolnavi, ne-a atras atenția este cel privind încadrarea secției. Aveți probleme în acest sens ?

— Să privim lucrurile așa cum sint. Este vorba de o secție nouă, de o disciplină nouă și nu de mutarea uneia sau alteia într-o clădire amenajată special în acest scop. În ce privește schema de încadrare, aprobată de Ministerul Sănătății și cel al Învățămîntului și Educației, în conformitate cu normele în vigoare, va fi, cred, în cel mai scurt timp posibil, completată cu oamenii care trebuie să alcătuiască o adevărată echipă.

— Cum ați vrea să încheiem acest interviu ?

— Iată-ne deci și spre final. Ei bine, am cîștigat în cei 15 ani muncii la București o experiență necesară pentru a ști cit de grăbit și de răbdător să fiu. Voi fi toată viața nemulțumit de mine însumi și nemulțumit voi fi cînd voi constata neîmpliniri sau întîrzieri fără cauze obiective. Nu mă voi feri să spun și lucrurilor pe nume, dar și oamenilor, tot pe nume, atunci cînd voi cunoaște cauza acestor întîrzieri. Spiritul în care aș vrea să fie înțelese și scrise aceste „nemulțumiri” nu se referă însă la oameni anume, acum, nici la instituții cu responsabilități clare în organizarea secției clinice de cardiologie din Cluj-Napoca, tocmai din motivul mai sus-menționat. Și, din punctul meu de vedere, cam asta-i tot.

Muzică tinăra în perioada estivală

Data fiind larga audiență de care se bucură emisiunea Valorii muzicii tinere, transmisă, după cum se știe, în seara fiecărei joi, pe posturile noastre centrale de radio, iată, pentru iubitorii muzicii tinere aflați pe litoral, sintem în măsură să le aducem la cunoștință o veste bună :

„Radio-cenaclu” la „Radio-vacanța”

A se înțeleg din acest succint anunț că, în fiecare zi, între orele 15,15-15,30 și 17,15-17,30, în cadrul postului de radio al litoralului, vor putea fi ascultate cele mai cunoscute piese de muzică tinăra din repertoriul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar. Vă dorim audiențe plăcute !

CENACLUL FLĂCĂRA PE LITORAL

Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă seria spectacolelor prezentate în mai multe localități ale județului Constanța și pe litoralul Mării Negre, conform următorului program :

Vineri, 23 iulie	— Eforie Sud, ora 20
Sîmbătă, 24 iulie	— Constanța, grădina cinema Tomis, ora 20
Duminică, 25 iulie	— Năvodari, clubul sindicatelor, ora 20
Luni, 26 iulie	— Eforie Nord, teatrul de vară, ora 20
Marți, 27 iulie	— Costinești, ora 20
Miercuri, 28 iulie	— Constanța, grădina cinema Tomis, ora 20
Sîmbătă, 31 iulie	— Cobadin, ora 20

Programul lunii august va fi publicat în numărul viitor al revistei noastre.

... parte din expoziția pe artel, a deschis-o Lidia reș-Ovejan

... ecției ziarului „Informația” o expoziție de fotografii de Miculescu, Florin Teodorescu, Dan Nanoveanu, Emil Busurcă și Dan Ciocan ai I.A.T.C.-ului, elevi, și artistice, ai inginerului A. Dintre toate lucrările, în primul rînd, autorul din acest raid prin expoziție cea semnată de Ovidiu Miculescu, o fotografie se numește Căminul lui Columba și Miculescu

Histria

Tăcerea și zăpada sa
Cresc îmbrăcându-mă-n în
Iată viile serii
Drumuri bandajate
Sfîncii dospind în piatră și
Arborii acvatici
Celebrînd
Mîhnire de coloane
De dulce pămînt
Difuză, verde-albastră,
Femeie ce se spală cu
Muzică și cifre în amurg.

DAN CIACHIR

Poveste

...Și am ajuns
La o apă mare
Și nu era
Decît o singură punte
Foarte îngustă
Nu putea încăpea
Decît un singur om
Și aici m-am oprit
Și-am îmbătrînit
Așteptînd
Să treacă turma.

GHEORGHE SOLOMON

Copil cu păsări

Nimeni pe lumea asta
nu vinează pește vinovat
ci se mulțumește
doar cu ce-i cade în plasă.
Eu insumi — de pildă —
cel care se risipește de bunăvoie
în neant
scriind o frumoasă poezie de dragoste
în loc să fac dragoste
în clipele acelea... Inciudat
mototolesc hirtia
și o arunc pe geam
ca și cum aș alunga pustiu
cu bulgări.
Puțin mai tirziu
vine un copil cu lacrimi în ochi
și în mîini cu două păsări moarte
găsite sub fereastra mea.

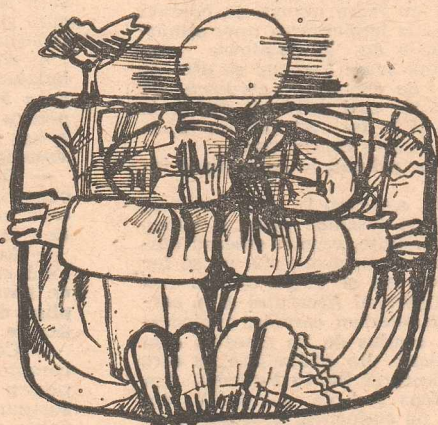
ION PRUNOIU

Constelația lirei

Dimineața în solstițiu

Ulcioarele fermeceate
pline cu apă din fîntina
abia sleită,
verdele incredibil al verii,
flacăra macilor noi,
ogînda de nuferi a lacului
cătunului nostru,
vița de vie și prunii în boare
cosmică, numenală,
zi de vară și vis,
cu pălărioare cu panglici de cer
infantele părăsind violinele
ne trimeteau ochi de aur,
infantele care cos
lanurile de griu
într-o singură noapte.

SANDU STELIAN

Plecarea poetului

lui Ovidiu Hotineanu

Unde-i poetul? Prieteni, vă mai aduceți
aminte de el? Cînd a plecat, în urmă-i
primăvara înainta spre oraș...

la ultima cameră
fără pisăloage proprietăre
luindu-și toate poemele
care i-au rămas nerostite.

NICOLAE ROGOBETE

Ca un abur s-a împrăștiat prin aer.
În noi au plîns amintirile...
Poate, a scris un poem pe care nu l-a

rostit,

l-a luat cu el printre alte poeme
pe aripile păsării de noapte!...
Există o tăcere mai înainte de toate.

S-a mutat departe de noi, departe...

Prieteni, vă mai aduceți aminte
de poetul nocturnelor șezători
din anii studenției. Camerele schimbate des
pentru o chirie mai mică și se încălzea
la căldura poemelor sale!
De jur-împrejur se despletă un oraș!

Acum e mutat departe de noi.

CECILIA BUCUR

Aproape ninge

Aproape ninge
în camera aceasta goală.
Rădăcinile mele
ușor aburite de-un somn nedeslușit
stau ascunse.
Zeul zilei
mă împarte fără soț
la infinit.

Cineva peste lume
ne îngăduie pe amîndoi.

Radu Dănilă. Cele 523 de poezii, scrise din 1966 încoace, după cum ne spune, stau încă sub semnul indoleli, al stingăciilor și al naivităților: „cînd izvoarele se-ntorc doar în fîntină / iar ierburile își dezvoltă rădăcina”. Ion Georgescu. Pentru o oarecare limpezire a noastră, am transcris acest panseu dialectic: „Clepsidra curge / maturitatea spațiului prezent / se transformă în germen / spațiului viitor”. Dar unde e poezia? Marian Stanculescu. Chiar dacă pe-alocuri poemele mai au încă inexactități în exprimare, sînt unele indicii cum că ați putea evolua. Promițătoare ni s-a părut, în acest sens, poezia Singurii Sever Dascălu. Pentru publicarea unei plachete de versuri aparținînd poetului oltean C.T. Lituon, adresați-vă unei edituri. Nuțu Stelian. Ne bucură faptul că ați inventat o nouă formă verbală inversă: topitu-se-va rîul din oameții rîi. Dar oare o va accepta cineva?! În ce privește poezia, nici o șansă. Dobrineu Corneliu. În cele 18 pagini, în care vă descrieți viața, ați strecurat și o poezie care este lipsită de valoare artistică. Luminița Anghel. Trimiteți poeziile cercului vostru la o revistă de copii. Mihail Drăgan. Ceva îndeminare în încercările dv., se vede. Dar numai atît. Denis Ehard. Destul de bine, dar drumul e încă foarte lung. Florescu Radu. Scriindu-ne despre „evantaiul păunilor” din care „începeau să mijească pul de gîndaci” sau despre „scorpionul care, pe gleznele brazilor, își pune brațara cea mai de preț”, noi credem că ar cam trebui să vă extindeți universul poetic și la alte insecte. Deocamdată nu pentru următorii: Iordache Florentin, Alina Pătrașcu, N. Săvulescu, Zaharia Marilena, Nicolau T. Irina, Gabriel Cojocaru, Nicu Nistor, Ion Cruceană, Aldea Cristian, Andrei Ion, Dumitru Păpușoi, Sever Popescu, Leiss Marcu, Filip Cornel, C-tin Teodorescu, Pivcine Lucica, Nicolae I. Petricsek, Niță Dorian, Mărăcine Aurel, Răgușilă Gabriel, Dumitrescu Dan-Mihai, Crăciun Victoria-Călărăși, C. Rampă, Lazăr Petru, Lungu Capotă Giovana, Ungureanu Georgeta, Ciuruș Vasile, Vichentă Stingu Ciclovian, Gavriluță Haralambie, Emanoil Flor, Călin Marcel, Florin Rădulescu, Voica Adela, Dorobăț Luminița, Elena Dănilă, Filia Catolan, Maftei Gabriela, Pirvuță H. Gheorghe, Valeria Țiu, Ion Beldeanu-Gherla, Apostol Mario Cristian, Maria Pitrovski, Nicolae Gales. Manuscrisele nu se înapoiază.

VICTOR NIȚA

DEMOCRAȚIA CULTURII

(Urmare din pagina 9)

NICULAE STOIAN

partidului în activitatea lor. Măsura aceasta radicală, revoluționară, a constituit, după cum s-a apreciat la timpul cuvenit, o nouă expresie a democratismului societății noastre, a marilor drepturi și libertăți de care se bucură oamenii muncii din România, fără deosebire de naționalitate, în exprimarea opiniilor prin intermediul presei, în creația literar-artistică, a posibilităților nelimitate ale maselor de a participa la dezvoltarea vieții spirituale. Fără îndoială însă că momentul culminant l-a reprezentat instituirea în 1976 a primului Congres al educației politice și al culturii socialiste, forumul cel mai democratic în cadrul căruia, cum s-a întâmplat și recent, la cea de a doua întrunire a sa din luna iunie 1982, s-au stabilit liniile directoare ale operii de formare a omului nou, de afirmare a personalității umane, a virtuților creatoare ale maselor.

2. Dați-mi voie să leg răspunsul la această întrebare de cel la întrebarea anterioară, deoarece primul congres al educației politice și al culturii socialiste a prilejuit secretarului general al partidului și președintelui republicii lansarea vizionarei idei a organizării Festivalului național „Cîntarea României”, cadrul democratic cel mai larg de participare a maselor în egală măsură în calitate de creatori și beneficiari ai actului de cultură. S-a declanșat astfel vasta mișcare de educație și creație politică, tehnico-științifică și culturală artistică a cărei dezvoltare de-a lungul celor trei ediții desfășurate pînă acum, marcate de etape competiționale la nivel republican, reprezentînd argumentul suprem al democrației culturii, al poporului devenit „păstătește supremă” și în domeniul culturii cum aspira un cărturar patriot de la 1848. Ori-cît de austere ar fi statisticile, nu mă pot abține să nu dau cîteva cifre: dacă înainte de lansarea grandiosului festival în țară activau 30 000 de formații, cu 400 000 de membri, la ultima ediție a acestei manifestări culturale fără precedent numărul formațiilor s-a ridicat la 175 000 cu 3,8 milioane de membri dintre care 4 800 își desfășoară activitatea în limba maghiară și 856 în limba germană. Participanții la creația tehnico-științifică destinată înlăturării obiectivelor actuale ale economiei noastre au fost și ei circa 3 milioane. Ceea ce mi se pare și mai important în afirmarea acestui democratism larg este nivelul calitativ ridicat și pluralitatea de forme ale expresiei pe care le prezintă talentele din rîndurile oamenilor muncii, multe din creațiile acestora pe diferite planuri depășind condiția unui simplu hobby, ci intrînd tot mai mult virtuțile de unicat ale adevăratei opere.

3. Păstrîndu-mă în același domeniu la care m-am referit și în răspunsurile anterioare; respectiv creația maselor, consider că în cultura noastră intrată într-o etapă revoluționară, asistăm încă de pe acum la o osmoză tot mai organică între cultura profesionistă și cea promovată de talentele din rîndurile oamenilor muncii. Dacă ne referim la un domeniu atît de pretențios sub aspectul culturii și experi-

enței care este scrisul literar, nu putem să nu observăm că nu numai la concursurile din cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, ci și la cele de debut ale unor instituții profesionale, cum sînt editurile de specialitate, protagoniștii, ciștigătorii, sînt în mod real oameni ai muncii care fac literatură și încă de bună calitate dincolo de profesia zilnică. Mă întreb dacă nu e acesta semnul omului total, capabil să treacă în mod organic de la un gen de creație la altul? Fenomenul acesta căpătînd amploare, e timpul să nu ne mai limităm la entuziasmul aprecierilor și să găsim forme concrete de stimulare și punere în valoare a acestor creații. Organizațiile noastre profesionale, presa de specialitate, critica literară și de artă ar trebui, în virtutea unui democratism plener, a echității decurgînd din calitatea muncii, să acționeze eficient în direcția aceasta.

POMPILIU MARCEA

fatice și cu poncife „mobilizatoare”, nu prin fetișizarea „dosarelor” obținem noua calitate, ci prin fapta noastră concretă, zilnică, la locul de muncă. Să rămînem corijenți la numărul de ședințe, să înlăturăm fetișismul dăunător și solemnitățile soporifice, dar să raportăm cit mai multe și mai ridicate, calitativ, realizări. Într-o lume a zborurilor interastrale, a fantasticilor realizări ale minții umane, nu putem trișa, nu putem promova mediocritatea gălăgioasă. Înaltul profesionalism, cultul eminențelor, cum zicea Maiorescu încă, al specialiștilor eficienți, iată ce ne trebuie: în cultură și peste tot desigur. Democrația nu trebuie să fie un scut al parazitismului și mediocrității, ea este, trebuie să fie fermentul esențial de promovare a valorilor. Nici democrația antică nu era altfel, în ciuda limitelor ei, cu atît mai puțin democrația socialistă. Ea a înlăturat privilegiile sociale, dar trebuie să asigure și să apere privilegiul valorilor materiale și spirituale. Neîndînd o orînduire amorfă și gregară, fiind dimpotrivă cea mai avansată formă de existență socială, ivindu-se pe de altă parte în cea mai avansată, sub aspect tehnic, științific, spiritual, etapă din istoria umanității, democrația socialistă face loc și afirmă, în cea mai largă măsură, valorile superioare. Superioritatea ei, în raport cu alte democrații nici nu se poate închipui altfel.

2) Sînt nenumărate argumentele, începînd cu desființarea cenzurii, moment crucial în cultura română contemporană, datorat președintelui țării. Nu înseamnă, evident, că au dispărut automat, odată cu cenzura, toți cenzorii: unii birocrati au rămas cu reflexe și complexe și se defulează umblînd la textele altora. Dar se vor obișnui și vor vedea că, socotindu-se vigilenți, nu erau decît ridicoli. Și democrația se învață mai ales în cultură. Se pare că nu ne naștem cu ea. Să sperăm însă că generațiilor ce vin le va fi congenitală. Alte argumente? Eu nu cred că ar fi putut să apară înainte de 1965 măcar următoarele cărți: Moromeții (II), Intrusul, Delirul, Cel mai iubit dintre pămînteni, Podul de gheață, Caloiianul, Suferința urmașilor, Fiul secetei, Absenții, Fețele tăcerii, Orgolii, Vocile nopții, Bunăvestire,

Niște țărani, Viața pe un peron, Manifest pentru sănătatea pămîntului, Săptămîna nebunilor, Principele, Biblioteca din Alexandria etc. Și nici Opere IX de Eminescu, Orizonturile mele, O viață de om sau Istoria... lui Călinescu. Cred că autorii lor, evident cei în viață, nici nu s-ar fi încumetat să le predea vreunei edituri. Nu știu dacă și-ar fi îngăduit chiar să le scrie. Ce s-a întâmplat prin publicarea acestor cărți? S-a subminat cumva socialismul adoptîndu-se practica promovării adevărului? Dimpotrivă, socialismul a ieșit, împotriva așteptărilor vechilor cenzori, întărit, căci numai minciuna și mistificarea dăunează oricărui organism social. Adevărul a fost și rămîne într-o eternitate cel mai puternic factor de coeziune socială. Nu e nevoie să adăugăm un fapt prea evident și anume cit de mult s-a îmbogățit cultura noastră națională, prestigiul și audiența ei în țară și în afară, prin apariția unor asemenea opere, grație democrației socialiste reale instaurate acum 17 ani. Putem să judecăm și astfel importanța Congresului al IX-lea: cit de mult, de inadmisibil de mult ar fi pierdut cultura noastră dacă nu s-ar fi petrecut fericitul eveniment. Cred că alte „argumente” ar fi de prisos.

3. Fiind vorba de „evoluția” conceptului, nu este nevoie de o nouă revoluție. Vreau să spun că în cultură drumul început din 1965 încoace s-a dovedit benefic, fertil. Cultura noastră națională s-a regăsit pe sine și se îmbogățește mereu. Cultivînd, cum spuneam, principiul calității, competenței profesionale, lucidității și adevărului ne aflăm pe drumul cel mai sigur. Evident că mecanismele de funcționare sînt perfectibile, perfecțiunea fiind un ideal. Dar, propunîndu-și să servească asemenea principii, viciile de funcționare, uneori inerente, ale mecanismelor, nu vor putea frîna procesul mereu progresiv al afirmării spiritului românesc.

AL. CRÎHANĂ

2. Vorbeam de restituiri. Atunci să mă opresc tot aici. Un asemenea moment îl reprezintă aducerea în fața generațiilor de azi a unor opere fundamentale ale patrimoniului nostru spiritual. Aceasta s-a datorat, sper că nu s-a uitat, ăutezanței, patriotismului și umanismului manifestate în epocă de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Un alt moment îl constituie Festivalul național „Cîntarea României”, căruia, tot mai mult începem să-i descifrăm marile sensuri și calități revoluționare în opera de plămădire a omului nou. Chiar procesul educației politice și al culturii socialiste este un astfel de instrument. Realitatea este că trăim o stare de elevare, un moment al culturii. Mă întreb adesea, gîndindu-mă la detractorii noștri din afară, dacă ei au văzut săli de spectacole „luate” în asalt de muncitori, de țărani, de fiii lor, într-un festival precum cel al artelor din Vrancea, din acea regiune care pînă mai ieri era cunoscută pentru înapoierea ei economică și chiar culturală, deși Miorița îi aparține, ca și întregului popor, deși dăduse oameni de valoare. Ce vor fi spunînd ei dacă le-aș aminti că în zilele următoare, în Berlinul occidental, doi meșteri mari în cioplitul lemnului, din Vrancea, doi sculptori de fapt, arată tăria artei și geniul nostru. Indiscutabil, arta, cultura românească aspiră la universalitate.

3. Prin impunerea valorilor autentice.

Cînd fac o asemenea afirmație am în vedere atît pe marele artist și creator, cit și pe marele creator popular. În Vrancea — grație efectelor benefice ale Festivalului național „Cîntarea României” — mișcarea cultural-artistică se reazimă pe cei peste 50 000 interpreți, creatori, instructori — oameni ai muncii în uzine, pe ogoare, la catedră, la patul bolnavului sau, în alte locuri unde se produc bunuri materiale. Fără democrație, fără condițiile asigurate de societate, o asemenea mișcare n-ar fi posibilă!

MIHAI UNGHEANU

apar în numele dreptului la cuvînt nu respectă de fapt ideea de democrație. Din cite se vede nu țîn să nu se confunde democrația cu anarhia, cu haosul. Cine susține o asemenea democrație este practic un adversar al democrației. Cine promovează tehnica falselor majorități de asemenea. Și așa mai departe. Democrația nu este ceva idilic. Ea trebuie apărată. Cu atît mai mult cu cît este chiar spiritul ei ea tinde să creeze un regim de egalitate și spiritele antidemocratice.

Revenind la întrebare se mai pot adăuga multe exemple. Filmele, cărțile, dacă vorbim despre oamenii de artă, literatură. Recent a apărut o carte semnată de Florin Mugur și intitulată **Convorbiri cu Paul Georgescu**. O carte de 350 de pagini, antrenantă pentru unii cititori, mai ales că Paul Georgescu este un om inteligent. Dau exemplul pentru că el poate fi folosit într-o asemenea discuție. Ce dovadă de libertate de mișcare mai convingătoare decît asta pentru scriitorime? A da posibilitatea unui scriitor matur să dea un spectacol intelectual lejer în fața a numeroși cititori, nu este o dovadă de democrație? Inclîn însă să afirm, oricîte calități ar avea dialogul despre care vorbim, că acesta nu este un uz al democrației, ci un abuz al ei. Cîți scriitori români de vîrstă, de valoare, de experiența lui Paul Georgescu au posibilitatea să se exprime în fața publicului pe durata a 300 de pagini? Nici Marin Preda n-a făcut-o cu același interlocutor. Putem tipări cărți similare și pentru Eugen Barbu, pentru Ion Lăncrăjan, Constantin Țoiu, Paul Anghel, Fănuș Neagu și alții? Iată un mod de a folosi democrația care se întoarce împotriva ei. Avem un bun cadru democratic și exemple nenumărate de existență a democrației culturale, dar abuzul de democrație produce inegalități.

3. Democrația va da roade din ce în ce mai bune dacă se veghează asupra aplicării unui spirit cu adevărat democratic. Am scris mai sus că democrația nu este o idilă. Am să dau un exemplu. În ultimul timp mai mulți scriitori au pronunțat critici la adresa structurilor învechite, moștenite ale uniunilor de creație, pe care le doresc aduse la zi. Faptul că s-au pronunțat aceste critici, este o dovadă de democrație. Faptul că se încearcă împiedicarea acestor critici nu mai este un semn de democrație. O discuție deschisă este caracteristică democrației, nu una întreruptă în care o singură parte are cuvîntul. Democrația e în funcție de realități și nu de teorii. Cum va arăta democrația miine? Depinde de felul cum rezolvăm azi problemele.

„Un învățământ integrat necesităților societății românești”

Interviu cu tovarășul prof. dr. docent IOSIF TRIPȘA, secretar de stat la Ministerul Educației și Învățământului

— **Tovarășe profesor, învățământul nostru a înregistrat o evoluție de excepție, mai ales din 1965 încolo. Ce considerați că particularizează evoluția din acești ani a școlii românești?**

— Școala românească — adevărat factor de cultură și civilizație, care are un puternic impact asupra nivelului de pregătire a tuturor membrilor societății noastre — a înregistrat, în perioada pe care pe drept cuvânt poporul nostru o numește cu legitimitate **mindrie epoca Ceaușescu**, salturi calitative importante. Mă refer, în primul rând, la aplicarea în viață a unei concepții largi umaniste, profund științifice, originale, pe care partidul nostru, în mod deosebit președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au dezvoltat-o — concepție după care trebuie să asigurăm o rapidă dezvoltare a nivelului de pregătire a întregii generații tinere. În acest sens, perioada la care ne referim se caracterizează prin generalizarea învățământului obligatoriu de 10 ani și creșterea, an de an, a șanselor pe care tinăra generație le are pentru completarea studiilor în treapta a doua de liceu și, mai departe, în învățământul superior. Generalizarea învățământului de 10 ani în țara noastră este o performanță de nivel mondial. Numai în cele mai înaintate state, din întreaga lume, există învățământ obligatoriu de 10 ani. În cele mai multe din aceste state învățământul obligatoriu se oprește la 8 clase, la 6 clase și există unele țări, recent eliberate de sub jugul colonialismului, în care învățământul general și obligatoriu de 4 clase este încă un deziderat neîmplinit. România este apreciată de cele mai competente foruri internaționale, între care UNESCO, pentru politica școlară și mai ales pentru perseverența cu care această politică școlară este îndeplinită pas cu pas, de an.

— **Spre deosebire de alți ani, 1982 a pus probleme deosebite prin numărul sensibil crescut al elevilor care intră în prima treaptă de liceu. Creșterea bruscă a numărului de clase poate afecta calitatea pregătirii acestei promoții?**

— Dovada cea mai elocventă și concretă a materializării în viață a politicii partidului nostru cu privire la dezvoltarea învățământului este faptul că în această vară se finalizează pregătirile începute cu ani în urmă pentru a asigura întregii promoții de 500 000 de absolvenți ai clasei a VIII-a locuri în prima treaptă de liceu, organizând o mai bună cuprindere în liceele și școlile cu tradiție, care au avut și în anii trecuți treapta întâi și treapta a doua de liceu, dar și în școlile care pentru prima dată au primit treapta întâi de liceu în acest an, condițiile necesare asigurării unui învățământ de calitate. Cuprinderea celor 500 000 de elevi în clasa a noua s-a făcut nu numai din punct de vedere cantitativ. Preocuparea M.E.I., a tuturor factorilor cu contribuție în educația și învățământul tinerei generații ne dă convingerea că vom reuși să asigurăm în toate clasele a IX-a din următorul an școlar un proces instructiv-educativ de nivel ridicat, contribuind, în felul acesta, la realizarea unei noi calități în școala românească — sarcină de bază a acestui plan cincinal în toate domeniile vieții noastre economico-sociale. Pentru aceasta — ca și pentru toate celelalte clase — M.E.I., împreună cu ceilalți factori educaționali, a luat măsuri pentru asigurarea bazei materiale.

— **Poate n-ar strica, în acest plan, chiar câteva precizări.**

— S-au realizat numeroase cabinete, laboratoare și ateliere școlare în toată rețeaua de învățământ. Aș menționa că anul 1982 nu este, de fapt, decît o continuare

a perioadei în care, în ultimii 17 ani, baza materială a școlii de toate gradele a sporit substanțial. Din anul 1965 pînă în prezent, a crescut mai mult decît dublu numărul de locuri în grădinițe, aproape s-a dublat numărul de săli de clasă în școli generale și în licee, s-au triplat locurile în internatele școlare, s-au dublat spațiile pentru învățământul superior. Putem să spunem, avînd aceste cifre în mintea noastră, că perioada 1965—1982 este perioada în care baza materială a școlii românești a căpătat dimensiuni mari și moderne pe care le are în prezent grație grijii deosebite a partidului și statului pentru modernizarea reală a învățământului românesc.

— **Una din expresiile cele mai elocvente ale modernizării de care vorbiți o probează manualele școlare. Subiect dezbătut și de revista „Flacăra” și aflat de mult timp în atenția ministerului. Ce întreprinde, concret, Ministerul Educației și Învățământului pentru îmbunătățirea manualelor școlare?**

— **Iată! A și întreprins. Evident, tot pentru asigurarea unei noi calități, superioare, a procesului instructiv-educativ s-au pregătit și, în ziua de 15 septembrie 1982, toți elevii țării vor avea manualele îmbunătățite față de perioada trecută, atît din punct de vedere al conținutului, al graficiei, cit și din punct de vedere al prezentării estetice. Dar de foarte mare importanță pentru noi toți, pentru întreaga noastră societate, este profunda mutație realizată în conținutul procesului instructiv-educativ, trecîndu-se de un învățământ rupt de viață, de necesitățile societății, la un învățământ care este organic integrat cu cercetarea științifică, cu producția materială, cu viața noastră științific-culturală bogată, care a înflorit și ea în epoca Ceaușescu.**

— **Cum apreciați nivelul calitativ al practicii productive, al însușirii unei meserii de către elevii de liceu?**

— Principala direcție a profunde mutații în conținutul procesului instructiv-educativ constă în asigurarea, la absolvirea învățământului obligatoriu, inclusiv deci a primei trepte de învățământ liceal și cu atît mai mult la absolvirea treptei a doua de liceu, a unor deprinderi profesionale de certă valoare pe care fiecare absolvent le capătă începînd încă din clasa a cincea, prima clasă de gimnaziu. Instruirea practică-productivă începe, de fapt, încă din învățământul preșcolar, unde se diversifică jocurile, în care copiii li se prezintă diverse meserii, amplificîndu-se mercur, treaptă de treaptă, atît în ceea ce privește numărul de ore afectate cit și în creșterea complexității elementelor însușite, instruirea practică ajungînd în liceu să reprezinte o treime din timpul total afectat studiilor. Ca urmare, la absolvirea treptei întâi, toți foștii elevi primesc certificat de calificare pentru treapta întâi tarifară în meseriile pe care și le-au însușit în școală, certificate care au o reală acoperire în competența profesională însușită. Dovadă este producția școlară care, în acest an, se va ridica la o valoare de peste șase miliarde de lei. Numeroase produse, unele de tehnicitate foarte ridicată, pe care le realizează elevii de liceu, în primul rînd pentru întreprinderile patronatoare, în al doilea rînd pentru diverși alți beneficiari, inclusiv pentru export, dovedesc pregătirea profesională de înalt nivel tehnic pe care elevii noștri o obțin în liceu. Aș menționa că toate organismele internaționale din domeniul educației și învățământului recunosc realizările românești drept realizări de vîrî pe plan mondial, încadrîndu-se pe linia reală a procesului de modernizare care se realizează în siste-

mele de învățământ în toate țările civilizate.

— **Sînteți mulțumit de modul în care se desfășoară cultivarea valorilor în învățământ?**

— Aș sublinia faptul că dovedim, inclusiv la nivel internațional, buna pregătire a elevilor noștri în domeniul disciplinelor fundamentale — matematica, fizica, chimia, biologia. Într-adevăr, an de an, echipele de elevi români care participă la olimpiadele internaționale de matematică, fizică și chimie aduc rezultate strălucite, numeroase medalii de aur, argint și bronz, atestînd, în felul acesta, valoarea certă a pregătirii lor, obținută în școala românească. Și în acest an, cei 13 participanți români la aceste olimpiade ne-au adus marea bucurie de a se întoarce cu 10 medalii, reprezentînd o foarte mare eficiență a participării românești la competiții internaționale școlare. O atestare suplimentară a valorii școlii românești, în acest domeniu, este și faptul că organismele internaționale au acceptat candidatura României pentru organizarea în anul 1983 a două din aceste olimpiade internaționale, pentru fizică și pentru chimie. Le vom organiza, în primul rînd, cu dorința ca echipele românești să aibă cele mai bune rezultate la aceste competiții internaționale, dar, în același timp, să dăm posibilitatea tuturor participanților din cele peste 30 de țări înscrise la olimpiade să se convingă și la noi acasă de valoarea ridicată a procesului instructiv-educativ din școlile noastre. În același timp, M.E.I., celelalte foruri care contribuie la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, în această perioadă, și-au propus și au luat măsuri concrete pentru acordarea unei atenții sporite predării în mai bune condiții a limbii și a literaturii române și a istoriei patriei, în spiritul indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din 1—2 iunie 1982 a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și la încheierea celui de-al II-lea Congres al educației politice și culturii socialiste. Vom întări preocuparea pentru însușirea acestor discipline de foarte mare importanță pentru educarea tinerei generații, în așa fel încît însușirea materiei să se facă în mod conștient, subliniind ceea ce este esențial în disciplinele respective.

— **Modernizarea predării, accentuată la multe discipline în ultimii ani, credeți că poate să-și asocieze și modernizarea mijloacelor de verificare a cunoștințelor în școală?**

— Chiar din anul școlar 1982—1983, la toate disciplinele din învățământul obligatoriu, începînd cu învățământul primar, gimnazial și terminînd cu treapta întâi de liceu, se vor aplica baremurile de cunoștințe minime pentru promovarea elevilor. Este vorba de a certifica, la fiecare din aceste trepte de învățământ, că toți promoții și-au însușit cunoștințele și deprinderile minime stabilite în baremurile care s-au analizat de către biroul executiv al Consiliului Superior al Educației și Învățământului și care le-a aprobat introducerea în activitatea practică de instruire din țara noastră, începînd cu viitorul an școlar. Nu este vorba de noi teste sau de noi lucrări de control, de noi teze, ci, dimpotrivă, ca, în cadrul lucrărilor curente de verificare a cunoștințelor și de notare a elevilor, să se aplice în întreaga țară criterii unitare, științific fundamentate, astfel încît să asigurăm creșterea calității procesului instructiv-educativ în toate școlile noastre. Menționez că aceste baremuri de cunoștințe și deprinderi minime strict obligatorii pentru promovare au fost formulate în conformitate cu cerințele tehnologiilor moderne educaționale, așa încît să se pună un accent puternic pe latura formativă a procesului instructiv-educativ, pe creșterea competenței absolvenților noștri în rezolvarea unor probleme curente. Exemplific: se pune accentul, de pildă la matematică, pe rezolvarea unor probleme — de aritmetică, geometrie, algebră, trigonometrie — iar nu pe reproducerea

verbală cit mai exactă a diverselor postulate, axiome și teoreme. Același accent pe latura formativă se asigură și la disciplinele experimentale — fizica, chimia, biologia — insistînd pe realizarea de experimentări cu care să se redescopere legile naturii, noi proprietăți ale materiei organice și neorganice și să se dea posibilitatea stabilirii unor perfecționări în procesele tehnologice în economia națională. La disciplinele de specialitate, cele care asigură însușirea meseriilor, se pune accentul pe înțelegerea profundă, atît a tehnologiilor de nivel tot mai ridicat care se aplică în economia națională, cit și pe legarea organică a acestor cunoștințe de înțelegerea modului în care, în fiecare ramură în parte, se aplică noul mecanism economico-financiar, indicațiile de bază ale conducerii de partid și de stat privind folosirea complexă a tuturor resurselor materiale ale țării, valorificarea a noi materii prime și surse de energie, creșterea calității producției românești, a competitivității sale pe plan extern. Iată, noua calitate în procesul instructiv-educativ a și căpătat dimensiuni concrete pe care, în perioada viitoare, lucrătorii școlii sînt hotărîți să le realizeze pas cu pas, aducîndu-și astfel o contribuție tot mai mare la pregătirea noilor generații pentru muncă, pentru viață.

— **Cum apreciați că este organizat și se desfășoară învățământul seral și fără frecvență și — nu vă mai pun altă întrebare! — învățământul nostru superior?**

— O atenție deosebită acordăm în perioada actuală învățământului seral și fără frecvență în toate treptele de învățământ, pentru că și în România, ca și în țările avansate, se manifestă o tendință din ce în ce mai accentuată a tinerilor de a intra în munca productivă, în viața activă. Fenomenul este general în toate țările avansate, datorită procesului de accelerare a dezvoltării psiho-somatice a tinerei generații. Specialiștii afirmă că și în România, ca și în alte țări, datorită acestei accelerări a dezvoltării biologice, tinerii de astăzi sînt cu trei ani mai bine dezvoltată decît în generațiile anterioare. Iată și aici un exemplu al modului în care se reflectă asupra tinerei generații creșterea reală a calității vieții în țara noastră. Ca urmare, acești tineri mai bine dezvoltată decît în generațiile anterioare, în mod legitim, doresc să-și înceapă o viață activă mai devreme. Posibilitatea li se oferă și datorită faptului că la terminarea treptei întâi de liceu fiecare absolvent capătă, după cum spuneam, un certificat de calificare și poate să intre în cîmpul muncii efectuînd, precizez iar, munci calificate. Este, deci, normal ca societatea să se preocupe de asigurarea posibilităților de completare a studiilor — treapta a doua de liceu și chiar studii superioare — pentru toți acești tineri care intră devreme în cîmpul muncii. În concepția partidului și statului nostru, cu privire la învățământ, se acordă în mod corespunzător atenție specială învățământului seral și fără frecvență la treapta a doua de liceu și la învățământul superior. Dealtfel, o dovadă a acestei largi posibilități o constituie numărul mare de locuri ce rămîn disponibile atît la învățămîntul de zi, cit și la învățămîntul seral, an de an, cu toată activitatea tot mai perseverentă a organelor școlare și a organelor de U.T.C. de îndrumare a tinerilor care au intrat în cîmpul muncii să urmeze formele de învățămînt seral. Același lucru se poate spune și despre învățămîntul superior, la care, în acest an, în continuarea aplicării politicii partidului nostru, a sporit numărul de locuri la seral. Aș menționa, ca o dovadă a faptului că învățămîntul nostru superior înregistrează — datorită orientării juste de integrare organică și cu cercetarea și cu producția — succese tot mai importante, faptul că absolvenții învățămîntului superior din România, între care sînt, an de an, tot mai mulți tineri din țările prietene — în total, în România, în prezent, spun în paranteză, învață peste 27 000 de tineri din alte 36 de state — toți acești absolvenți au pregătirea corespunzătoare diplomelor care li se acordă, recunoscute în toate țările lumii și apreciate de organismele internaționale ca fiind diplome de certă valoare pe plan internațional. Școala românească superioară este, astfel, atestată de forurile internaționale ca fiind o școală de nivel ridicat. Dealtfel, așa se și explică aflulul tot mai mare al tinerilor din alte țări spre învățămîntul superior din România. Fără îndoială, ne interesează prestigiul internațional al școlii noastre superioare, dar mai ales ne interesează calitatea absolvenților care, an de an, în număr important — depășînd 33 000 — sînt repartizați pentru a-și desfășura activitatea în cadrul specialităților lor în diferite ramuri economice, cultural-științifice din țară. Apreciam că integrarea tinerilor absolvenți de învățămînt superior de la cursurile de zi se face mai ușor decît în trecut la locurile de muncă acordate, că aportul tinerilor specialiști în producție se simte încă din prima perioadă a stagiului în specialitate și că pregătirea lor științifică le permite să abordeze de pe o poziție superioară rezolvarea diferitelor probleme concrete cu care se confruntă. Dealtfel, ne bucură succesele tuturor tinerilor specialiști și urmăm cu interes cum, în diferite întreprinderi industriale, agricole, la alte locuri de muncă, tinerii specialiști sînt angrenați, datorită pregătirii lor științifice valoroase, în rezolvarea problemelor de progres tehnic, de asimilare de noi tehnologii, de noi utilaje, de modernizare a producției, toate acestea reprezentînd, în definitiv, aportul tot mai mare pe care școala superioară românească îl dă, în mod direct, dezvoltării economiei naționale, în conformitate cu hotărîrile adoptate la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

DORIN GHERGHINESCU

Scrisori pentru „Flacăra”

Canalul

(Urmare din pagina 1)

gadier, șantierul care răspundea, după mine, în modul cel mai apropiat simbolului din cîntecul „Spargem munții în pumni” aflat, pe atunci în repertoriul tuturor brigadierilor țării (fie ei la munte sau în cîmpie), am văzut Salva-Vișeu, Agnita-Botorca, am văzut apoi Bicazul (care nu numai că mă tulburase ci, pur și simplu, mă fascinasă!) și, printr-o împrejurare datorată aceluiași misiuni de reporter-militar (păstrez și acum legitimitatea în care, vai!, cit sint de tînăr! un băiat!) am văzut și faimosul șantier dintre Dunăre și Marea Neagră.

Despre acest șantier, cum știi, se vorbea cu fiori de teamă; era acolo un fel de loc al infernului; eu văzusem șantiere spre care se mergea cîntînd, dar aici am auzit cu urechile mele hămăiturile de ciuit. Și, cum nu eram departe de ape, nici de cele ale Dunării, nici de cele ale mării, mă gîndeam că una e să inoți liber spre steaua depărtată a tărîmului, și alta să faci același lucru cu forța. Așa încît, multă vreme după aceea, pe cine-l auzez că venea „de la Canal” făceați ce făceați și-l ocoleai.

Cum am zis, Canalul era și el un șantier național, se vorbea despre el în presă, în jurnalele cinematografice, se vorbea frumos, agitat, evitîndu-se cealaltă față

a lucrurilor. Se auzea însă că se petreceau acolo, pe acel timp, lucruri incredibile.

Mai pe urmă, vacarmul de-acolo, cum știi, s-a stîns... Nu lupta de clasă s-a stîns ci, cum am spus, vacarmul.

Și s-a făcut, deodată, o liniște asemănătoare cu aceea de dinspre zori, și s-a auzit venirea mării, și s-a văzut soarele uriaș ieșind din ap. Veneau vremuri noi, începea marea dezgheț, veneau vremurile de azi încărcate și ele de luptă, de o luptă și mai cuprinzătoare, și mai puternică, dar o luptă cu adevărat revoluționară. A venit Congresul al IX-lea cu marile sale deschideri în toate planurile vieții noastre politice și sociale cînd lumina s-a arătat tot mai învingătoare asupra umbrei.

De ce ți-am scris despre toate acestea? Pentru că, iată, nu cu mult timp în urmă, am avut prilejul să vizitez iarăși Canalul.

Nu mai trecusem pe acolo decît în drum spre mare și nu puteam avea decît detalii disparate văzute din fuga trenului. Acum însă, fiind cu un grup de scriitori într-o vizită de documentare, am avut prilejul să văd Canalul de la „izvoare” pînă la intrarea lui în Marea Neagră. Cum să-l descriu?

Printre minunile lumii se numără piramidele. Să ne gîndim la ele. Canalul Dunăre—Marea Neagră și-a început primelă săpătură cam în felul piramidelor, în condiții de muncă extrem de grele. Ne aflăm la începuturi și într-un alt vers ce cînta: „Cu sapa și lopata, să dăm șantierul gata!” Dar, cum s-a văzut, nu poți face într-un timp atît de scurt cu mijloace rudimentare o lucrare atît de uriașă!

Polemici cordiale

Polemica și polemici

Am auzit și am citit multe lucruri despre polemici, inclusiv că ar pune în pericol unitatea culturii. În ce mă privește, mă tem, dimpotrivă, de lipsa polemicii. Una ea unei culturi, cred eu, este altceva decât armonia dintre cei care fac cultură. Ea ține nu de relațiile personale, ci de modul de a vedea și de a simți lumea. Așa că, în privința asta, mi se pare că putem sta liniștiți. Cultura română e ca și cerul albastru de-afară; există dinaintea noastră și va exista după noi. De altfel, fără o clipă sau alta, eternitatea nu rămâne imperfectă, cu toate că și eternitatea e făcută din clipe. Ceea ce depinde de noi, ceea ce putem pune în cauză prin polemici, nu este cultura română, unitatea ei, ci binele sau răul pe care-l putem face culturii române. Și mai ales destinul nostru ca scriitori. Acest destin, da, putem să-l maculăm și să-l risipim ireversibil.

Pe urmă, eu unul cred în acest paradox: că istoria culturii dăorează chiar mai mult adversităților decât prietenilor artistice. Prietenii i-au ajutat pe artiști și în genere pe oamenii de spirit să fie mai puțin singuri. Adversitățile i-au împins să se delimiteze mai clar și mai intransigent. Într-un cuvânt, i-au silit să fie ei înșiși pînă la capăt. Rousseau n-ar fi fost, poate, același Rousseau, în absența lui Voltaire. După cum, pumnul lui Luther și mina fragilă a lui Erasm s-au respins pentru a apăsa împreună în balanță. Și poate că Sparta i-a ajutat pe atenieni să prețuiască mai mult filosofia și artele, să vadă că nu toate gloriile seamănă între ele și că între gloria efemeră și cea eternă diferența nu e o problemă de timp.

Cred, așadar, că o cultură nu trebuie să evite polemicele și să deplorie rivalitățile. Ele o feresc și de lincezeală și de confuzie. Ne-am putea oare imagina cultura română fără opoziția dintre Maiorescu și Gherea? Ne-am putea închipui cultura franceză, și nu numai, fără cearta dintre clasicism și romantism? Sau Renașterea fără rivalitatea tăioasă dintre Leonardo și Michelangelo? Multe capitole glorioase din istoria culturii sînt, în fapt, povestea unor certuri. N-a fost aproape toată a doua jumătate a secolului trecut, în artă, o

luptă fără menajamente între gustul academic și impresionism? Dacă nu m-aș teme să împing paradoxul prea departe, aș spune că numai în epocile plicticoase și stagnante a existat o armonie fără opinii. În rest, istoria culturii este plină de confruntări. Polemicile, pasiunile, controversele au împiedicat cultura să semene unui lac somnolent pe care se așează netulburată mătasea broaștei.

Dar dacă n-ar fi util să regretăm, în sine, polemicile și rivalitățile, e necesar, cred, să deosebim polemicile care slujesc idei, de cele care slujesc doar interese, pasiunile care iau foc, de cele care vor doar să dea foc. Problema nu e dacă luptele de opinii pun (căci nu pun) în pericol unitatea culturii, ci dacă toate opiniile, toate polemicele se înscriu în cultură. Altfel spus, problema nu e de a amuți și de a presăra tăcerea cu flori, ci de a face deosebirea obligatorie între, să zicem, disputele lui Baudelaire și procesul intentat lui Baudelaire. Dacă disputele lui Baudelaire fac parte din istoria culturii, procesul intentat lui Baudelaire face parte, ca și procesul intentat lui Flaubert, din istoria agresiunilor împotriva culturii.

N-am de gînd să polemizez cu trista voluptate de a scoate din uitare limbajul domnului Pinard, procuror și împotriva Doamnei Bovary și împotriva Florilor răului. Nu țin să fac ordine în mintea nimănui și mă feresc de cei care nu roșesc niciodată. Apoi, recunosc, nu sînt sociabil și nu pot discuta cu oricine. Ca să nu mai spun că de cînd m-a încîntat ironia unei fraze a lui Camus care sună aproximativ astfel: „dacă n-ai caracter să ai cel puțin metodă”, am devenit, probabil, mai reticent observînd că o metodă există chiar în cazurile cele mai scandaloase; doar că ea e, cum să zic, în consonanță cu caracterul. În consecință, tot ce vreau e să-mi exprim cîteva nedumeriri și cîteva temeri.

Sigur că oricine are dreptul să se pronunțe în orice domeniu dorește. Cu o condiție. Să fie în cunoștință de cauză și să aibă un minimum de moralitate. Altminteri, am risca să ajungem la concluzia că și cei care sînt refuzat un legat al lui Brâncuși n-au făcut decît să-și exercite dreptul de a avea o opinie. Și cei care au vorbit de „putrefacția poeziei” la Argezi sau cei care au pus la index opera lui Blaga. Și ce fel de drept este oare acela de a murdări cu orice preț scriitori și cărți? Nu fac parte din nici o grupare literară, dacă vreau să numim așa plaurii de la suprafața vieții literare. Sînt, cum spune un proverb mexican, singur ca diavolul între paradisi și infern. Dar imi lipsește virtutea de a rămîne senin cînd e escaladată granița dintre critică și denunț, dintre reproș și insinuare. Trezar și mă întreb. Oare avem atît de multe valori încît ne putem permite barbaria de a le jigni pe unele din ele și nepăsarea de a tăcea cînd cineva le jignește?

E un adevăr cunoscut că adesea n-am știut să ne impunem valorile. Din contră, uneori am avut parcă o funeșă înclinare de a denigra, de a suspecta, de a minimaliza propriile noastre valori. E trist, dar de-a lungul timpului celebritatea multor români a trebuit să fie importată sau a fost impusă de tragedie. E aici, parcă, unul din blestemele noastre. Și poate nu numai vicisitudinile istoriei sînt de vină că în ochii unor străini ignoranți cultura română mai este încă un soi de terra incognita exotică. E oare nevoie de exemple? Ajunge unul. În timp ce atîtea mediocrități de pe alte meridiane se răsfață în dicționarele mondiale, în dreptul lui Eminescu în Larousse am întîlnit această explicație laconică și ridicolă: *auteur de nouvelles et de contes populaires*. Trebuie, prin urmare, să credem noi cei dinții în propriile noastre valori, ferindu-ne, evident, de exagerări, deoarece metru etalon trebuie să rămînă în orice situație metru etalon. Și cum să accepți atunci că se poate plimba cineva cu praștia în mină (sau mai rău) prin literatura română?

Mai ales că răul nu se oprește la ofensă. Nu o dată, polemicile care au practicat stilul, tonul și indecenta proceselor intentate lui Baudelaire și Flaubert s-au veddit o bună școală de dogmatism. Ele au înlocuit dialogul prin sentință și argumentele prin anatema. Au mizat nu pe comunicare, ci pe excomunicare. În felul acesta au secretat dogmatism chiar cînd au pretins că-l combat. Și oare nu în pulberea de invective azvîrlită cîndva peste poezia lui Argezi a clocit un dogmatism care l-a lovit nu numai pe Argezi? Sînt lecții care n-ar trebui uitate de nimeni, nici de cei care pun capcane pentru alții ujtînd că, într-o zi, ar putea să cadă ei înșiși în ele. Cu atît mai mult cu cît orbirea dogmatică e o boală pe care gîndirea liberă trebuie s-o refuze mereu, pentru a se apăra de ea ca de orice boală ce nu trece o dată pentru totdeauna. Căci dacă somnul rațiunii naște monștri, somnul dialogului naște dogme. Iar dogmele sîrșesc totdeauna prin a înăbuși ceea ce pretind că sacralizează. În treacăt fie zis, nu Nietzsche l-a ucis pe Dumnezeu, ci bigotismul. Și nimic nu e mai străin de cultură ca bigotismul.

Faptul că pînă și domnul Pinard poate avea epigoni nu e o scuză. Nici aceea că, avînd treabă, n-am observat cînd a fost trecut, în virteful pasiunilor, granița dintre intransigență și intoleranță. Mi-ar fi greu de aceea să ridic din umeri și să zic „joacă-se cine vrea cu focul, important e să nu-mi pîrlească mie hainele”. Există ceva care mă oprește: gîndul că a tăcea înseamnă a consimți. În plus, acum știu că tot ce mă desparte mă definește în aceeași măsură ca și ceea ce mă apropie.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Stere-Kirileanu polemizînd epistolar

Povestea e veche și, păstrîndu-și pînă-n prezent ineditul, a rămas cu desăvîrșire necunoscută; ea datează din noiembrie 1906 și e bine să fie știută în ansamblul ei și pentru istoriografia literară și pentru voluptatea, hai să zic așa, specifică latinilor, de a flecări în general, căreia i-am adus întotdeauna o generoasă contribuție, dar mai cu seamă fiindcă ilustrează semnificativ și veridic — dincolo de toate vorbele ce s-au spus și de toate caracterizările ce s-au făcut — structuri și reacții umane.

Sînt implicate în incident trei personaje profund deosebite temperamentale: explozivul, combativul și rezolutul C. Stere, blîndul, sfîtosul și cumpănitul Moș Ghiță Kirileanu, apropiat de Titu Maiorescu, prenumărîndu-se între „convorbiriști”, și profesorul Ion Simionescu, omul de omenie și nedezmîntită înțelepciune, ajutător la orice nevoie a altuia fără să ezite și fără să-și precupețească sacrificiile, practicînd o splendidă filozofie a vieții, — care-l modelase firesc și identic cu sine însuși — și cînd îi dăruia lacrimile unei mușcăturii și ale unor suferințe, ca și atunci cînd îl înțimpina cu surisul unei rivnite bucurii.

Obiectul polemicii epistolare dintre C. Stere și G. T. Kirileanu îl constituie „Viața Românească”, în chiar primul an de apariție, cînd eclatantul succes dobîndit de publicația ieșeană a stîrnit invidii care au dus inerent la variate colportări de infamii și de zvonuri ce au circulat cu stăruință în epocă și pe care timpul și dezvoltările documentare de mai tirziu și-au luat sarcina să le spulbere.

N-au fost puține. Și între ele, ca să-i dea cu orice preț o apartenență politică — Stere fiind la vremea aceea membru al partidului liberal — cea mai frecventă acuză care vehicula era că revista s-a ivit cu sprijin material asigurat de instituții bancare liberale.

Victima unei asemenea afirmații a fost și Moș Ghiță Kirileanu, care în 1906 locuia în București, unde era angajat ca bibliotecar al palatului regal și care a găsit de cuviință să-i comunice lui Ion Simionescu, la Iași — știindu-l prieten cu C. Stere, — ce se spune la București despre „Viața Românească”. Normal, Ion Simionescu își pune amical în cunoștință, iar Stere, prompt și țepos în ripostă, cum îi era firea, îi expediază lui Moș Ghiță Kirileanu cîteva șiruri, într-un vîdit stil de somație, cum

se va vedea îndată din scrisoarea lui Moș Ghiță pe care i-o trimite lui Ion Simionescu la 29 noiembrie 1906 și pe care o transcriu întocmai, cu sublinierile din text ale emitențului:

„Dragă prietene, azi dimineață am primit scrisoarea asta de la dl. C. Stere: «Ai comunicat d-lui Simionescu că „Viața Românească” ar avea 20 000 lei ca subvenție de la Clubul liberal. Fiîndcă vreau să știu ce valoare trebuie să dau acestei calomnii, te rog foarte mult să-mi scrii de unde ai auzit această minciună. Socot că și d-tale îți va face plăcere restabilirea adevărului. În așteptarea răspunsului, al d-tale C. Stere»”

Și Moș Ghiță Kirileanu adaugă, în continuare, ușor mîhnit, pentru Ion Simionescu:

„Pe cit vîd, ai ținut să-mi dai o lecție de profesor universitar... Nu mă așteptam la ea, dar îți mulțumesc, căci am tras dintr-însa și folos nu numai displicere. Decît eu, ca fost profesor privat, aș fi dat lecția mai altfel. Aș fi răspuns eu — nu alții — lui Kirileanu; întrebîndu-l eu — nu alții — asupra izvorului și temeiniciei acelei afirmări, mîrtu-

risîndu-i prietenește dorința de a o împărtăși directorului „Vieții Românești” și de a apăra revista de-o astfel de bănuțală.

Dar, în sfîrșit, lucrul e făcut și eu, sfiosul și rezervatul, mă vîd împins de un prieten (în urma unei scrisori cu totul intime), la corespondențe cu persoane cvasi publice, care totdeauna au fost scumpe la vorbă cu mine, da-de-cum la scrisori...

Îți pun aici alături și o copie de pe scrisoarea trimisă d-lui Stere. Devotat, G. T. Kirileanu”.

Iată și textul ei:

„Stimate Doamne Stere, Primind scrisoarea Dv. de astăzi, mă grăbesc a vă răspunde că vorba despre o subvenție cam de 20 000 lei, pe care „Viața Românească” ar avea-o de la oarecare instituție de credit (de clubul liberal n-am auzit și nu puteam scrie d-lui Simionescu) pentru asigurarea materială a unei tipărituri în mii de exemplare și dobîndire de colaboratori plătiți, — am auzit-o întîmplător într-un cerc de publicaști la cafeneaua Kübler.

Lucrul e prea obișnuit în țara noastră și astfel de subvenții au primit și primesc multe publicații și

reviste la noi („Arhiva” de la Iași, „Literatura și arta română”, „România ilustrată”, „Documentele asupra renașterii României” etc.), ca el să fie privit drept o calomnie sau ca oarece neverosimil.

Sînt în prea puține legături apropiate cu persoanele din gura cărora am auzit vorba în chestie, spre a-mi putea permite să le întreb în privința asta. Și-apoi, știți dv., cît de ușor te poate da cineva de zîmteală, cînd te bizui numai pe cuvîntul lui, neavînd dovezi hotărîtoare, cu care să-l ții în clește...

Oricum, n-aș vrea deloc să mă vîd amestecat într-o discuție de felul acesta, mai ales cînd binevoii a mă încredința că informația de mai sus nu-i întemeiată și că „Viața Românească” își are rădăcina numai în propriile puteri ale redacției.

Af Dv. stimător, Gh. Teodorescu-Kirileanu”.

Răspunsul lui C. Stere, ca și scrisoarea lui Moș Ghiță Kirileanu către Ion Simionescu, legate de aceeași problemă, în „Flacăra” viitoare.

L. KALUSTIAN

Desene pe asfalt

Poarta creației

Orice rînd ce innegrește cu Toșos fila albă e un imn închinat muncii. La ce ar mai fi nevoie să sporim cu cîteva semne de carneală tezaurul cuvintelor înțelepte ce s-au rostii despre muncă atunci cînd tot ce sîntem și cînd tot ce ne înconjoară capătă amprenta apăsătoare (cea a olarului, pe gîtul amforei) a unor munci superioare? Meșteșugurile muncii au creat lumea care sîntem și românii sînt propria lor creație. Au muncit de totdeauna gîndind (vezi gînditorul de la Hamangia), bătînd război la nevoie (vezi Columa lui Apolodor damaschinul) ori prășindu-și griul și fructele.

Și, mai cu seamă, liber i-a plăcut românului să muncească. Și pentru ai lui ori pentru a potoli foamea prietenului aflat la nevoie. De aceea, toate meșteșugurile i s-au pîrnut brățări de aur și el le-a învățat (cînd nu le-a inventat) cu credința că lucrează chiar asupra osiei lumii.

Repede instalat în miturile creației ca într-o gospodărie a sa, moștenită de drept, românul s-a înfățișat, în fața celor ce l-au cercetat, înveșmîntat în hainele trudei, în miini cu unelte muncii. Nici un

muzeu nu l-a conservat probe de sudoare, osul lui dogit de muncă și de griji a fost auzit trosnînd fără a se putea frînge ca fierățile cosmosului.

Țara noastră, luminată de aspirații care o fac intru eternitate tină, cînd arheologii încă mai dezgroapă cioburi de făloase (și sîngeroase) imperii, e hrînită de nobila combustie a muncii unei obști care nu uită niciodată că de sine și numai de sine depinde pacea și bunăstarea sa. Că muncind temeinic și inspirat își reconfirmă vocația libertății. Nu fala fără noimă o căută brațele noastre, ci temeiul chibzuit pe care să se întemeieze nemuritoare aspirație spre lumină și bunăstare. Piramidele noastre, mausoleele, colosii, farurile țărmlui de mare s-au zidit în acest spațiu românesc din materiale friabile: lemn, frunză, ceară. De piatră ne-a rămas osul neînghenuncheat al genunchiului și frunțile mînturilor...

De ce ar fi astăzi altcum? Dăinuim prin muncă și avem numai cuvînte de dispreț pentru acei — puțini — care își „odihnesc” fiziologiile trîndvînd. Ca și pentru muncitorul cu „mapa” gata să-i dirigue gureș pe cei cu sapa (deși se întîmplă ca și între aceștia să existe sapa „autoprivilégiată” care-și caută cotloane mai comode în care să se „exprime”). Și sîntem, de asemenea, vehemenți cu cei ce ne împiedică să muncim pe măsura puterilor și aspirațiilor noastre,

angrenîndu-ne în realizarea unor proiecte sterile. Cum muncim, contracțăm mai vechiul deziderat al muncim, cu credința că trebuie să ne adaptăm eforturile constructive la un nou ritm și la o nouă calitate a muncii.

Cunosc profesii în care mai sînt cantonați posesorii de patalamale pentru care munca e numai o obligație ce poate fi losne deturnată spre... alții, oameni care umplu calendarul întregi cu zile goale, lipsiți de vibrație în tot ce gîndesc (atunci cînd se întîmplă să dilatească), dar vesnic dispuși să dilateze conturile a ceea ce li se cuvine. Paradoxal, aceștia sînt vehemenți critici ai trudei altora și trebuie spus că, nemuncînd, ei comit puține (vizibile) erori.

Avem cu cine construi un prezent care în multe domenii e de pe acum viitor și ne stă în putere să ne simțim și mai intens angajați în procesele laborioase ce întesc situația țării în familia deloc numeroasă a statelor cu economia înaintată.

Nu poleind artificios realitatea, nu tînuind răminirile în urmă, ci angajîndu-ne cu toată ființa pe marile traiecte realiste, traiecte pe care se inscrie de fapt întreaga aspirație a obștii. Rostindu-ne acel muncitoresc „noroc bun” al minerilor în pragul fiecărei dimineți pe care o putem face într-o adevărată poartă a creației demne...

GHEORGHE TOMOZEI

Focul luptei naționale și sociale a ars neconținut, cind cu vilvătăi, care făceau pe asupritori să se cutremure, cind mai potolit, ca apoi să se întezească și mai puternic. Multe pagini glorioase a înscris poporul român în lupta pentru libertate și socialism. Graiul nu poate reda măreția acestei lupte; ele adevăresc și vor adevări peste veacuri vitalitatea și înțelepciunea poporului nostru, care, trecind prin grele încercări, a rămas neclintit și a prins de fiecare dată noi puteri, ridicându-se, asemenea stejarului după furtună, mai mindru spre soare.

ISTORIA A REVENIT LA ROSTURILE SALE FUNDAMENTALE

NICOLAE CEAUȘESCU

Urcind treptele civilizației, popoarele s-au interesat totdeauna de trecutul lor, de prezentul lor, de viitorul lor, au căutat să-l cunoască și să-l înțeleagă; de aici interesul pentru disciplina care le putea oferi această satisfacție: istoria. Dacă această caracteristică e proprie tuturor popoarelor, unele popoare, între care și poporul român se caracterizează, prin altele, și prin interesul sporit față de istorie, prin dragostea față de istorie și, ca urmare prin cultivarea istoriei. Conștient în bună măsură și, poate, uneori, intuind însemnătatea situațiilor sale în istorie, acest interes poate fi înțeles din mai multe puncte de vedere: mai întâi ca o necesitate firească de a ști de unde vine, unde-și are obirșia, ce s-a întâmplat înaintea sa, care e locul și poziția sa în lume și care se cuvine să fie drumul cel mai potrivit în viitor. La aceasta se adaugă imediat o altă înfățișare, anume dorința de a-și lărgi orizontul de înțelegere, de a-și spori cultura prin acumularea de cunoștințe cu privire la creațiile celor dinaintea și la creațiile contemporanilor. Este istoria, așa cum o caracterizează filozoful Karl Jaspers, știința care ne ajută cunoașterea omului în cele mai înalte posibilități și în creațiile sale cu caracter de eternitate. De asemenea omul — ființă superioară — de la primii pași pe scara civilizației, a cultivat frumosul și a dorit să realizeze frumosul. Astfel, istoria — povestire mai întâi, știință după aceea, înfățișată frumos, adică în conformitate cu frumusețea eforturilor, căutărilor, realizărilor, idealurilor și aspirațiilor omenirii, constituia un ajutor presios în formarea și satisfacerea nevoii estetice de frumos. O istorie așa cum o doreau oamenii, o istorie care cuprindea și gândire și simțire, adresată deopotrivă minții și inimii. Omul — colectivitate constituită ca popor, ca națiune, conștient de devenirea sa, era doritor și, totodată, dator să înțeleagă vremurile pe care le trăia contemporaneitatea pentru a-și făuri aspirațiile și idealurile de viitor potrivit cu interesele sale superioare.

Istoria, socotită pe bună dreptate învățătoarea vieții, „magistra vitae”, ghid în acțiune, îndreptar în gândire și în fapte, îi putea oferi și din acest punct de vedere satisfacțiile așteptate. De aceea, cuprind un mare adevăr afirmația lui Nicolae Iorga și Benedetto Croce, istorici și gânditori deopotrivă, că pentru a scrie istorie potrivit cu dorințele generațiilor pentru care urmează a o scrie, se cuvine a pleca de la contemporaneitate și să te întorci la contemporaneitate. Concepție care nu trebuie înțeleasă în mod simplist, cum se pare că o înțeleg unii: de a renunța la istoria vremurilor trecute și a cultiva doar istoria contemporană! Această concepție se cuvine înțeleasă așa cum au înțeles-o cei care au formulat-o: cunoașterea trecutului obiectiv, la care se adaugă experiența generației din care faci parte, și pe care vrei să o reprezinti, să o servești. La care se mai adaugă, firește, observația nemijlocită că istoricul face parte organică din societatea vremii sale, din societatea ce-i alimentează ființa și conștiința și care are dreptul, să pretindă răsplata acestei dărnicii. Un om de știință în general, prin urmare și un istoric, care nu trăiește viața societății din care face parte prin tot ceea ce gîndește și prin tot ceea ce realizează, nu poate fi socotit pe deplin folositor nici societății respective și nici științei pe care o cultivă. Știința, oricare ar fi domeniul său de cercetare, este alimentată de nevoile societății și se cuvine să slujească aceste nevoi în sensul progresului și prosperității societății respective. Altfel știința rămîne în sine și pentru sine, ceea ce nu înseamnă știință nici măcar pe jumătate.

Istoria a mai fost și este și va fi cit va trăi omenirea civilizată o știință de informare și de formare. A informa cu ceea ce a fost mai de preț, cu cele mai valoroase creații ale omenirii, pentru îmbogățirea cunoștințelor individuale și ale colectivității. În același timp, în aceeași măsură, rolul științei istorice este de a forma, adică de a oferi, de a sili omul-individ sau omul-colectivitate să înțeleagă intimplările, faptele, evenimentele, fenomenele în mod obiectiv, așa cum s-au petrecut în realitate, nu după conjuncturi izvorite din interese străine științei adevărate. Așa cum pe bună dreptate a subliniat și subliniază în atâtea rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, conjuncturile trec, sint înlocuite cu altele, astfel încît știința conjuncturală își pierde caracterul său fundamental, devine inutilă din perspectiva viitorului.

Informarea, care înseamnă date materiale și fapte materiale, este fără îndoială utilă. Dar nu este încă știință, nu este încă istorie. Mai ales atunci cînd, așa cum s-a întimplat și cum se mai întimplă din păcate astăzi la noi și aiurea, unii istorici se pierd în amănunte de multe ori nesemnificative, fără importanță pentru înțelegerea fenomenologiei istorice și a procesualității istorice. Un asemenea mod de a aborda istoria nu reușește să se ridice deasupra faptului divers pentru a vedea oamenii pe marea scenă a vieții,

societatea în uriașa ei complexitate de gânduri și fapte, sentimente și comportamente, răutăți și nedreptăți, sacrificii și jertfe, dorinți și neîmpliniri, căutări și împliniri, aspirații și idealuri, înscrind-se cu alte cuvinte în sensul concepției istoricului latin Terentius: „nimic din ceea ce este omeneș nu-mi este străin” (humani nihil a me alienum). Ceea ce implică o construcție măreață, un edificiu impresionant: istoria omenirii, a popoarelor și națiunilor, o istorie a poporului și națiunii române.

Aceste înțelepciuni perene, cunoscute din meditațiile lor sau și din spusele altora, de către aceia dintre români care s-au ocupat cu istoria, au fost în orice caz intuite, înțelese și cultivate într-o măsură mai mică sau mai mare, potrivit vremurilor, potrivit concepțiilor lor și a gradului lor de inițiere de către istoricii români. De la începuturile sale, din vremea cînd istoria era exprimată în pomelnice, anale, letopisețe, se găsesc, mai întâi „în nuce”, apoi din ce în ce mai dezvoltate asemenea ideii și concepții. Pentru ca istoria umanistă, preluministă și luministă să le ridice la o treaptă superioară de înțelegere și exprimare căutîndu-le, cultivîndu-le, popularizîndu-le și însuflîndu-le în conștiința oamenilor. Mai ales că în atenția umanistilor, a preluministilor și a luministilor se afla la loc central omul cu nevoile sale, cu aspirațiile sale, cu idealurile sale, omul rațional și rațiunea care trebuia să conducă viața oamenilor spre mai bine, spre progres, spre lumină prin cultură și prin cultură spre luminarea

de la catedre alții. La acestea s-a adăugat dogmatismul întotdeauna dăunător progresului și nu a lipsit nici interesul unor persoane investite cu puteri discreționare de a sărăci știința în general, inclusiv cea istorică, pentru a o reduce la un nivel precar.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a constituit, de aceea, un moment și un eveniment de mare însemnătate în întreaga viață socială a României, în întreaga viață materială și spirituală a națiunii române. Moment și eveniment care au așezat pe temelii noi societatea, viitorul ei, evoluția sa croindu-i drumul spre socialism multilateral dezvoltat. Congresul al IX-lea al P.C.R. a însemnat și pentru istoriografie un moment și un eveniment de mare importanță deoarece odată cu reșezarea țării s-a reșezat pe temelii științifice istoriografia, în dimensiunile ei reale, s-au retrasat liniile de dezvoltare, cu alte cuvinte istoria a revenit la rosturile sale primordiale prin rolul ei științific și educativ, prin rolul ei informativ și formativ, prin punerea în valoare a tot ceea ce a fost de preț în realizările trecutului, drept temelii la realizările contemporane și a celor viitoare. Așa cum subliniază în atâtea rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, investit la cel de al IX-lea congres cu funcția supremă în partid și, după aceea, prin voința întregii țări cu funcția supremă în stat: nimic nu se poate realiza temeinic în vremurile de astăzi fără cunoașterea realizărilor dinainte, iar la baza vredniciei de azi stau vrednicile de ieri integrate organic spre a conferi realiză-

1921, anul făuririi Partidului Comunist Român, în primul plan al cercetării s-a aflat, de asemenea, revoluția de eliberare națională și socială din vara lui 1944, de o importanță deosebită bucurîndu-se momentele și evenimentele erei noi, socialiste. Fiecare eveniment și toate momentele reprezentative ale cronicii noastre la un loc au constituit pentru istoriografia românească un îndreptar stimulator spre adîncirea cercetării și spre cuprinderea lor în lucrări de sinteză, în lucrări monografice.

Bibliografia selectivă a istoriografiei române cuprinde peste 20 000 de titluri de la 1965 pînă azi. Sint multe, sint puține? Depinde de unghiul de judecată. Firește, nu toate au aceeași importanță. Sint numeroase articole și studii de mică cuprindere, dar și lucrări fundamentale dedicate unor probleme fundamentale. Istoriografia românească din această perioadă și-a înscris pe agenda de lucru cîteva probleme fundamentale realizate în bună parte pînă acum, unele nerealizate încă, urmînd a fi realizate de aci înainte printr-un program complex elaborat. Mai întâi istoricii au trebuit, să dea răspunsuri unor întrebări care își așteaptă lămurirea și împlinirea de multă vreme. În al doilea rînd istoricii au avut îndatorirea de a înlocui paginile albe pînă acum din istoria poporului român, cu unele realități veridice și cu adevăruri științifice. În al treilea rînd, între îndatoririle lor a rămas îndreptarea unor erori, unele izvorite din necunoaștere, altele formulate tendentios, în mod deliberat, unele săvîrșite chiar de istoriografia românească din trecut dar și de cea de azi, altele, cele mai multe, datorate istoriografiei străine. În al patrulea rînd trebuiau cercetate problemele ignorate de vechea istoriografie, problemele nestudiate din lipsă de informații suficiente sau din lipsă de interes. În al cincilea rînd, istoricilor le-a revenit sarcina de a înnoi concepțiile și metodele superioare celor factologice, evenimentiale, narativ-monotone, înlocuindu-le cu concepții și metode moderne: istorie cantitativă, istorie serială, structuralistă, istoria mentalităților, etnoistorie, demoistorie, geoistorie ș.a.m.d. Orientări și concepții, probleme și aspecte care solicitau neapărat o informație cit mai bogată, autentică, concludentă. De aceea, istoriografia românească și-a înscris între preocupările sale din ultimii 17 ani publicarea corpusului de izvoare medievale „Documenta Romaniae Historica” din care au apărut mai multe volume, urmînd să apară altele în cel mai scurt timp. De asemenea, se află în pregătire „Izvoarele răscoalei lui Horia”, din care primul volum va ajunge în librării în această lună, urmînd altele pînă la numărul de 12 spre cinstirea bicentinarului mării răscoale de la 1784 din Transilvania. Mai multe volume de documente au îmbogățit în acest timp informațiile privind revoluția de la 1821 a lui Tudor Vladimirescu. Iar revoluției din 1848 din Transilvania îi este dedicat un alt corpus de documente în 10 volume din care primele trei au și apărut. Unirea principatelor și Independența României sint mai bine cunoscute acum pe temelii mai multor volume de documente publicate în ultimii ani. Iar Marea unire din 1918 își așteaptă și ea corpusul de izvoare din care primele cinci volume masive sint pregătite pentru tipar. Numeroase și prețioase documente au fost publicate spre cunoașterea și cinstirea istoriei P.C.R. și a mișcării muncitorești. Izvoarele narrative, începînd cu cele referitoare la epocile vechi, continuînd cu cronicile medievale, au îmbogățit, de asemenea, în această perioadă, patrimoniul istoriografiei românești. Li se adaugă izvoarele epigrafice, mai multe volume de inscripții juridice (pravile, legiuri și coduri de legi), izvoarele epistolare dintre care cele mai importante aparțin lui George Bariț, proiectate în zece volume dintre care primele cinci au și apărut. Mai multe volume apărute în ultimii ani au fost dedicate presei muncitorești și altele informațiilor transmise de călători străini despre țările române. Istoriografia românească din această perioadă și-a îmbogățit patrimoniul prin publicarea operelor unor mari învățați umaniști, preluministi și luministi: Olahus, Cantemir, Șincai, Maior, Deleanu, Bălcescu ș.a. În sfîrșit, izvoarele arheologice merită o subliniere prin numeroase și fundamentale descoperiri care acoperă întreg cuprinsul țării, luminînd mai complex și mai complet vechile civilizații de pe pămîntul României: civilizațiile pietrei, bronzului, fierului. S-a putut reconstitui, astfel, pe baza diferitelor categorii de izvoare amintite, civilizația geto-dacă din vremea lui Burebista și Decebal, cea daco-romană și cea românească din perioada de etnogeneză. Aceasta din urmă, prea mult neglijată înainte a constituit și va constitui o preocupare prioritară în timp și în importanță a istoriografiei românești.

(Continuare în pag. 20)

Acad. prof. ȘTEFAN PASCU

președintele Comitetului național al istoricilor din România

minții și inimii. Aceste idei noi au fost îmbrățișate și de istoriografia ce a urmat luminismului, mai ales de aceea care cultiva romantismul revoluționar. Astfel, de la Nicolaus Olahus la Dimitrie Cantemir și Nicolae Milescu, de la stolnicul Cantacuzino la Gheorghe Șincai, Petru Maior, Nicolae Bălcescu și Mihail Kogălniceanu, gîndirea istoricilor noștri a izvorit din aceeași concepție progresistă, din dorința de emancipare a poporului și a națiunii, din dorința de a îndrepta nedreptățile și de a înlocui răutățile cu mai drepte rînduiri. Romantismul — pozitivist urcă o nouă treaptă în cercetarea istoriei, în mod firesc, pe măsura dezvoltării cunoștințelor, a pătrunderii în adîncimea fenomenelor. Materialismul istoric înseamnă, fără îndoială, de la început, un salt de calitate și în concepții și în metode. Concepția științifică a fost prezentă în gîndirea marilor istorici români de la cumpăna dintre veacurile 19 și 20, ilustrat în mod strălucit de către A. D. Xenopol, Vasile Părvan, Nicolae Iorga și alții care, teoretizînd sau aplicînd la fenomenele istorice aceste concepții, au reușit să ofere judecăți de mare valoare și de trînicie peste decenii. Istoria interbelică românească, cea mai valoroasă, a mers pe același drum. Astfel încît istoria României socialiste a fost și este beneficăra unor ciștiguri dinainte, lăsate moștenire de mari învățați și de mari gînditori. S-a realizat astfel legătura după o perioadă de criză prin care a trecut și istoria, ca și alte științe după o perioadă de încercări, de dibuiri, de căutări de la începutul noilor rînduiri. O parte din istorici în această perioadă de criză au fost împiedicați să-și valideze știința și cunoștințele, privați de libertate unii, eliminați

ruor socialismului superioritatea și trînicia necesare progresului societății. De altfel, exemplul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost stimulator într-un grad superior. Să ne amintim de vizitele făcute îndată după congres în diferite județe ale țării. N-a lipsit, din nici o împrejurare, evocarea unor evenimente petrecute sau personalități ce și-au desfășurat activitatea pe meleagurile respective, însoțite de caracterizări judicioase a evenimentelor și personalităților integrate în analiza situației complexe a societății socialiste contemporane. Să ne amintim apoi de momentele aniversare sau comemorative ale evenimentelor de seamă din istoria poporului român începînd cu aniversarea celor 2 050 ani de la crearea statului centralizat și independent dac de sub conducerea lui Burebista pînă la împlinirea celor două decenii de la cooperativizarea agriculturii. Nici un eveniment de seamă nu a fost uitat, dimpotrivă, a fost evocat, caracterizat și integrat în viața tumultuoasă a societății contemporane. Asemenea evocări, caracterizări și analize au făcut — fie că este vorba de civilizația geto-dacă, de cea daco-romană, fie că e vorba de primele formațiuni politice românești sau de formarea statelor feudale românești de sine stătătoare, fie că e vorba de marea epopee românească din Evul Mediu sau de realizarea nepieritoare a lui Mihai Viteazul, de marile răscoale și de revoluții, de „unirea cea mică” de la 1859 pînă la „Unirea cea mare” din 1918 — să se redeschidă dosarele adevărate ale istoriei. Nici o clipă nu au fost neglijate momentele importante din istoria mișcării muncitorești începînd de la 1893 și culminînd cu

Ion Traian, pensionar C.F.R., domiciliat în str. Octav Cocărăscu nr. 18, recurge, pentru a se face înțeles, la un basm al tuturor copiștilor: cel cu cocoșul roșu, în care faptele se petrec întocmai ca la I.C.R.A.L. Pajura, care tot promise că-i va executa lucrările restante, pentru care cel ce ne scrie a și plătit. Interesant ni se pare că Ion Traian a plătit suma solicitată, fără deșez sau alt act justificativ, tot așa cum a achitat și niște diferențe la prețurile de materiale survenite între timp, dar fără ca lucrările așteptate să înceapă.

Aproape 90 de cetățeni ai localității Sittilec, județul Bihor, solicită reînființarea curselor de pe traseul spre Oradea (orele 12,30 și 20,30) fără de care navetiștii din Sittilec nu mai pot ajunge la muncă. Este vorba, în special, de cei angrenați în schimburile 2 și 3. Distanța până la cea mai apropiată cale ferată este, ni se precizează, de 16 km. I

Popiși Lazăr-Gelu, din București, și soția sa, ne adresează o emoționantă scrisoare relatându-ne condițiile în care fiica lor, în vîrstă de 6 ani, a dispărut de acasă, rugîndu-ne să adresăm, pe această cale, mulțumiri organelor de miliție, tovarășului colonel Diamantescu, în primul rînd, pentru operațiivitatea cu care au acționat și succesul cu care s-a încheiat împlinirea ce putea deveni tragică.

La rîndul nostru, mulțumim tovarășului prof. dr. Pop D. Popa, pentru promptitudinea cu care a răspuns solicitării redacției noastre, în legătură cu starea sănătății corespondentei Asineta Turc, suferindă de cardiopatie congenită cianogenă și insuficiența cardiacă, programînd-o pentru intervenția chirurgicală necesară.

Serviciul circulație și mișcare, din cadrul I.T.B., analizînd scrisoarea tovarășului Alexandru Mateescu, din București, ne informează că cele sesizate au fost apreciate ca juste, drept care s-a dispus prelungirea traseului liniei 59 de tramvaie pînă la Piața Științei, cu precizarea că respectivul traseu funcționează sezonier, în vederea asigurării transportului oamenilor muncii la „Tîrgul Bucureștilor“.

Din partea Ministerului Comerțului Interior primim un răspuns, adresat tovarășului Aurel Merca, căruia i se aduc la cunoștință condițiile în care și poate cumpăra un ARO-Diesel, prin I.D.M.S. București, care face anunțuri în presă, la radio și televiziune, în acest sens, dar — pentru început — trebuie depusă la CEC suma corespunzătoare.

Mihai Bașa, din București, Calca Moșilor nr. 251, bl. 51 bis, sc. II, et. II, ap. 4, sect. 2 este nemulțumit de faptul că reparațiile de la domiciliul indicat nu s-au efectuat nici pînă astăzi. Grupul de șantier nr. 2, din str. Făinari nr. 2, 1-a trimis pe petent la I.L.M.L., lotul 2, executantul lucrărilor sanitare. Zidul spart de instalator, trebuie reparat, însă, de cineva de la grupul inițial amintit. Și uite așa, omul umblă de colo-colo așteptînd ca inginerul Ciobanu (de la grup 2 șantier) să cadă de acord cu ing. Corșatea (de la I.L.M.L.). Pînă cînd?

O listă de haine și alte obiecte personale, care au aparținut lui Zamfir I. Constantin însoțește scrisoarea acestuia. Care este explicația? Toate s-au pierdut în perioada în care cel ce ne-a scris a fost internat la Spitalul județean Dimbovița (primăvara lui 1981), unde s-a produs un incendiu. De la 1 martie anul trecut, se tot face cercetări, pentru stabilirea cauzelor focului, dar Zamfir I. Constantin nu a primit nici măcar o parte din contravaloarea lucrărilor pierdute, cu acest nefericit prilej.

În casa pensionarului Crețu Mircea, din Piatra Neamț, Bd. Dacia bl. 5, sc. C, et. 4, ap. 59 plouă și este frig, mai ales iarna. Balconul casei este mai retras decît acoperișul, dar neadăpostit, și orientat spre nord. Cazul său nu este singurul. Și alți locatari li se udă pereții bucătăriilor. O soluție ar fi închiderea balconelor cu sticlă, dar Consiliul popular interzice aceasta. Atunci poate că specialiștii vor găsi un alt mijloc de crufare a locuințelor.

Analizînd scrisoarea tinăruului Ficoc Marcel, din Rîmnicul Sărat și discutînd cu petiționarul respectiv, Comitetul județean Buzău al U.T.C. ne răspunde că acesta s-a plimbat

O răzburare capabilă să miște și munții

Horja Ion din Baia Mare ne trimite o mică scrisoare însoțită de cîteva procese verbale și un set de fotografii din care reiese limpede rivna unei cumnate și a familiei sale de a-i transforma via pe rod, aflată în satul Posta, într-un teren carecure, fără ca măcar să știe cînd s-a petrecut chestiunea. Studiînd cu atenție hîrtiile și pozele trimise, pricepem cît de relativ este totul în materie de sentimente și, pe nesimțite, ni se insinua în suflete îndoiala...

Procesele verbale întocmite de autoritățile din comuna Remetea Chioarului, satul Posta aparținînd de această comună, descriu fără prea mult sentiment, ca orice act oficial temeinic alcătuit, ceea ce imaginile te fac să înțelegi ușor: desăvîrșita lucrare a respectivei cumnate. Scrisoarea redă exact spiritul acțiunii: „S-au supărat o cumnată pe mine cu familia ei și mi-au făcut o serie de sesizări la care am avut și necazuri, dar nu s-au mulțumit numai cu atât și s-au apucat să-mi taie și via. O comisie a consiliului popular comunal și o alta compusă din ingineri și tehnicieni agronomi au evaluat paguba la suma de 41 500 lei“.

Să ne oprim aici. Omul nu spune mai mult despre pricina sa cu neamurile. Ba, interpretînd corect cele scrise, bănuim că nici n-a avut întotdeauna dreptate, motiv pentru care nu dăm numele rudei care l-a făcut din vie pășune, instanțele, cît vor fi (și dacă s-a ajuns aici se pare că vor fi mai multe) avînd menirea să reazeze lucrurile în ordinea lor firească. Apoi, H.I. afirmă că de vină este cumnata. Nu numai moral. Deși o femeie singură nu reușea să pună la pămînt 462 de butuci de viță și cîteva pari, oricît ar fi fost de harnică, putem considera că un caracter ferm poate dovedi în împrejurări din cele mai diverse o răzburare capabilă să miște și munții, dacă își precizează foarte exact scopul. Cazul nostru. Fotografiiile arată cît de destoinice s-au arătat rudele lui H.I. S-a pus la pămînt butuc cu butuc, vițele de vie n-au fost făcute aiurea, ci chiar de lîngă pămînt, s-a tăiat și un cires plantat imprudent prin preajmă, iar parii, smulși pînă la unu. Comisia constatase că via se găsea în plin rod și apreciasse că producția ar fi ajuns la circa 4600 kilograme. E drept, se mai putea recupera cîte ceva. Deși sa- lucrat cu metodă, pe îndelete, parii nu erau distruși. Paru-i par. Și, aici, îndoiala de care vorbeam. Neamurile în culpă, martore la travaliul comisiei, erau pline de regret: nu se așteptau să le mai scape ceva, cum erau amărîții aia de pari. Au înțeles, probabil cît de zadarnică le era strădania dacă miini pricepute puneau din nou totul pe picioare. În fața unei asemenea tristeți, nu cumva necazul lui Ion Horja pălește?

RAZVAN BĂRBULESCU

prin mai multe întreprinderi, între 1977 și 1982, și că în prezent Cooperativa metal-lemnchimie și-a dat acordul pentru încadrarea sa. Ficoc Marcel a refuzat munca pe unul din șantierul de construcții din județ, considerînd că este grea.

Procuratura Generală ne anunță că hotărîrea judecătorească privind acțiunea petiționarului **Benea Simion**, din comuna Ciucea, județul Cluj, a fost pusă în executare. Cel care ni s-a adresat are dreptul la drumul de acces și a folosirii sale, și i s-au achitat cheltuielile de judecată.

Tribunalul județean Mehedinți, prin Decizia civilă nr. 35 din 6 februarie 1982, a obligat întreprinderea județeană de gospodărie comunală locală Mehedinți să execute anumite lucrări în apartamentele din Drobeta Tr. Severin, Aleea Crinilor nr. 6, bl. P9, sc. 3, ap. 3 și să restituie proprietarilor suma de lei 81 019 cît și cheltuielile de judecată. Dar, pînă în momentul de față, conducerea I.J.G.C.L. Mehedinți nu a respectat nimic din hotărîrea instanței citate. Semnează: Gherghescu Sebastian, unul din cei 60 de locatari frustrați de un drept cîștigat în justiție.

Adrian Eliescu, din Slatina, ne informează că difuzarea presei în orașul său se face cu mare întîrziere și nu de azi de ieri, ci de 3 ani! Astfel, ziarul de marți, să zicem, ajunge miercuri. Și, așa cum ne sugerează corespondentul nostru, cum trebuie să se simtă cineva care citește azi la Slatina avangardica meciului de fotbal al cărui rezultat îl știe, deja? Credem, ca și cel ce ne-a scris, că cei 170 de km. dintre București și Slatina nu pot justifica aceste întîrzieri.

Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare răspunde tovarășei Elena Mării, din București, Șos. Iancului nr. 13, că lucrările solicitate (închiderea de balcoane) nu se pot executa alîd din motive estetice cît și de natură practică (consum de materiale, dificultăți în aerisirea locuințelor etc.).

C.P.M.B., Comitetul Executiv cercetînd petiția adresată „Flacărei“ în numele a 24 de mii de pensionari din sectorul 3 al Capitalei, ne aduce la cunoștință că, în cel mai scurt timp, doleanțele celor care ni s-au adresat vor fi rezolvate. Deocamdată, s-a luat măsura amenajării unor caserii în teritoriu, la mai multe adrese, în vederea îmbunătățirii simțitoare a operațiunilor de plăți și încasări, iar C.A.R.P. nr. 4 dispune de fondurile de investiții necesare cît și de avizele favorabile în scopul cumpărării și amenajării unui imobil destinat activităților cultural-artistice, prestărilor de servicii etc.

Consiliul popular al județului Prahova răspunde tovarășei Sima P. Dumitra că, în vederea construirii unei locuințe, de către fiul său, acesta trebuie să se adreseze conducerii C.A.P. Dumbrava pentru îndeplinirea

formalităților legale legate de achiziționarea terenului și a autorizației de construcție.

Rusu Adrian, din Botoșani, Aleea Liceului nr. 16, își exprimă mirarea că o sesizare publicată de colegii noștri de la ziarul „Clopotul“, din frumosul oraș moldovenesc, nu a avut nici un ecou! (Data apariției: 6 noiembrie 1981!!!). Poate că acum, reluînd sesizarea tovarășului Rusu Adrian, în care acesta se plînge de întîrzierea cu 4 ani (!?) a recepției finale a blocului G 14, din Aleea Liceului nr. 16, O.J.C.V.L. și I.J.C.M. Botoșani vor întreprinde ceva.

Din Tecuci, ne scrie **Lupașcu Nicolae** care, iubindu-și foarte mult orașul dar și arta cinematografică, se plînge că amatorii celei de a 7-a arte au prea puține posibilități să vizioneze filme, intrucît săliile de proiecție sînt insuficiente (de fapt, una singură). Ce se întîmplă, se întrebă corespondentul nostru, cu cele cîteva proiecte care au existat?

Mai mulți cetățeni din comuna Rusănești, satul Jieni, județul Olt, ne aduc la cunoștință că președintele C.A.P. local, tovarășul Vlădoi Marin, a dispus trasarea unui drum tocmă prin grădinile oamenilor, distrugînd, astfel, vii pe rod, porumb aflat în vegetație, lucerne etc., pe mai mult de 1 000 de metri liniari. Nimeni nu știa nimic: nici primarul Constantin Gh., nici tovarășul Ion Jianu, de la C.U.A.S.C. Interesant este faptul că grădina președintelui, aflată și ea pe aceeași direcție, nu a fost atînsă de lama agregatului S 650, în drumul său distrugător.

Constantinescu Floarea, din Ploiești, str. Izvoare nr. 12, femeie în vîrstă ca și soțul său (paralizat) a predat Cooperativei „Deservirea“, din același oraș, unitatea „Electromecanică“ nr. 62, un frigider „ZIL“, cu seria 081864, pentru reparații. După multe peripeții, proprietarii au primit un alt frigider, cu altă serie și... alte defectiuni. Pe bună dreptate, ei își reclamă bunul încredințat cooperativei și nu acceptă să li se ofere un altul.

Comitetul Executiv al Consiliului popular al județului Prahova ne informează, în legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Speranța Ioanovici, din comuna Florești, că grădinițele și creșele cu program prelungit se află în organizarea și subordinea directă a organizațiilor economice respective, pe lîngă care funcționează. Întreprinderea de anvelope „Victoria“ Florești are prevăzută în plan construirea unei creșe cu termen de dare în folosință în 1983. Comuna dispune de teren de joacă pentru copii, la școala generală cît și în zona blocurilor de locuințe. Ceilalți cetățeni dispun de o sală poli-valentă, de 3 baze sportive cu terenuri de fotbal, tenis și de un parc.

Direcția județeană de poștă și telecomunicații Alba, cercetînd sesizarea corespondentului

nostru Bîrciu Ioan, din Decea, a aplicat sancțiuni celor 4 lucrători găsiți vinovați de neregulile produse la Oficiul Aiud, în conformitate cu prevederile Statutului disciplinar al personalului din unitățile de poștă și telecomunicații.

Deși a depus, încă din 1978, suma de lei 17 042, la C.E.C., ca urmare a unei hotărîri judecătorești luată în urma unui proces de succesiune, **Bob Aurelia**, din Baia Mare, str. Agriculturii nr. 1/A, s-a văzut nevoită să ridice (după trei ani?!!) banii ce se datorau rudei sale Petrușca Maria, deoarece respectiva nu se prezentase în tot acest timp la C.E.C., iar acum este somată, prin executori judecătorești, să restituie în termen de 3 zile niște bani pe care nu-i mai are (ridicarea lor s-a produs la 1 octombrie 1981! iar dacă nu s-ar fi împlinit, atunci suma intra la bugetul statului).

Virgil Salvana, profesor arhitect la Institutul de arte plastice „Ion Andreescu“, din Cluj-Napoca, își mărturisește nedumerirea față de statutul încert al designerilor, în ciuda numeroaselor articole, interviuri etc. apărute în presă, difuzate prin radio și la televiziune destul de frecvent în ultimii ani. „Pînă în prezent, ne scrie șeful catedrei de arte decorative al sus-numitului institut, această profesiune nu a fost nici măcar inclusă în nomenclaturele Ministerului Muncii“.

Mai mulți locatari ai blocului 25, din strada Dezrobirii 16, sect. 6, își manifestă mirarea și nemulțumirea față de pretențiile I.C.R.A.L. Giulești, care le solicită sume în plus față de cele deja achitate pentru unele lucrări de reparații teavase bloc (în 1977) executate necorespunzător de către constructor, fapt care a necesitat unele refaceri (în 1979). Pe bună dreptate, tovarășii **Alexandru Drăgulescu** și **Gheorghe Teban**, care semnează corespondența ce ni s-a adresat, se întrebă: de ce?

Procuratura Generală a R.S.R., în urma cercetărilor întreprinse, pe baza scrisorii tovarășului Crînsășu Petra, din comuna Adineasa, jud. Ialomița, ne face cunoscut că s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților Decu Albu și Simion Nicu-Liviu, pentru infracțiunea de tentativă de omor și distrugere, reținîndu-se în sarcină săvîrșirea faptelor relatate de petiționar.

„În vara anului '931 am trecut prin Tîrgu Neamț, ne scrie **Vîrnă Maria**, din Vaslui, în care cîndva exista Casa memorială a Veronicăi Micla, devenită o ruină, deși se află în chiar fața clădirii Muzeului de istorie, pe o stradă străjuită de „plopi fără soț“ și ea în parcină. De ce nu se ia nici o măsură, pentru ca acest lăcaș să fie bine întreținut?“

Direcția județeană de poștă și telecomunicații Dimbovița a soluționat favorabil cererea tovarășei Rădulescu Gheorghita, telegrafistă la Of. P.T.T.R. Gălești, adresată „Flacărei“, privind programul său de lucru, ținîndu-se cont de faptul că petenta are în îngrijire doi copii mici.

Ministerul de Interne ne informează că solicitarea cetățeanului Ștefan Mile, care dorea să fie identificat prietenul său Mircea Cornel-Balaș a fost satisfăcută, comunicîndu-i-se ce-lui care ne-a scris datele de stare civilă și domiciliul celui căutat.

Procuratura Municipiului București ne informează, în legătură cu articolul: „Stăpîne, stăpîne, îți cheamă și un cîine“, publicat în coloanele noastre că Procuratura sectorului 3 a format dosarul nr. 2729/B/1982, în care se efectuează cercetări cu privire la stabilirea existenței culpei medicale a personalului de la camera de gardă a Spitalului Colțea, unde a decedat Gheorghe Nicolae.

Costea Nicolae, din strada Slt. Godeanu nr. 7, București, ne aduce la cunoștință că în chiar stația autobuzului de pe linia 164 se află, de multă vreme, un teren viran care adăpostește un transformator de tensiune și multe gunoate. Între timp, locul a fost curățat, împrejmuit și semănat, dar — la

numai doi metri — se află o gură de canal neacoperită, sursă de pericole permanente pentru oricine se află în trecere pe acolo. Dacă tot s-a început o treabă, ar fi bine ca ea să fie și terminată.

Centrala de transporturi auto, din cadrul M.T.Tc., examinînd dosarul de contravenție privindu-l pe Radu S. Vasile, a stabilit că acesta s-a aflat, la data de 5.09.1981, în comuna Pleșa. Întrucît drumul cel mai scurt între Bucov și Boldești trece prin cartierul Balaca și nu prin Pleșa, abaterea de la traseu a fost dovedită și, ca atare, procesul verbal de contravenție este temeinic și legal întocmit.

Direcția județeană de poștă și telecomunicații Sibiu ne-a răspuns că, la sesizarea Magdei, Tîntar, din Cîsnădie, str. Stejarului bl. 18, s-a constat că, din punct de vedere tehnic nu s-au constatat deranjamente care să afecteze conforizarea. În mod excepțional, s-a acordat o scădere a sumei calculate prin media convorbirilor adiționale pe cele trei luni anterioare.

Brutaru Ștefan din Ploiești, str. 30 Decembrie nr. 12, care avusese un conflict cu responsabilul magazinului Dacia, Constantin Vagneți, ne mulțumește pentru sprijinul acordat în soluționarea plîngerii sale, care s-a soldat cu o discuție, și cu prezentarea de scuze din partea celui care, așa cum singur a afirmat, „are o fire cam nervoasă“.

Consiliul Popular al Județului Iași a rezolvat favorabil cererea tovarășei Rusu Eugenia, din Șos. Păcurari nr. 137, asigurîndu-i un loc de muncă la Întreprinderea de prestări servicii, construcții și industrie mică, de la data de 7 iunie a.c.

Alexandra Marcel, din str. Stînjeneului nr. 6, Tulcea, adresează, prin intermediul nostru, un apel către toată sa soție, care l-a părăsit fără o vorbă, să treacă, din cînd în cînd, pe la fostul ei domiciliu spre a-și vedea copilul, în vîrstă de 3 ani, care îi simte lipsa. Nu credem că îi cere prea mult...

Pagină realizată de EM. VALERIU

Poșta redacției

Ion Mitran — Rm. Vilcea: Vi s-a făcut corect încadrarea. **Maria Georgescu** — Sălătruceț (Vilcea): Scrieți-ne la care întreprindere vă referiți? **Maria Ponta** — Pecica (Arad): Nu intra în profilul acestei pagini; adresați-vă agenției de publicitate **Lucia Roxin** — Fieni (Dimbovița): După depunerea, urmează să vă adresați Oficiului județean de forțe de muncă pentru repartizarea unui loc de muncă corespunzător. **Pavel Iluza** — Băla (Mureș): În cazul dv., perioada lucrărilor la care vă referiți se include în vechimea în muncă la stabilirea pensiei, dacă între data încetării activității și data încorporării nu există un interval mai mare de 90 de zile. **D. Dincă** — București: Despre situația imobilului dv. ați primit comunicarea de la Consiliul popular al sect. 2. **Valerica Ilie** — București: Dacă unitatea la care ați lucrat posedă actele doveditoare, puteți solicita eliberarea unei adeverințe prin care să se confirme activitățile avute în grupele de muncă la care vă referiți. **C. Burada** — Lugoj: Sînteți în evidența Direcției farmaceutice și a aparatului medical. La primirea medicamentului solicitat, vi se va expedia prin Oficiul farmaceutic Timișoara. **Ilie Pirnea** — Vlădești (Vilcea), **Mircea Dinu** — București și **Const. Heroiu** — Șoimani (Prahova): Vă așteptăm la redacție, secția scrisori, probleme cetățenești. **Erica Chetan** — Cimpia Turzii: În situația dv. nu vi se pot acorda alte drepturi decît plata pe bază de tarife a muncii prestate. **Gheorghe Ambrozie** — București: O decizie de desfacere a contractului de muncă se poate desființa numai prin hotărîre judecătorească. Presa nu emite asemenea hotărîri. **Maria Popa** — Babadag (Tulcea): Așteptăm să ne scrieți.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

„Nu fug de la cămin, deoarece s-ar pîri între ele!”

— În timpul școlii, mai apucam, noi, astea mai mari, să intrăm și sub duș, dar acum e nea Titică în concediu, a închis dușurile, așa încît facem baie numai în cadite. Unde se spală lenjeria, hainele, acolo ne îmbăiem și noi, cite 4-5 în aceeași apă, nici să ne clătim ca lumea nu ne lasă...

În sfîrșit, fetițele înțeleg că rostul nostru acolo, printre ele, este nu să le facem rău ci, dimpotrivă, să le ajutăm, motiv pentru care își dezleagă limba.

Picasesem pe nea Titică la Casa de copii școlari Bustuchin (profil fete), județul Gorj. Le surprindem deci cu viața lor de fiecare zi: cele mai multe dintre ele sînt desculțe, chiar dacă plouase mai tot timpul și era rece afară, cu o groază de răni deschise pe picioare și pe miini, tunse scurt, unele la zero, cu rochii pestrițe, rupte, murdare, sau pantaloni cărora de abia le mai dibui culoarea inițială. Sînt ca niște mici sălbăticiuni, țin cercul în jurul nostru la distanță, de încerci să mîngii un căpsor, gestul reflex în fața miinii care vrea doar să mîngie este de apărare, de retragere bruscă. „De ce se feresc?” — întreb nedumerită pe cele mai mari. „De sperietură de bătaie!” — răspund citeva în cor, după care pornesc a povesti secvențe incredibile despre cum se poartă educatoarele și instructorile, mai ales cu cele mai mici, pe care le zvîntă în bătaie.

Au multe de spus fetele, și nu pierd

acest prilej să o facă, mai ales că prilejuri de acest fel sînt foarte rare. Doresc să ne convingem că spusele lor sînt reale, nu inventate. O pornim, cu un adevărat alai după noi, să le vizităm pavilionele. Au două. Primul este ținut curat, nu au voie să doarmă acolo, motiv pentru care dorm în cel de al doilea, cite două-trei într-un pat minuscul. O mizerie în camerele neacizitate, încît cu greu poți rezista mai mult de 10 minute în ele. Mirosurile grele veneau și de la grupurile sociale de pe holuri, unde apa nu funcționa. O închisese același nea Titică — motiv pentru care pentru grupurile sanitare apa trebuia cărată din curte. În sfîrșit ne oprim aici cu amănuntele, care evidențiază o lipsă de igienă devenită periculoasă pentru un grup de copii.

Ne îndreptăm spre baia-spălătorie din spatele blocului alimentar (!) O cămaruță măruntă, în care se aflau și cazanele spălătoriei, și cele 6 cădite metalice, mai mici de un metru fiecare, în care fetele își fac baie. Din cele 8 sau 10 dușuri instalate, doar 4 ar putea fi folosite, restul sînt puse de ochii lumii, pînă și deasupra cazanelor sînt fixate. Se spală manual. De mai bine de o lună de zile mașina de spălat e defectă, s-a adus alta în loc, nouă, modernă, cu storcător special, urmează să se facă extinderea și vor scăpa de necazuri. Se bucură de pe acum Eleonora Cazan,

spălătoreasă la această casă de copii de peste 8 ani de zile. Pare-se însă că bucuria ei este prematură, au venit constructorii locali, au turnat o benită de ciment pentru viitoarea temelie a spațiului ce va fi extins, după care au plecat. Și tot cam de atunci — de vreo lună — mașina cea nouă și modernă cit și storcătorul cel special zac sub cerul liber, ruginind între timp de atîta ploaie cită a căzut peste ele. Aici și la blocul alimentar se află singurele surse cu apă potabilă. În complexe au apă industrială, din care pricină grupurile sociale stau închise, iar fetițele trăiesc oum trăiesc.

Casa de copii școlari Bustuchin nu are aviz de funcționare din partea Centrului sanitar antiepidemic Gorj, încă de la înființarea ei — 1972. Incredibil, dar adevărat! O colectivitate de copii să-și ducă viața în astfel de condiții! Distanța mare față de reședința de județ — 80 km — pe lângă faptul că izolează, nu permite, după cite se constată, un control și o îndrumare sistematică. Fetele au astfel extrem de limitate posibilități de formare pentru viață și activitate socială. Într-o astfel de așezare lătronică, în care fetițele de la Casa de copii au învățat foarte mult timp separat de copiii satului (un handicap psihic pe care îl vor purta cu ele o viață!), și asigurarea cu cadre competente, apropiate de viața acestor fete sărmene, devine cu adevărat o problemă. Cu o noapte înainte de sosirea noastră, pe la orele 2,00, in-

trase nestingerit peste fete un ins cu o toporișcă în mină. Cele două supraveghe-toare dormeau împreună în complexul cel nelocuit, le-a fost „urit” să lasă, iar fetițele, în panica creată în noapte, au trebuit să se descurce singure. Nu există chei nici măcar la intrarea în complexe, lăsînd la o parte că ar trebui să aibă și la camere. Poate deci să intre peste ele oricine, după cum nu ar exista nici un impediment pentru ele, fetele, să fugă din cămine. N-o fac, ne lămurește instructora Valentina Udrea (care habar nu avea cite și care sînt fetițele pe care trebuia să le supravegheze!), deoarece „s-ar pîri între ele!”

Ciudat mod de a gîndi educația unor fete care, în afara unui atelier mecanic al școlii, nu au nici o modalitate de a se pregăti pentru viață. La întrebarea noastră „Ce-ai vrea să faci?” — pe lângă „nu știu”, un singur răspuns: „Eu aș vrea să mă fac la Sadu!” Ce anume, nici ea nu știa. Fusese odată pe acolo și-i plăcuse. Și ne întrebăm — mai ales după ce ni s-a confirmat de către inspectorul general al Inspectoratului școlar Gorj, că situația Casei de copii școlari din Bustuchin a fost analizată și într-o ședință a Comitetului executiv al Consiliului popular județean Gorj — chiar să nu se găsească o posibilitate, la nivelul unui județ ca Gorjul, ca această instituție să fie mutată într-unul din orașele județului? Credem că nu! Mai degrabă, problema — care nu mai suportă amănare — a fost uitată pe drum.

GEORGETA ȘTEFANESCU

Un om pentru care timpul are alte dimensiuni

Stătea în picul de citeva persoane lingă ușa camerei de audiență. Cu părul albit și rar, cu fața roșie și brăzdată de cute, ușor aplecat din umeri, dar degajînd o forță bine stăpînită. Un monument al răbdării; nu se ridicase niciodată, u ciocănise nervos la ușa dincolo de care voia să treacă, cum făceau ceilalți, nu întrebasese nimic, ci așteptă... De cînd? Poate sosise cel dintîi și mulți i-o luaseră înainte. Poate însoțea pe cineva. Poate era lipsit de curaj. Sau obosit... Nici una din aceste presupuneri, recunoscut, banale nu s-au confirmat. Cel care aștepta avea să se dovedească un om pentru care timpul are cu totul alte dimensiuni decît pentru cei mai mulți dintre noi. El este un om din Vrancea. Adică, puternic și hotărît. Chibzuit și intransigent. Cu o optică personală privind dreptatea și drepturile sale. Un om care nu cerșea, ci voia să convingă, pentru că el, în primul rînd, era invadat de limpezimea adevărului său.

L-am pofțit să vorbească, să-și spună păsul... S-a recomandat: Vasile A. Ciorăscu, de 72 de ani, locuind în Guguști-Vrancea, plugar, ajuns la noi pentru „un necaz de nedreptate, vechi și totuși actual”, care-l îndemna să-și „caute dreptatea, acum în zorii vremii noi și care, altădată, cum spunea Neculuță, era „închisă-n carte”.

Citesc urechea. Poate în mod vinovat, căci astfel de „martori” erau invocați, de obicei, de cei mai mulți dintre petenți, chiar dacă numele lor nu avea nimic comun cu cauza care-l îndrumase spre noi.

Vasile A. Ciorăscu are ochi albaștri, plutind într-o umezeală care le conferă o lumină aparte, înviorîndu-l. Sînt ochi prin fața cărora s-au perindat, în tumult, evenimente banale sau intrate în istorie, ochi care au înregistrat, cu fidelitate, totul, lăsînd minții libertatea de a discerne care anume dintre ele își meritau locul în memorie. Tocmai de aceea povestirea sa (minunată, dealtfel) avea savoarea autenticului poleit de distanțarea în timp... Aproape că acel „necaz de nedreptate” se estompa pînă la inexistență, într-atît de frumoasă și uluitoare era exprimarea vranceanului din Guguști. „Într-o zi, în clasa a patra primară (marcind plafonul maxim al pregătirii sale școlare, n.n.), îmi spune Vasile A. Ciorăscu, aveam la memorizare poezia „Vara la țară” de Al. Depăreașanu, pe care, învățînd-o în litera ei: „Acolo e fericirea / și iubirea /... cînd /... ca pe niște surioare / pe fecioare / din colibi le chem afară” etc. sau: „spicul blond cu pai de aur / scump teazar / pentru mari și pentru mici” / deschideam ochii a mirare, căci / știam că piine mincam / doar la paști și la crăciun și că atunci cînd învățătorul mă trimitea să-l cîntăm o înmblă, citeam din ea o fărîmătură, din locul în care se linise de altă. să nu se observe, ca să-mi astîmpăr pofța, am înțeles că una din cauzele fără viață ale destinului meu aveau să devină scrierile”.

Într-adevăr, deși inițial nu-mi dădeam seama cum aveau să se lege între ele spusele lui Vasile A. Ciorăscu, acestea se întîneau, pînă la urmă, în aceeași albie a curgerii vremii peste existența sa. Pentru că plugarul vrancean avea să devină un împătimit al cititului. Dar nu ca scop în sine, ci ca sursă de gîndire și înțelepciune va recurge el la lecturi diverse, neorînduite după vreo schemă, în bagajul său de cunoștințe întîlnindu-se Sadoveanu cu Iorga, N.D. Cocea cu Arghizele (sic!), G. Călinescu cu Eminescu, folclorul național cu preceptele Greciei antice, textul de lege cu informația de ziar, versurile lui Schiller cu cele ale lui Petofi. De aceea, afirmă el, cei care, fără vîna, au contribuit la necazul lui, propriu-zis, au fost scriitorii... Aceștia l-au învățat să gîndească și să vizeze. Desigur, numai la fapte frumoase. Cu ei și-a petrecut anii de singurătate, în pădure (oaspetele

nostru a fost brigadier silvic), în cei tragici ai războiului, în nopțile de meditație scurtate la numai 4 ore de „alarmă” muncilor agricole și acum la bătrînețe. Dar el nu vorbește despre toate acestea în modul ordonat în care eu le înșir acum, ci amestecîndu-le în suvoitul povestirii sale atît de adevărată pe cit de incredibilă. De fapt, cauza pe care el a venit să și-o susțină s-a transformat într-o evocare, plină de farmec și vigoare, a ultimelor patru-cinci decenii, pe care unii nu le-au trăit (cei tineri), iar alții le-au uitat (cei de vîrsta noastră). Anii '33 sînt „puși în pagină” de anii '16-'18, ai copilăriei sale, cei mai recent de involucrii anii '44-'49, tocmai aceia în care s-a produs „necazul său de supărare”. Vasile A. Ciorăscu, țărănul vrancean ce-mi stă dinaintea ochilor, a fost nedreptățit tocmai prin '49-'51, și de atunci, adică de peste 30 de ani, el se tot luptă să-și afle adevărul spuselor sale. Dar nu acuză pe nimeni. A fost pretutindeni: pe la judecătoria, pe la tribunale, pe la procuratură (mici și mari), pe la activiști „strecurați” și cinstiți, a deschis, fiindcă i s-au deschis, uși foarte înalte, dincolo de care a fost ascultat, cu bunăvoință și răbdare, dar „necazul său de nedreptate” tot ne rezolvat a rămas, pentru că legile sînt drepte și, așa fiind ele, greu sînt de îndoit chiar cu pirghia adevărului pur. Mai ales după zece de ani... Și totuși...

Totuși, ce? Vasile A. Ciorăscu nu acuză pe nimeni! Nici pe judecători, nici pe fostul președinte al consiliului provizoriu al comunei sale (un fel de Consiliu popular de acum aproape 40 de ani), pentru că „era un analfabet” (evident, acel președinte). El nu-l acuză decît pe brigadierul Stan Arnăuț, cel care, pentru a nu fi el pedepsit, „l-a aranjat” prin calomniile pe Vasile A. Ciorăscu. Încep să înțeleg ce anume s-a întîmplat: intransigent și incoruptibil, îndrăgostit, pînă la patimă, de pădure (ce citea minunate din clasicii literaturii noastre și din folclor a putut să rostească Vasile A. Ciorăscu, nu vî mai spun!), brigadierul i-a urmărit pe toți cei care jefuiau această minună a naturii noastre în conjunctura tulbură ce a urmat celui de al doilea război mondial. Printre acei infractori, viitorul președinte al consiliului provizoriu din comună, Alexandru O. Puiu, și brigadierul Stan Arnăuț, ba încă și un viitor colonel... Ajunși la putere „într-o etapă în care prefacerile revoluționare se aflau la începutul lor, iar profitorii din trecut mai dănuiau, ba încă se mascau în „democrați”, continuîndu-și jaful cu care fuseseră obișnuiți”, Vasile A. Ciorăscu devine un fel de Don Quijote, pe care iureșul timpului refuză să-l ia în serios. Din acuzator, ajunge acuzat! Primește o condamnare de doi ani, iar două recurs una de... o lună de zile, cu susținerea executării pedepsei, și — în continuare — o alta, de 3 luni, pe care n-o mai poate evita. Vinovăția sa rămîne nedovedită. Dreptatea sa, sprijinită de demascarea celor care-l tiriseră în justiție și pe care aceasta îi trimite curînd după gratii. Tot ceea ce a susținut Vasile A. Ciorăscu se adevărește în timp. Dar dosarele își au și ele viața și neînțînța lor... După o vreme, ele au fost transferate D.C.A.-ului, pentru topire; reconstituirea lor nu mai este posibilă. Asta în mod obișnuit, pentru că un om ca Vasile A. Ciorăscu are tăria să umble, să caute, să găsească și astăzi el se află în posesia tuturor elementelor care pot reface acel dosar, infamant pentru el. Tăvălugul vremii, izvor de nesecate surprize, îi este favorabil. Vîrsta, cu virtuțile ei de generozitate și atenuare a ambițiilor desarte, îi determină pe acuzatorii de alaltăieri să-și recunoască acum păcatul de a-l fi învinuit gratuit pe vranceanul ce-mi s-a înfățișat. În două serviete umflăte-cimpoi și într-o valiză-plumb, Vasile A. Ciorăscu trăste două sine o întreagă arhivă a demnității sale de om cinstit. Nu le lasă din mină. Le cară după el. Se sprijină de ele și moral și fizic (cînd innoptează pe pero-

nul Gării de Nord, unde nu este amendat căci nu stă în sălile de așteptare!), sperînd că va avea cineva răbdarea s-o studieze, s-o ia în considerație. Pînă în '76 a reușit să ajungă în fața unei instanțe. De atunci, se pare, drumurile i s-au închis.

— Bine, omule, îi zic, desigur emoționat în fața stăruinței sale ce poate părea, la o primă vedere, obsesiv, dar ești reabilitat. (Regret, imediat, ușurința mea, primind un usturător răspuns.)

— Reabilitarea este pentru cei care au fost vinovați. Nu este cazul cu mine.

— Dar ce importanță mai are, acum, faptul că ai fost condamnat la 3 luni de închisoare? De ce mai lupti?

— Pentru că am periclitat cîntea înaintașilor mei refugiați din Ardeal, ca și pe cea a nepoților, care vor trebui să umble cu capul plecat că unul din neamul lor a fost pușcăriaș, hoț, Nepotul meu, cînd a recrutat, a dat, la Rîmnicul Sărat, acolo de unde mi se trage tot răul, de un colonel, care, cînd a auzit că-l cheamă Ciorăscu, l-a întrebă dacă unchiu-său „s-a astîmpărat” ori „tot om rău a rămas”. Îl știu pe colonel. L-am prins cu vitele, cînd era copil, păsînd prin pădure, contra legii... De ce să se întîmple asta?

Într-adevăr, de ce să se întîmple? Vasile A. Ciorăscu este legat de Guguști, de Vrancea, ca tot neamul său. Pe el nu-l interesează că timpul a trecut. Pentru el scurgerea vremii nu vindecă răni. Dimpotrivă! El se simte răspunzător pentru toți cei din jurul său, pentru cei care-i poartă numele. La el nu poate fi vorba despre o ambiție dusă la absurd. El are o valiză și două serviete, ca două cimpoaie, pline de documente. Și toate acestea vorbesc despre cîntea lui. Curată și limpede ca Putna la izvoare. Curată și limpede ca mintea lui, cînd își amintește: „În '60, cînd să intru în colectivă, ai de trebuia să mă înscrie se tot cedeau. C-o fi, c-o pătîmi... Ce-i mai, oameni buni? Ce-aveți cu mine, că om sărac sînt ca și voi. Știau că-mi găsiseră în casa niște ziare: „Facla” lui Cocea și „Neamul Românesc” al lui Iorga. Am recunoscut. Păiăștia sînt dușmani ai poporului, mi-au zis ei, ușurați că nu le fac greutăți. De unde să știe cit se înșelau? Auziți? N.D. Cocea și Nicolae Iorga reacționari! M-am dus și la doamna Dina Cocea să-i spun... Dar pe unde n-am fost...”

Vorbînd, Vasile A. Ciorăscu scoate din serviete ori din geamantan plicuri curate, numerotate, mult peste sută, în care

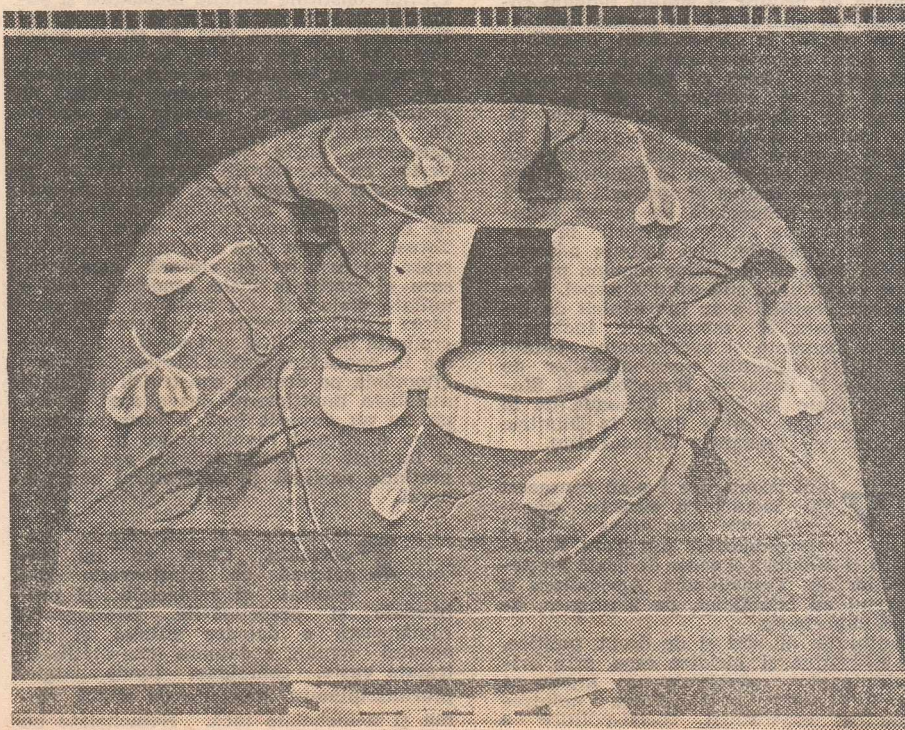
se află acte, documente, o senzațională arhivă sui-generis, în care sînt alăturate articole din presa democratică veche, vorbind despre starea țărînimii de atunci, și ziare de azi, tratînd aceleași subiecte, tăieturi privind învățămîntul de acum 50 de ani și cel actual, o documentare paralelă absolut inedită, marcînd două extreme între care mintea plugarului vrancean a circulat, a cumpănit, a tras concluzii. De la cutiile de chibrituri, pe care sînt imprimate sfaturi privind protecția pădurilor, pînă la articole din ziare, broșuri, zicale, tratate etc., cu aceeași temă, „biblioteca volantă” din geamantan cuprinde, poate fără știința deținătorului ei, o emoționantă pledoarie pentru dragostea infinită a acestui om față de „aurul verde” al țării, pe care apărîndu-l avea să-i devină victimă.

Au trecut citeva ore de cînd îl ascultăm pe vrancean... Un om cinstit, îndurerat, dar încă neînvinșat! Îmi spune: „Constiința valorează cit o mie de martori. A mea e curată. Știu că în fața nevoii trebuie să te pleci; și de aceea nu-oi acuz pe cei care m-au pedepsit. Dar asta a fost atunci. Azi nu mai este aceeași situație. De ce mă mai lupt? Pentru că omul nu trăiește numai cu piine, deși piinea este temelie vieții. De ce mă lupt? Călinescu (George, n.n.) spunea: „Foarte adesea chestiunile aparent mărunt sînt capitale și viața unui om poate să depîndă de un element care nouă ni se pare meschin”. O zi de osîndă pentru un nevinovat cu conștiință este suprema pedeapsă și numai pentru un vinovat fără conștiință un an sau mai mulți nu mai contează”.

Vasile A. Ciorăscu a trăit singur. Căsătoria sa a durat doar două luni. Cea care se legase a-l fi soție l-a părăsit pentru că ea dorea să se odihnească 12 ore din 24, iar el muncea 20, în același interval. În sinceritatea sa, nedreptatea care i s-a făcut a cămătat pronații de simbol.

Onorată instanță a moralei! În virtutea dialogului pe care-l întretinem, în vîzul public, de atîta vreme, îți adresăm, în numele lui Vasile A. Ciorăscu și al nostru, un incandescent apel, un apel de excepție, la adevăr. Presărînd orele celor 3 luni de condamnare nedreaptă de-a lungul a 30 de ani, obținem doar citeva minute de închisoare pe zi, dar nemeritate, ceea ce ne face să credem că niciodată nu este prea tîrziu ca adevărul să triumfe asupra neadevărului.

EMANUEL VALERIU

Au trecut 25 de ani, iar la Buzău au aflat toți că mana nu vine din cer când plouă cu soare

Dacă o unitate împlineste un sfert de veac de existență, așa cum se întâmplă cu Stațiunea de cercetare și producție legumicolă din Buzău, există, evident, prilejul de a privi nu numai înainte, ceea ce se întâmplă curent, dar și înapoi. Înființată în 1957, mai întâi ca punct de cercetare al Institutului hortiviticol Băneasa, stațiunea buzoiană a parcurs un drum lung până la a ajunge unitate-etalon al cercetării românești în domeniul legumiculturii. Dar mai întâi va trebui să precizăm că orașul Buzău (sau mai exact, împrejurimile lui) n-a fost ales întâmplător. Există acolo, de peste o sută de ani, ceea ce numim astăzi tradiție, o statornică și mult pricepută indeletnicire pe care au practicat-o mai întâi „sîrbi”, așa cum se numeau la vremea aceea legumicultorii, chiar dacă ei erau bulgari ori români. Au contat desigur condițiile prielnice, terenul luto-nisipos, apa riului Buzău aflată aproape, lazul Morilor, creat prin efortul oamenilor care și-au instalat de-a lungul vremii mijloacele mecanizate rudimentare, precum roțile cu cupe, gheburile și altele, necesare pentru udatul grădinilor. Cînd primul nucleu al stațiunii a fost înființat, pe o suprafață de 150 hectare, de jur împrejurul lui erau numai grădini individuale, de unde cercetătorii au preluat de altfel cele mai valoroase biotipuri legumicole, material biologic local, acclimatizat într-o lungă perioadă de timp. Acest fond genetic va sta la baza cercetărilor care au dus, în final, la crearea soiurilor noi numite „de Buzău”.

Dar să nu anticipăm. Să ne întoarcem

asadar acum 25 de ani, cînd un director (Grigore Țăruș), un inginer șef (Anton Prodan, ieșit la pensie acum 2 ani) și trei cercetători, anume Maria Stoicescu, Sorin Sociu și Marcela Iosifescu, promovați prin concurs, formau primul colectiv de cercetare al viitoarei stațiuni. Era în primăvară, abia de se dezmoșțise nițel pămîntul, iar oamenii locului îi priveau destul de neîncredători pe „specialiștii”. Astăzi, stațiunea buzoiană posedă una dintre cele mai frumoase și mai bine utilitate baze materiale ale cercetării, ce se află într-un parc dendrologic minunat, laboratoare, cîmpuri experimentale, sere și solarii pe hectare întregi, la o suprafață totală de aproape 500 de hectare. Cei 14 cercetători, în frunte cu directoarea Lucia Lunca, au preluat într-un fel ceea ce făceau grădinarii cei mai renumiți ai Buzăului, frații Pinghel, Costică Arghir și încă alții cu aceleași miini de aur, oameni pentru care, ca să dăm un exemplu, a-mestecul pentru răsaduri nu a conținut niciodată numai nisip, mranită și pămînt, ci și multă, multă pricepere, o mîgălă și o tehnică tinind de „secretul meseriei”. Din fiecare unitate de producție a județului avînd specific legumicol, lunar, cel puțin un specialist se instruieste la Buzău, aflînd noutăți și tehnologii nu din cărți sau din referate, ci practic, pe cîmp, alături de cercetători. Rezultatele acestei munci de îndrumare, practicate ani de zile, se văd bine în producție. Piața Buzăului, spun localnicii, este una dintre cele mai bine aprovizionate din țară.

După datele pe care ni le-a furnizat tovarășul Petre Eremia, directorul Trustului horticol, în Buzău se vor face anul acesta peste 205 000 de tone de legume.

Dar forța stațiunii buzoiene, să nu uităm, stă de fapt în principal în producția de semințe selecționate. Mai bine de 400 de hectare din cele aproape 500 sînt destinate culturilor de semincere, pentru 12 sau 14 specii de bază, ceapă, varză, tomate în special, dar și altele, material biologic de cea mai bună calitate care, odată răspîndit în țară, se regăsește pe zeci de mii de hectare de culturi productive, roșii, varză, ceapă în special, așa cum am spus, dar și altele. Inginerul șef Constantin Dumitru Năstase este convins că răspunderea unității, astfel socotind lucrurile, este foarte, foarte mare, fiindcă dacă s-ar întâmpla vreun necaz, el ar fi resimțit aproape în toată țara. La ceapă spre exemplu, specialistul care a creat soiurile amintite mai înainte, adică dr. Cristea Chiru, știe că din semincerele creați la Buzău se cultivă aproape jumătate din suprafața afectată pe țară! Dacă ar fi să luăm în considerare numai producția de semințe, beneficiul stațiunii trece de două milioane anual — iar aceste semințe produc la rîndul lor, de unde rolul important de care am pomenit.

Sigur, n-a fost ușor de la început. Cercetătoarea dr. Marcela Iosifescu, specialista în protecția plantelor, s-a luptat 25 de ani împotriva manei cepei și altele de același gen, convingîndu-i greu pe localnici că mana nu vine din cer, cînd plouă cu soare, ci poate fi combătută, ca orice parazit. Astăzi însă, cînd rezultatele stațiunii buzoiene stau mărturie muncii temeinice, susținute timp de un sfert de veac, mai rar apucă oamenii să mai privească înapoi. Uneori e necesar și acest lucru.

DUMITRU GRAUR

Istoria a revenit la rosturile sale fundamentale

(Urmare din pag. 17)

Pe de altă parte, o lucrare cum e „Autohoni și migratori”, apărută acum șapte ani, a fost reluată la dimensiuni și profunzimi superioare într-o lucrare cu titlul: „Daci, romani, români”, înaintată Editurii Academiei spre tipărire. Va rezulta astfel o cunoaștere mai veridică a unui proces secular, care trece prin substrat geto-dac, întregit cu superstratul roman într-o sinteză daco-romană, cu unele imprumuturi neesențiale din adstrat, ca urmare a popasului unor populații migratoare pe teritoriul de formare a poporului român. Cele aproximativ 1 500 descoperiri din această perioadă tulbură, frământată, repartizate într-o proporție mulțumitoare pe întreg teritoriul etnic românesc — așezări obișnuite și așezări întărite, cimitire, tezaure și monede — constituie dovezi concludente cu privire la procesul de etnogeneza a românilor și a continuității lor neîntrerupte în spațiul carpato-danubiano-pontic. Apare astfel, ca o evoluție firească, organizarea social-politică a populației române mai întâi sub forma cnezatelor, voevodatelor și „țărilor” răspîndite pe întreg cuprinsul patriei, se limpezește rolul acestora în dezvoltarea societății românești în lupta pentru supraviețuirea obstin și firește, se cristalizează astăzi imaginea constituirii statelor feudale românești. Independența acestora mai întâi, autonomia lor și rolul fundamental jucat în apărarea ființei noastre naționale, dar și a altor țări și popoare din centrul și apusul Europei, constituie o problemă bogat ilustrată în istoriografia ultimilor ani. Apare, totodată, și o altă realitate care constituie, de asemenea, o permanentă a istoriei românilor și anume: unitatea instituițiilor împreună cu unitatea socială, economică, politică și culturală, adevărindu-se în mod impresionant concepția istoriei unitare a poporului român: un singur popor, o singură istorie — așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara din 1-2 iunie din acest an.

Lucrări importante sau chiar fundamentale cu privire la stările feudale românești au apărut tot în această perioadă cu privire la „Voievodatul Transilvaniei” (două volume apărute, al treilea pregătit pentru tipar) cu privire la „formarea țărilor românești de la sud și est de Carpați”. Independența țărilor române, salvarea și salvaguardarea ei, explică epopeea medievală românească de la Mircea cel Bătrîn la Dimitrie Cantemir, explică tactica și strategia militară a românilor întemeiată pe oastea întregului popor, pe „ridicarea țării” în vremuri de primejdie. Mai trebuie adăugat și rolul cultural al țărilor române pentru întreg răsăritul și sud-estul Europei. Toate aceste realități s-au învrednicit de lucrări cu caracter monografic închinat marilor momente și evenimente, bătălii și realizări culturale, personalităților de seamă de la Iancu de Hunedoara și Ștefan cel Mare, la Mihai Viteazul, de la Vlad Tepeș și Petru Rareș la Dimitrie Cantemir și Constantin Brîncoveanu.

Veștile economice i s-au consacrat alte lucrări cu caracter monografic cum este aceea dedicată meșteșugarilor din Țara Românească și Moldova și aceea dedicată meșteșugarilor din Transilvania. Agricultură și comerț au beneficiat, de asemenea, de studii importante.

Instituițiile de stat și de drept, politice, administrative și juridice care, prin originalitatea lor constituie un argument important pentru continuitatea neîntreruptă a organizării social-politice a

societății românești, au fost beneficiarele unor sinteze și monografii reprezentative. De interes asemănător s-a bucurat epoca modernă a istoriei noastre. Un număr impresionant de studii au fost publicate în revistele din țară și din străinătate lămurind aspecte noi sau oferind analize și explicații noi unor evenimente și fenomene istorice complexe ca răscocul lui Horea, Suplex Libellus Valachorum, revoluția din 1821, mișcarea cultural-ideologică a luminilor, Unirea principatelor și domnia lui Cuza, Independența României, mișcarea memorandistă, mișcarea muncitorească, primul război mondial, Unirea cea mare etc. Toate au fost cinstite prin lucrări fundamentale și de referință.

Istoria contemporană, care în vechea istoriografie s-a bucurat de o prea puțină cinste, socotită prea apropiată pentru a-și putea constitui domeniul, metodele și metodologiile de cercetare, a fost repusă în drepturile sale de către istoriografia românească din ultima vreme. Prin numărul mare de izvoare, prin analize mai profunde, printr-o judecată obiectivă a evenimentelor, istoria contemporană s-a constituit într-o știință care îndeplinește toate condițiile pentru a fi considerată ca atare iar unele studii fundamentale îi dovedesc neîndoios caracterul științific. Aceste studii cu privire la mișcarea muncitorească din perioada interbelică și mai ales cele dedicate creării și rolului P.C.R., precum și cele cu privire la regimul politic dintre cele două războaie, sau la politica internațională a celeiași perioade, la Mica înțelegere, la Nicolae Titulescu etc., reprezintă cercetări și studii de mare importanță pentru descifrarea sensurilor existentei noastre în această perioadă. Lucrarea tovarășului Nicolae Ceaușescu „Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România”, și alte numeroase expuneri cu prilejul semicentenarului și a celor șase decenii de la crearea P.C.R., constituie temelia ideologică și științifică în înțelegerea problemelor istoriei României de după 1913. În sfîrșit, epoca socialistă s-a bucurat de preocupări numeroase, cu rezultate importante, reflectate într-un impresionant număr de articole și studii apărute în reviste de specialitate sau în culșeri. De asemenea, unele domenii au fost acoperite cu monografii vaste, bogate în informații și interpretări, privind dezvoltarea industriei, agriculturii, a instituițiilor de stat, a democrației socialiste s.a. Totuși, nu avem încă o monografie, o lucrare cu caracter de sinteză complexă, care să cuprindă toate aspectele într-o unitate dialectică. Cu toate că documentarea există, orientarea de asemenea, concretizată în studii și articole și mai cu seamă în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, istoricii nu au dovedit încă o însușire creatoare a științei revoluționare în general și implicit a științei istorice așa cum o pretinde partidul și secretarul său general.

Realizările sînt într-adevăr importante. Ceea ce nu înseamnă că istoriografia și-a epuizat și subiectele și problemele și preocupările. Istoriografia românească e datoare științei și poporului român, e datoare umanității, cu tratate vaste, complexe, fundamentale, pluridisciplinare, începute de multă vreme și neîncheiate încă. Neîncheiate nu

numai din vina istoricilor dar, oricum, istoricii români au datoriat științifică și patriotică de a stăruie, de a persevera, de a realiza tratatele fundamentale ale istoriografiei noastre: „Istoria României” în 11 volume, dintre care primele două volume cu bun de tipar, așteaptă de multă vreme să-și facă apariția în librării din țară și din străinătate; „Istoria Universală în 6 volume”, dintre care primele se află într-o fază înaintată de lucru; „Istoria învățămîntului românesc” în 4 volume, dintre care primul este prelat Editurii didactice și pedagogice iar al doilea este aproape încheiat; „Istoria gîndirii și creației științifice și tehnice românești”, în 4 volume, dintre care primul va fi în librării pînă la sfîrșitul acestei luni; „Istoria militară a poporului român”, tot în 4 volume, dintre care primele două se află în fază de tipar; „Atlasul de istorie a României”, realizat și el, așteaptă de odată rîndul la „Arta Grafică” pentru tipărire. Și, ca o concretizare a celor cuprinse în expunerea secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara din 1-2 iunie a.c. cu privire la sintezele așteptate de poporul român, necesare și prioritare pot fi considerate Istoria agriculturii și Istoria țărînimii, două probleme fundamentale care pretind lucrări fundamentale ținînd seama mai ales de rolul țărînimii în istoria poporului român. În realizarea acestor opere istoriografia noastră se cuvine să țină seama de un principiu de maximă importanță: a nu scrie istorie din perspectiva observației din avion, perspectivă din care se relevă doar înălțimile geografice sau clădirile mai înalte ale unor așezări în timp ce rămîn ascunse realitățile vieții adevărate, masele populare. Se cuvine, prin urmare, a cobori înăuntrul acestor realități, în mijlocul celor care au constituit temelia istoriei noastre, vreme de secole și milenii: țărînimea și mai apoi muncitorimea din rîndul cărora nu trebuie să lipsească niciodată intelectualitatea, ivită din țărînime și muncitorime, și care slujește interesele multimilor creatoare de bunuri materiale și spirituale.

Realizînd o istorie a agriculturii și țărînimii, va trebui să realizăm o istorie a meșteșugarilor, o alta a industriei, o alta a burgheziei, o alta a proletariatului. Iar sinteza tuturor acestora și a altora încă va trebui să fie o istorie a culturii și civilizației poporului român și a strămoșilor săi din cele mai îndepărtate vremuri pînă azi. Nu e ușor, dar nu e imposibil. Nu e ușor fiindcă sinteza presupune și pretinde stăpînire profundă a tuturor aspectelor, problemelor, fenomenelor, a întregului proces istoric, pretinde înțelegerea acestora în adîncime, pretinde capacitatea de a elabora o sinteză, care e mai pretențioasă decît o lucrare cu caracter monografic, mărginit. Nu este imposibil de realizat o asemenea sinteză, ținînd seama de cuceririle istoriografiei românești de pînă acum, de o tradiție valoroasă și de valoarea istoricilor contemporani. Crearea Institutului național de istorie, hotărîtă la Plenara din 1-2 iunie, într-o organizare judicioasă, cuprinzînd întreg frontul istoric într-o unitate de preocupări și concepții, va avea datorită științifică și patriotică de a realiza aceste lucrări valoarea problematicii lor, la valoarea istoriografiei universale contemporane. Existînd necesitățile și posibilitățile acestor realizări, se cuvine adăugată dorința și voința istoricilor pentru ca istoriografia românească să se înscrie la loc de cîinstă în contextul științelor contemporane. Și această dorință și voință, este, de asemenea, o realitate.

Dreptele drepturi

Accesul la știința de carte, mai mult, la un învățămînt modern, echivalează astăzi oriunde cu certificarea dreptului la existență demnă cu șanse firești de fericire pentru fiecare om, cu posibilități reale de a-și crește copiii în cultul valorilor și al progresului civilizației. La noi, de orice naționalitate ar fi, cetățenii României socialiste s-au deprins de mult să fie, să se simtă, să trăiască egali în toate drepturile și îndatoririle lor.

Viața normală, viața firească din România a încorporat de peste trei decenii, și cu atît mai vizibil în ultimii 17 ani, integrarea în poporul pașnic și muncitor al acestei țări a tuturor cetățenilor indiferent de naționalitate.

Dovezile arată adevărul. Adică viața reală, drepturile reale pe care le au în țara noastră cetățenii, toți cetățenii români, deci și naționalitățile conlocuitoare. Iată, de pildă, accesul la știința de carte, la învățămînt în limba maternă, la învățămînt modern pe care ne străduim să-l perfecționăm pentru a asigura temelia progresului viitor al națiunii noastre. De curînd, la Editura didactică și pedagogică a apărut lucrarea „Învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare din România”, datorată unui colectiv — Marin Gaspar, Gergely Laszlo (coordonator), Nicolaus Kleininger, Murvai Laszlo și Sorin Teodorescu — într-o agreabilă finută grafică — coperta Nicolae Sirbu, tehnoredactor Vergilia Rusu — cu precizarea că se editază și în limbile maghiară, germană, engleză și franceză și rusă. Este o carte folositoare pentru că asază la îndemina oricui date certe despre dreptele drepturi ale naționalităților conlocuitoare din țara noastră, despre situația cea adevărată a lor ca beneficiare ale unor libertăți și drepturi poate chiar neașteptate pentru cite unii din cei dispuși să plece urechea la diverse suferinți serpești. Tabloul prezentat cu competență și belșug de date este elocvent pentru situația actuală. Situație configurată sintetic și cit se poate de clar în cuvintele președintelui Nicolae Ceaușescu așezate pe chiar prima pagină a acestei cărți: „Patria noastră oferă posibilități nelimitate de afirmare și manifestare plenară a fiecărui cetățean, de împlinire a celor mai înalte aspirații de creație; ea asigură cele mai largi drepturi și libertăți cetățenești, o egalitate deplină pentru toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate. Partidul și statul nostru au asigurat soluționarea deplină și definitivă, în spiritul socializmului științific, a problemelor naționale, o viață nouă pentru toți cei ce muncesc, fie că sînt români, maghiari, germani, sirbi, evrei sau de alte naționalități. Ca rezultat al acestei politici, promovate cu toată consecvența și neabătut de partidul nostru, se întărește continuu unitatea și coeziunea întregului popor, frăția și concurența tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în munca și lupta pentru înflorirea patriei comune — Republica Socialistă România”.

Grija de-a dreptul tandră a partidului nostru pentru toți copiii țării, astfel ca ei să poată învăța în limba maternă — chiar dacă nu e română — este concretizată la scara sutelor de mii de copii și de tineri, maghiari, germani și de alte naționalități care învață carte, pătrund tainele științei și culturii, se pregătesc pentru viață în limba maternă, beneficiind de o amplă rețea de învățămînt, de cadre bine pregătite, de condițiile materiale bune pe care le au toți fiii patriei noastre. Epoca Ceaușescu a marcat creșteri și în domeniul perfecționării învățămîntului, inclusiv al celui în limbile naționalităților conlocuitoare. Reproducem o singură frază, de la pagina 47 a cărții amintite: „În afara celor aproape 36 000 elevi, care studiază în licee cu predarea în limba maternă, la învățămîntul de zi, un număr de circa 33 000 elevi din rîndul naționalităților conlocuitoare au fost cuprinși, potrivit dorinței lor și rezultatelor obținute la concursurile de admitere, în licee cu predarea în limba română (în toate cele zece tipuri de licee)”.

Posibilitatea pe care o au copiii din România să învețe în limba maternă este un fapt real, iar adevărul acesta este fundamental pentru climatul de bună înțelegere în care trăiesc, și muncesc, și își cresc copiii, și își cresc patria, și își iubesc pruncul și patria oamenii acestui pămînt.

DORIN GHERGHINESCU

Dr Constantin Băcanu

„Inventatorul egoist și ignorantul retrogradat sînt în fapt colaboratori ai patogenității”

— Am urmărit cu mult interes în paginile „Flăcării” suita de anchete consacrată unor probleme de maximă importanță privind ocrotirea sanitară și modul de funcționare al învățămîntului universitar și postuniversitar. S-a vorbit, cred, mai puțin despre cercetarea medicală și în legătură cu aceasta doresc să aduc, cu îngăduința dumneavoastră, câteva sugestii și observații personale. O fac bîndu-mă pe o practică terapeutică de aproape 30 de ani și avînd în vedere tot timpul faptul că munca de cercetare se desfășoară într-un secol dominat de informatică și științele matematice.

Consider în primul rînd că orice idee sau soluție terapeutică ce se recomandă prin noutate și originalitate, trebuie să fie de îndată comunicată unor organisme de specialitate, în cazul nostru, Uniunii societăților de științe medicale. Apreciez apoi că pentru finalizarea ideii sale, autorului îi revin următoarele obligații:

1. De a-și susține public teoria și de a-și explica metoda, aducînd în sprijinul opiniilor sale exemple concrete.

2. Datele preliminare, prezentate de autor, trebuie să fie verificate în clinică, institute și laboratoare de profil și numai pe această bază să fie afirmate sau infirmate.

3. Orice nouă teorie sau metodă terapeutică va fi atestată științific numai în virtutea principiului „primum non nocet”.

O lucrare științifică poate fi considerată încheiată de îndată ce a fost supusă probelor de statistică și matematică, și conform principiilor de logică.

5. Pentru cunoașterea imediată a lucră-

rii în cercurile de specialitate este necesar ca ea să fie publicată de urgență în revistele medicale. Consider util de asemenea, ca un rezumat al ei, redactat într-o formă accesibilă, să apară și în publicațiile de mare tiraj. Pe această bază, ministerele de profil au datoria de a face totul pentru ca noua metodă, descoperire sau invenție să fie introdusă în practica medicală curentă.

În legătură cu statutul inventatorului, câteva precizări. Acesta trebuie să se bucure de sprijinul atent al institutelor de cercetări și forurilor de decizie chiar dacă nu lucrează într-o unitate medicală sau nu are studii de specialitate. Evident, el are datoria de a-și face publică invenția sau descoperirea pentru ca astfel să se poată bucura de sprijinul ministerului de resort și să obțină accesul în clinici și laboratoare. Spun acest lucru deoarece, nu o dată, am avut ocazia să întîlnesc colegi care refuzau cu încăpăținare să-și „deconspire” invenția sau descoperirea. Asemenea oameni demonstrează grave carențe de ordin moral. Ei trec cu vederea un elementar principiu de etică profesională: nu marelui public este la dispoziția inventatorului, descoperitorului, ci dimpotrivă, tocmai acesta este dator să facă totul pentru ca noua metodă, noul medicament să fie cunoscut de urgență în cercurile de specialitate și pe această cale să fie spre folosul celor suferinzi. Condamnabilă este și atitudinea celor care din rutină, conservatorism, invidie sau ignoranță frîng zborul ideilor generoase, dovedind ostilitate sau dezinteres față de propunerile cercetătorului. Toți aceștia — atît inventatorul egoist, cit și

insul retrograd — devin în fapt complici ai acțiunilor distructive dezlanțuite de natură împotriva speciei umane. Li putem considera ca veritabili colaboratori ai patogenității.

— Stimate tovarășe doctor, ultimul dumneavoastră interviu acordat revistei Flacăra și consacrat tratamentelor cu autovaccin CMTC a stîrnit un interes cu totul particular. De atunci telefonul sună aproape permanent în secția de știință, cititori din toată țara solicitînd în mod expres amănunte în legătură cu tratamentul cancerului prin autovaccin.

— În boala cancerosă am propus și am experimentat următoarea schiță de tratament:

Consider în primul rînd că autovaccinul trebuie să anticipeze cu o lună de zile orice tratament clasic al bolii neoplazice. Preparatul are menirea de a rezolva infecțiile cronice preexistente, cele asociate pe parcurs bolii canceroase, sau infectării tumorii. Amintesc că anticorpii apar abia după 12—21 zile.

Propun apoi folosirea autovaccinului în același timp cu terapia prin iradiere (care prin distrugerea și apoi resorbția țesuturilor reprezintă o veritabilă autovaccinare in vivo). În această situație autovaccinului îi revine rolul de a bloca unele efecte nocive ale radiațiilor: distrugerea globulelor albe și roșii (Fenomenul Băcanu — Șuteu — Condi). Vaccinoterapia poate fi de asemenea folosită înainte și după o intervenție chirurgicală, iar în tratamentul postoperator propun ca autovaccinul să fie realizat din tumora extirpată.

Experiența mă îndeamnă să consider că autovaccinul poate avea o acțiune salutară și atunci cînd este administrat în paralel cu tratamentul efectuat cu citostatice, imunoterapia avînd rolul de a diminua unele efecte nocive ale acestor produse.

În general vorbind, terapia prin vaccin își demonstrează eficacitatea mai ales în stările precancerose, cînd organismul dovedește încă multă vitalitate și putere de apărare. O consider superioară terapiei cu vaccinuri BCG, coryne bacterium parvum, polidin, deoarece preparatul CMTC este un vaccin specific. Calculele au arătat că o tumoră mai mare de 4 miliarde de celule nu poate fi influențată numai prin imunoterapie cu vaccin nespecific (BCG, polidin etc.). De notat totuși că autovaccinul CMTC, care influențează tu-

morile mai mari de 4 miliarde de celule prin stopare sau încetinire nu-și dovedește nici el eficiența în metastazele multiple. Cu ani în urmă, împreună cu prof. dr. Murgu Ion, prof. dr. Macarie Iuliu, dr. Corneliu Cure și conf. dr. C. Blaja, am fost realizatorii și martorii unui interesant experiment. Este vorba de administrarea de autovaccin la cățele cu tumori mamare. Vindecarea a fost spectaculoasă, boala a dispărut în numai două luni, dar a revenit după alte 12, cînd animalul a făcut metastază pulmonară. Probabil că celula mamară metastazată în pulmon nu mai este influențată de imunoterapie și intră sub apărarea enzimatică a organului metastazat. Cazul mă îndeamnă să consider că, în viitor, va trebui să găsim și arme de apărare împotriva specificității organice a metastazelor. Existența unei bănci de organe tumorale ne-ar permite să folosim în combaterea cancerului stockvaccinul preparat din aceste organe. În general vorbind, un tratament imunoterapie își dovedește eficiența dacă autovaccinul sau stockvaccinul conțin următoarele antigene: 1. antigen specific tumoral primar de organ. 2. antigene de organe tumorale, folosite în terapia preventivă prin stockvaccinuri. 3. antigene microbiene cu acțiune curativă sau preventivă în infecțiile supraadăugate, sau cu efecte etiologice dacă tumora este consecința unui agent patogen infecțios.

— Tovarășe doctor, v-ați administrat vreodată autovaccin?

— În 1970 mi-am tratat cu succes prin această metodă o veche viroză pulmonară. Am folosit, de asemenea, autovaccin pentru combaterea unui nodul mamar sting. E cazul să arăt însă că în prealabil am fost examinat de către colegii mei, prof. dr. Dan Alessandrescu, prof. dr. Iuliu Șuteu și prof. dr. Al. Trestioareanu care m-au sfătuit să mă operez de urgență. Mai amintesc faptul că doctorul Ovidiu Popovici n-a vrut să mă supună tratamentului cu cobalt fără biopsie prealabilă. În această situație am refuzat să mă operez și am început să mă tratez cu autovaccin, folosind 10 ml. pe zi. După o lună au dispărut durerile, iar după alte trei, nodulul s-a dizolvat complet.

LIVIU TIMBUS

Supunem atenției

Serodiagnoza și tratamentul cancerului prin hipertermie — două metode care așteaptă avizul de specialitate al forurilor medicale [1]

Tratamentul prin hipertermie demonstrează o mare eficacitate, dar este riscant dacă nu se iau măsurile de precauție. El devine nepericulos dacă se asigură pacientului o medicație corespunzătoare fiecărei etape de tratament, medicație ce are rolul de a preîntîmpina coagularea proteinelor și de a produce un „efect-tîntă” numai asupra tumorii. Prima baie este doar orientativă și are misiunea de a fixa exact simptomele și parametrii metabolici, iar ulterior este necesară elaborarea unor calcule exacte în legătură cu compoziția băii și medicația administrată.

Ion Dinu ne-a adus, în exemplificare cinci cazuri din care patru tratate prin hipertermie. Le prezentăm pe baza declarațiilor scrise și semnate de cei cinci foști pacienți ai cercetătorului și pe baza analizelor de laborator și a fișelor medicale eliberate în cadrul unor unități spitalicești înainte și după efectuarea tratamentului hipertermic.

1. Pacienta L.M., 47 de ani, se internează la data de 20 octombrie 1981 la Spitalul „dr. I. Cantacuzino” din București unde i se pune diagnosticul de tumoră malignă sin drept diametrul 6—7 cm, stadiul III (T₃N₁M). I se efectuează o mamografie la Spitalul Colțea din care rezultă că tumora prezintă opacități intense uniforme dispuse cu contur parțial bine delimitat și întinse pe o suprafață de 4 centimetri. I se propune intervenție chirurgicală. Se prezintă în continuare la Institutul oncologic unde prof. dr. I. Trestioareanu îi întocmește fișa nr. 6412 din 3 noiembrie

1981. Noua mamografie evidențiază următoarele: placard intens neomogen cu diametrul de 6—7 cm situat supraareolar drept, difuz conturat, care tracionează mamelonul, modifică tegumentele perilezionale cu pat vascular accentuat, microrectificări cu aspect radiologic cariochinetice. În perioada 10 noiembrie — 19 decembrie se efectuează la Spitalul Elias telehipertermie.

Se prezintă la fizicianul Ion Dinu și urmează un tratament de hipertermie începînd cu data de 2 februarie 1982. Pacienta este urmărită în tot acest rîstimp, din punct de vedere clinic și paraclinic. Este cercetată în primul rînd formula leucocitară, analizele efectuate indicînd că leucocitele și trombocitele au revenit treptat la valori normale. Astfel, dacă în 20 septembrie, leucocitele erau 3200, în prezent ele sînt de 6800/mm³. Din punct de vedere metabolic deși probele hepatice erau normale, totuși raportul albumine-globuline era încă sub valoarea unu. După tratament, raportul devine normal, adică 1,3, iar electroforeza proteinelor serice se prezintă astfel: 6% (7%), 8% (13%), 10% (15%), 18 (23%). Albumine: 58% (42%). Valorile din paranteze sînt cele înainte de tratament.

Pacienta a acuzat de asemenea dureri la piciorul drept. În urma unei radiografii se constată următoarele: „Opacitate ovalară neomogenă cu tentă calcară paramedian extern 1/3 medie coapsă dreaptă”. La Spitalul de urgență din București, specialiștii neagă existența unei tumori maligne. În urma tratamentului hipertermic,

duritatea din coapsă cedează, iar pacienta poate din nou să îndoaie piciorul. De notat de asemenea că în urma controlului la Institutul oncologic din București, examenul clinic confirmă dispariția tumorii. Mamografiile executate demonstrează și ele același lucru.

2. Pacienta H.B., 61 de ani, se internează la Institutul oncologic din Cluj-Napoca, unde i se efectuează 15 iradieri cu cobalt și i se administrează citostatice. Foia de observație indică o tumoră la sîndul sting cu diametrul de 5 cm. După externare (15 mai 1981), apelează la tratamentul prin hipertermie al fizicianului Ion Dinu. După circa două săptămîni de tratament, tumora se înmoaie și se diminuează. Mamografia nr. 50000, executată la Institutul oncologic, precizează următoarele: „Opacitate neomogenă cu contur infiltrativ cu diametrul 2/1 cm situată în cadrul superior intern sting, care tracionează mamelonul, modifică tratamentele perilezionale cu pat vascular moderat și cu foarte rare microrectificări cu aspect radiologic cariochinetice”. Faptul dovedește că pacienta a avut într-adevăr un neomamar, iar după patru luni de tratament, o tumoră mare și dură a ajuns la diametrul 2/1 cm. În luna mai i se aplică din nou tratament hipertermic. Ultima mamografie executată la Spitalul Militar Central atestă stingerea focarului canceros.

3. Pacienta B.V., în vîrstă de 43 de ani, se prezintă la 4 iulie 1980 la Institutul oncologic din București unde i se execută o mamografie din care rezultă următoarea situație: „Pe fond de displazie bilaterala cu elemente micronodulare la nivelul cadrului supero-est. sting, opacitate omogenă cu diametrul de 3 cm cu caracter radiologic benigne (semnează dr. Colda). I se propune o puncție biptică și extirparea ambilor sini. dar pacienta refuză și solicită tratamentul lui Ion Dinu.

După tratamentul prin hipertermie, mamografiile evidențiază cedarea neoplasmului, sîndii prezentînd o consistență normală. De asemenea, prin hipertermie, probele hepatice se normalizează (pacienta suferise de o hepatită cronică) raportul albumine-globuline revine la valoarea normală. În acest caz, Ion Dinu are de făcut următoarea observație: „Este foarte adevărat că mamografia executată la 4.07.1980 arată caracterul benign al tumorii. Părerea mea este că a fost totuși vorba de un cancer. Dar chiar dacă nu e așa, pacienta a fost salvată de la extirparea ambilor sini”.

4. Pacienta P.F., 43 de ani, i se pune în septembrie 1981 următorul diagnostic la Institutul oncologic din București ca urmare a mamografiei nr. 5904: „Pe fond displazie difuz bilaterală, supraareolar sting, opacitate cu diametrul de 3/2,5 cm, polilobată, mai neomogenă la polul inferior și cu contur mai șters la acest nivel și cu aspect radiologic mai mult benign”. I se recomandă de către doctorul Șaptefrăți să execute o excizie. Pacienta refuză intervenția chirurgicală și tratamentul cu cobalt și citostatice. În luna mai începe tratamentul prin hipertermie. După primele două ședințe, tumora se desprinde de pe mușchiul pectoral, arătîndu-și adevărata dimensiune (mult mai mare decît cea descrisă de mamografie). După 26 de ședințe tumora ajunge la dimensiunile unei monede de 15 bani. Pacienta continuă și în clipa de față tratamentul.

În sfîrșit, Ion Dinu ne-a mai prezentat și documentele medicale privind cazul pacientului M.G., internat înainte de tratament la Spitalul Fundeni, unde i se pune diagnosticul de neoplasm gastric. Radiologic: „În regiunea antrală, lipsă de substanță pe mica curbură cu diminuarea lumenului prin care totuși subsutanța bariatată este evacuată”. După un tratament fitologic, fără hipertermie, de-a lungul a două luni, pacientul solicită din nou efectuarea unui examen-radiologic gastrodudenal. Buletinul semnat de dr. Gabriela Schmitzer, medic primar radiolog la Spitalul Alex. Sahia, indică la 25 mai 1982 următoarele: „Esogast normal. Stomac alungit hipoton, își mărește camera de aer la ingestia cu bariu. Relief și curbură regulate. Kinetică și evacuare bună. Bulb normal configurat stazic. Cadrul duodenal normal desfășurat”.

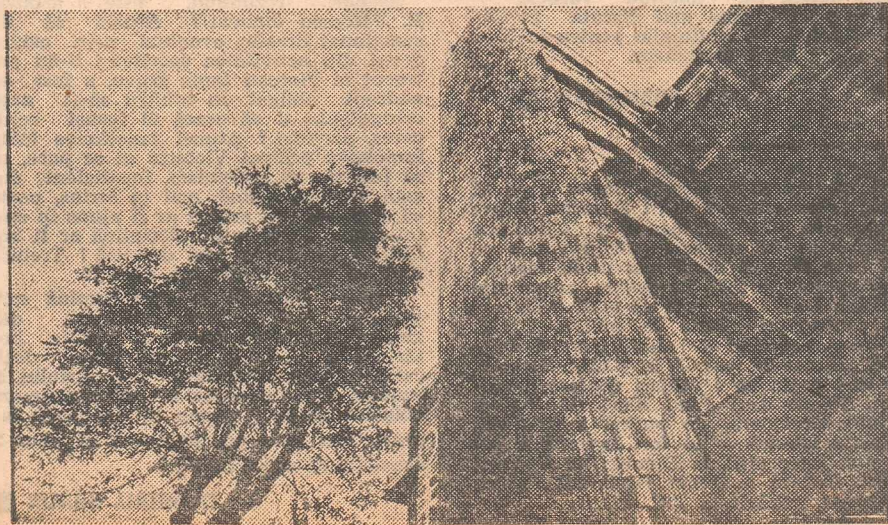
În legătură cu metoda hipertermică propusă de Ion Dinu, iată o părere autorizată. Ea aparține tot doctorului Ion Urseanu:

— De la bun început, o precizare. Nu cunosc metoda tratamentului prin hipertermie, deci nu pot face nici un fel de aprecieri în legătură cu metoda fizicianului Ion Dinu. La dorința acestuia am avut ocazia să examinez o pacientă înainte și după efectuarea tratamentului. Pe această bază pot face următoarele precizări: pacienta în cauză prezenta un cancer de sin, operat, iradiat și tratat cu citostatice, dar care, în pofida acestor tratamente, evoluase spre o formă gravă. După tratamentul prin hipertermie, am constatat la aceeași pacientă dispariția metastazelor tegumentare și osoase (claviculă), reducerea în volum a tumorii de sin și a metastazelor ganglionare axilare, o stare generală bună și probe biologice generale bune.

Consider în principiu — continuă interlocutorul nostru — că fizicianul Ion Dinu trebuie ajutat pentru a-și proba în prezența unor cadre de specialitate metoda sa de tratament. Propun ca Ministerul Sănătății să aprobe înființarea unei comisii de medici specialiști care să se ocupe expres de metoda tratamentului prin hipertermie. La lucrările comisiei ar putea participa, în calitate de observator, și un redactor al revistei Flacăra. Această comisie ar avea menirea de a examina cu deosebită atenție pacienții propuși pentru tratamentul prin hipertermie, acțiunea trebuind să fie supravegheată atît înainte cit și în timpul și după efectuarea tratamentului. Sînt de acord așa cum solicită Ion Dinu, ca pentru început să i se incredințeze pentru tratament două cazuri de cancer de sin și două cazuri de cancer gastric. Evident, cu av. Ministerului Sănătății, iar pacienții să se supună acestor tratamente din proprie inițiativă și pe baza unor declarații autentificate la notariat. Consider în concluzie că Ion Dinu trebuie să fie sprijinit, deoarece orice nouă metodă în combaterea bolii neoplazice trebuie să fie testată prin metode științifice. Iar aceasta e atît mai mult cu cit astăzi, în lume, metodele biologice fac obiectul unor ample cercetări.

N.R. Dosarul cu documentele medicale și declarațiile pacienților, prezentat de Ion Dinu, se află în arhiva redacției noastre și poate fi pus oricînd la dispoziția forurilor medicale interesate.

LIVIU TIMBUS

„Vom încuraja pătrunderea fotbalistilor tineri, dar nu vom închide nimănui ușa în nas“

— Mircea Lucescu, s-o luăm metodic, cum a fost la Congresul F.I.F.A. ?
— Din punctul meu de vedere, experiența a fost foarte interesantă, fiind prima reuniune de acest gen la care am asistat. S-a discutat mult și, nu o dată, în contradictoriu. Hotărârile luate fiind cele știute. A fost reconfirmat sistemul cu 24 de echipe în faza finală a campionatului mondial, iar inițiatorul ideii, Joao Havelange, a fost reales ca președinte.

— E adevărat, deciziile se cunosc, dar ar fi interesant de știut și cum s-a ajuns la ele. De pildă, delegația noastră a votat pentru Havelange ?

— E un fel de a zice, pentru că, de fapt, nici nu s-a votat. Propunerea ca Havelange să-și continue mandatul a fost primită cu aplauze furtunoase. Au atârnat în balanță marile lui merite în dezvoltarea și răspândirea fotbalului.

— Cu toate acestea s-a discutat și în contradictoriu, cine, de ce ?

— Unii au criticat poziția F.I.F.A. de a fi acceptat, reproșul le aparține, comercializarea Mondialului '82, de a fi umplut stadioanele cu tot felul de reclame, de a fi cedat pretențiilor companiilor de televiziune etc., etc. Cu tact, Havelange a dat explicațiile de rigoare, arătând că pregătirea unui campionat mondial și participarea la el implică și eforturi materiale serioase, în parte rezolvate tocmai prin procedeele folosite de F.I.F.A. Mai ales că o cotă din aceste încasări a servit și servește tocmai răspândirii fotbalului. Sigur, a precizat președintele, pentru F.I.F.A. toate echipele sînt egale, dar forul mondial are și obligația să țină cont că unele dintre acestea, Brazilia, Anglia, R.F.G. etc. au contribuit într-o mare măsură la dezvoltarea fotbalului. Obiecțiile lui Havelange mi s-au părut justificate.

— Din câte cunoaștem, s-au purtat discuții fierbinți în jurul partidei R.F.G. — Austria, în care, ca să fim sinceri, nu s-a jucat chiar fair, așa-i ?

— Naș dori să mă pronunț asupra meciului în sine, dar pe marginea acestuia s-au încins, din câte m-am lămurit, destule spirite. Ratînd calificarea din cauza lui, algerienii s-au lansat într-un atac vehement, cerînd penalizarea cît mai drastică a celor două formații. Pînă la urmă, F.I.F.A. a găsit o cale de mijloc, trimițînd cite un avertisment federațiilor din R.F.G. și Austria. Abilitatea lui Havelange a avut, în final, cîștig de cauză. El a izbucnit, cum zice românul, să împace și capra și varza, dar ușor nu i-a fost.

— Ce i-a adus, concret, înlînarea de la Madrid fotbalului nostru ? Să notăm că el a fost reprezentat acolo de președintele F.R.F., Andrei Rădulescu, și, firește, de directorul tehnic, Mircea Lucescu. Apropo, felicitări pentru desemnarea ca director tehnic.

— Mulțumesc, sper să fac față. Am de apărut un prestigiu, pentru care am transpirat ca jucător și, în ultimii ani, ca antrenor, vreau să cred că nu voi dezamăgi, dar despre asta, desigur, vom mai vorbi. La Madrid, ne-am străduit să completăm, prin contacte directe, calendarul internațional al echipei naționale, mai degrabă sărac la această oră. Cîte ceva am făcut, dar n-am putut mai mult. În lipsa antrenorilor, conducătorii diferitelor federații s-au eschivat de la răspunsuri ferme, limitîndu-se să înregistreze propunerile noastre și să fie, în mare, de acord cu ele. Cu citeva federații, din Ungaria, Cehoslovacia, Turcia, U.R.S.S etc, ultima reprezentată, în calitate de vicepreședinte, de Lev Jașin, am stabilit acorduri de principiu, urmînd să precizăm detaliile unor partide amicale. Totodată, federația braziliană s-a arătat interesată de stringerea legăturilor cu fotbalul românesc.

— Ați asistat la vreun meci al Mondialului ?

— Din păcate, nu, căci în zilele Congresului se disputau, la Barcelona și Sevilla, semifinalele. Ne-am mulțumit să le vedem la televizor.

— Să revenim, cum se spune, la oile noastre. Lotul reprezentativ se află, în continuare, în pregătire centralizată, la Snagov, convocarea lui în această perioadă, de regulă destinată vacanței, fiind o noutate. Ce-ați urmărit prin asta, ce urmăriți ?

— Ideea e numai la noi nouă, alții procedeau așa de multă vreme. Am considerat și consider, pe baza celor

Cum a izbutit Havelange să împace și capra și varza ● Ce se întîmplă cu Cămătaru ? ● Nu e exclus să-l revedem pe Dobrin în națională ● „Nu prea se inghesuie echipele de valoare să joace cu noi ? !” ● Se preconizează un nou meci între echipa națională și o selecționată a ziaristilor.

După ce l-a însoțit pe Cămătaru la Spitalul de neuropsihiatrie „George Marinescu” din Capitală, Nicolae Andreescu, medicul lotului reprezentativ de fotbal, ne-a declarat : „L-a văzut între alții, și doctorul Virgil Anghelută, directorul spitalului, constatînd că, structural, Cămătaru n-are nimic. Avîndu-se în vedere o nevroză astenică cu elemente anxioase, i s-a recomandat o pauză de două luni, cu dreptul de a se antrena lejer, numai la umbră”. Îi dorim lui Cămătaru grabnică însănătoșire și-l așteptăm, cît mai repede, pe teren.

trăite și a celor citite, că adevărata vacanță a fotbalistilor trebuie să aibă loc iarna. Gîndind așa, am convocat lotul la mare, invitîndu-i pe jucători să-și aducă și familiile. Spre surprinderea mea, această inițiativă a declanșat, într-o parte a presei, un val de ironii. Fără să mă justific, țin să precizez că programul perioadei respective n-a fost în nici un fel restrictiv, jucătorii neavînd altceva de făcut decît să se relaxeze, să se distreze. După un sezon obositor, cum a fost cel trecut, o recuperare psihică era, am apreciat, mai mult decît necesară. Am urmărit, în paralel, crearea unei atmosfere de prietenie și încredere, scopul fiind simplu. Ca să producă o echipă de valoare, un lot național trebuie să fie, întii de toate, o familie, să fie și să se comporte ca atare.

— Frumos spus, dar cit de adevărat ?

— Atmosfera la lot e, azi, mai bună ca oricînd. Numai cu portarul Ducadam am avut probleme.

— În ce sens ?

— Ca și în alte dăți, a întîrziat la convocarea lotului. Poate că avea unele motive, dar n-am ținut cont de ele. Chemarea la lotul național trebuie privită ca o onoare, nu ca o corvoadă. Așa stînd lucrurile, am renunțat, pentru moment, la serviciile lui Ducadam.

— Ce limpeziri au adus meciurile cu Japonia ?

— Mai întii că ele au fost încadrate în programul general de pregătire, nefiînd tratate ca scopuri în sine. Chiar și în zilele meciurilor am făcut antrenamente intense. Am învins cu 4-1 la Suceava și cu 3-1 la București, scorurile nu spun firește mare lucru, numai că echipa Japoniei nu

mai e, ca altădată, o pradă ușoară. Japonezii s-au antrenat, cît a durat Mondialul, în Spania, iar victoria lor, cu 4-1, în faza lui Feijenoord, n-a trecut neobservată. După partidele din România, unde credeți că au plecat japonezii ?

— Probabil că în Japonia. Da ?

— Ei întreprind, în aceste zile, un turneu în R.F.G., cu adversari aleși pe sprinceană, Fortuna Düsseldorf, Schalke 04 și Arminia Bielefeld. Iată, dacă vreți, una din explicațiile progresului pe care l-au realizat. Legat de asta, am primit recent o ofertă pentru un meci cu reprezentativa Egiptului. Ea era semnată, între alții, de Ifedergott, azi director tehnic al naționalei egiptene, fost pînă nu demult profesor la școala de antrenori din Köln, socotit unul dintre cei mai reușiți tehnicieni din Bundesliga. E limpede, cred, că toată lumea învață și că, urmarea mi se pare logică, diferențele de valoare scad pe plan internațional. Dealțul, Mondialul '82 a confirmat acest adevăr.

— Să înțelegem că, în curînd, nu-i vom mai bate nici pe japonezi ? !

— Eram tentat să cred că discutăm serios.

— Așa și discutăm. Ce-i cu Cămătaru ?

— Nu-i bine, medicii i-au recomandat o pauză de două luni. Nu-l mai țin nervii, a făcut un fel de astenie și mă tem că la declanșarea ei a avut și presa o contribuție. La Suceava, de pildă, într-un meci de verificare, la scorul de 8-0, după ce marcase 3 goluri, careva l-a apostrofat din tribună și Cămătaru a clacat. A ieșit plîngînd, acuzînd ameteții și dureri de cap.

— Păcat de Cămătaru, să sperăm însă că își va reveni curînd. În lipsa lui, ați ales soluția cu Dudu Georgescu. Să fie Dudu cu adevărat o soluție ? La vîrsta lui ?

— Deși încă nu-i bine pregătit. Dudu s-a mișcat multumitor. Cît despre vîrstă, n-am ținut, nu țin și nu voi ține cont de ea, în echipa națională urmînd să joace cine merită, indiferent de data nașterii. Sigur, vom încuraja pătrunderea fotbalistilor tineri, de perspectivă, dar nu vom închide nimănui ușa în nas. Am auzit că, din toamnă, va reîntra și Dobrin. Foarte bine, dacă îl vor ține puterile, dacă va arăta o formă constantă, vom apela și la el. Personal, ca unul care am jucat pînă la 37 de ani m-aș bucura să se întîmple așa, numai că, întorc moneda pe partea cealaltă, simplul fapt că-l cheamă Dobrin nu va fi suficient ca pitesteanul să îmbrace tricoul echipei naționale. Porțile acesteia, repet, rămîn deschise, oricui, îl mai avem în vedere și pe Ștefan Popa, și pe Parasciu, și pe Sandu Mircea, și pe Cimpeanu II, ca și, firește, pe cei accidentați, pe Iordache, pe Augustin, pe Suci și așa mai departe. Măcar să avem de unde alege !

— Meciul cu Suedia e, se știe, în 8 septembrie, ce mai prevede calendarul național pe atunci ?

— E sigur, cu o săptămînă mai devreme, vom întîlni, la București, naționala Danemarcei. În rest, din păcate, nimic cert, nu prea se inghesuie echipele de valoare să joace cu noi !

— Așa e, valoarea la valoare trage ? !

— O fi și asta, dar mai sînt și alte rațiuni. Echipel mari s-au învățat cu bani mulți.

— Ați promis, mai demult, o nouă confruntare publică între națională și o formație desemnată de ziaristi, reeditarea aceluia test, nu tocmai reușit, desfășurat în urmă cu citeva luni pe „Republicii”. Vă mai amintiiți ?

— Da, mă gîndesc că un astfel de meci ar putea avea loc la jumătatea lunii august. Naționala are nevoie de verificări temeinice și, mai mult încă, are nevoie de public de bucurie, pe care vrea să-l cîștige de partea ei. O verificare însă în adevăratul înțeles al cuvîntului, folositoare, lucrativă, nu o dezlîntuire de ambiții fără sens, care să compromită ideea. M-aș bucura dacă „Flacăra” s-ar angaja să formeze lotul ce va fi opus naționalii.

— Am mandat să vă răspund afirmativ, numai că, folosind vorbele dumneavoastră, vom mai discuta pe această temă. Vă mulțumim pentru interviu și pentru propunere.

VIDIU IOANIȚOIA

„Eu nu am arbitrat corect și cer să se rejoace meciul !”

În privința fotbalului românesc, aflat de multă vreme în grea suferință, puține lucruri ne mai pot surprinde. Meciuri trucate, arbitri incompetenți sau de rea credință, o federație care închide mereu ochii, dînd cel mult sancțiuni hilare (vezi epilogul meciului Autobuzul - Petrolul) etc., etc., sînt lucruri cunoscute. Dar cînd un arbitru cunoscut, este vorba de brașoveanul Radu Popescu, pune mina și scrie negru pe alb pe foaia de arbitraj, în dreptul rubricii „dacă mai sînt lucruri de semnalat”, „Eu nu am arbitrat corect și cer să se rejoace meciul !”, asta — trebuie să recunoașteți — întrece orice așteptări ! ?

Performanța s-a petrecut în seara zilei de 11 iulie, după meciul dintre Victoria Florești și Viscoza București conținînd pentru barajul de promovare în divizia C. Se întîlniseră, așadar, campiona județului Prahova și cîștigătoarea seriei „Onoare” a municipiului București. În primul meci, la București, 3-0 pentru Viscoza. La Florești, sperînd într-o minune, aproape 5 000 de oameni așteptau fluierul arbitruului R. Popescu, care urma să fie ajutat de tușierii I. Ivan și E. Oțelea. În chiar primul minut, gazdele, marchează un gol, anulat pe motiv de ofsaid, la semnalizarea tușierului. În min. 2, gol : 1-0 pentru Victoria. În min. 5, iarăși gol anulat, ofsaid, dar arbitrul de centru ia hotărîrea fără semnalizarea tușierului. Jocul e tare, cu faulturi violente de o parte și de cealaltă. Observatorul federal Bujor Pătruțescu, competent, numărînd în tot meciul 18 faulturi dure de partea Victoriei și 9 de partea Viscozei. Se acordă mai multe cartonașe galbene, dar nici unul roșu. În a doua repriză, de la 47, vede două lovituri de la 11 m în careul oaspeților, dar arbitrul nu acordă. Ba mai mult în ultimele minute de joc, la un corner, Viscoza marchează și reduce scorul ! Un minut mai tîrziu, un jucător al gazdelor este eliminat pentru lovire fără balon. Revenirea la cabine este penibilă. Cineva a deschis porțile terenului, arbitrii sînt inconjurați, doctorul echipei din Florești (Florin Nutu) dorîște răzbunare, abia fiind oprit de antrenorul echipei prahovene (Pall) și de citeva jucători. În cabină, „discuțiile” durează o oră și jumătate. Cităm din raportul suplimentar al arbitruului Petrescu : „Am fost amenințat de circa 10 persoane că nu vom pleca de la stadion pînă ce nu vom scrie ce vor ei. Tot ce am scris la punctul 15 a fost dictat de ei apoi ne-au pus să semnăm toți trei în raport” (adică arbitru, delegatul echipei din Florești și observatorul federal). În cele din urmă o mașină a miliției îi va scoate pe cei trei arbitri pînă la punctul de control de la paralela 45.

Sancțiunile Comisiei de disciplină și competiții a R.F.F. : 5 etape de suspendare pentru jucătorul Istrățescu (Victoria) ; avertisment Asociației sportive Florești. Punct.

Ajungînd aici, sînt fără îndoială mai multe lucruri de spus. Mai întii patosul, exacerbarea cu care se poate duce o luptă pentru promovarea în Divizia C. Sistemul de baraj, evident, nu e cea mai bună soluție. Apoi, gravitatea faptelor petrecute pe terenul din Florești. Totuși, se spune, cei trei arbitri n-au fost loviți, nimeni nu s-a atins de ei ! Dar, spunem noi, ce s-ar fi întîmplat dacă Radu Petrescu ar fi refuzat să scrie și să semneze ce i s-a dictat ? ! Ar mai fi ajuns el acasă ? Cu observatorul federal, activistul sportiv demn de toată încrederea care este Bujor Pătruțescu, susține același punct de vedere cu al arbitruului Petrescu, vinovăția celor de la Florești e, fără îndoială, dovedită. A greșit grav Radu Petrescu ? În raportul observatorului federal el a obținut nota 7, „pentru toleranța jocului dur de ambele părți”, iar federația nu a luat nici o măsură împotriva arbitruului brașovean. Comisia de disciplină a hotărît însă să aplice numai un avertisment Asociației sportive prahovene, aceeași Comisie de disciplină care a hotărît, nu chiar așa de mult, drastica sancțiune de excludere a echipei Universitatea Craiova din Cupa României, pentru o culpă rămasă încă sub semnul întrebării !

Așadar, rezumînd, este arbitru R. Petrescu vinovat ? Atunci să fie sancționat drastic, eventual prin excluderea din activitatea sportivă ! S-au petrecut la Florești fapte grave, a fost pe nedrept obligat un arbitru să-și nega competența și să ceară el însuși rejuccarea partidei ? Atunci sancțiunea luată împotriva echipei Victoria ni se pare, ca să folosim un eufemism, insuficient dozată. Mai în glumă, mai în serios, poate că dacă cei trei arbitri ar fi ajuns în spital atunci Comisia de disciplină ar fi hotărît o sancțiune mai drastică ! Trebuia însă să se întîmple așa ceva ? !

Într-un domeniu în care domină suspiciunea, neîncrederea reciprocă, de-zinteresul față de adevăr și justiție, hotărîrile și deciziile nu pot urma decît calea compromisurilor, arbitrarului și bunului plac. În ceea ce ne privește, ne-am obișnuit de la o vreme cu asemenea lucruri. Dar asta nu înseamnă că vom fi vreodată de acord cu ele !

DUMITRU GRAUR

Scurt, foarte scurt

Se dă ca sigură venirea internaționalului Alexandru Nicolae la Dinamo. ● Noul antrenor al Rapidului e Valentin Stănescu. Ajutat de Emil Dumitriu, el conduce pregătirile fotbalistilor giuleșteni, ce se desfașară la Bușteni. Ca noutăți, foarte tinerii Drăgoi (fost F.C. Brăila)și Butoi (fost Aurul Brad), ambii transferați prin intermediul Stelei, în schimbul lui Ștefan Popa ● După ce a asistat, în calitate de instructor F.I.F.A., la El Mondial, Ștefan Covaci și-a petrecut o scurtă vacanță la Cluj-Napoca, plecînd miercuri spre Grecia.

Reamintim că tehnicianul român e director tehnic la clubul ateniian Panathinaikos, cu a cărui echipă a cîștigat, recent, Cupa Greciei, ratînd campionatul în urma unui meci de baraj cu Olympiakos. ● Din moment ce lotul se pregătește, la munte, sub supravegherea secundului Constantin Oțet, e limpede că Universitatea Craiova n-a rezolvat încă problema antrenorului principal ? ! ● Le aducem la cunoștință colegilor de la „Contemporanul” că fotografia pe care au publicat-o în ultimul număr și sub care au scris Rossi nu-l reprezintă pe golgeterul Mondialului '82. Motivul e cît se poate de simplu, Rossi n-a jucat în echipa Braziliei, ci în cea a Italiei ? ! ● După ce, o vreme, n-a avut

nici un antrenor, Gloria Buzău pare să aibă, la această oră, 2 ? ! E vorba despre Alexandru Constantinescu și Gheorghe Constantin. Să nu se repete povestea cu cel care aleargă după mai mulți iepuri ! ● Angajat de C.E. Tirgoviște, antrenorul Costică Rădulescu pare să aibă probleme cu contractul, fosta sa echipă, C.S.M. Suceava, refuzînd să-i dea drumul ● Masivă „lăsare la vatră” la F.C.M. Brașov, nu mai puțin de 6 titulari (Balasz, Daraban, Papuc s.a.) fiind scoși din lot ● „Poli” Timișoara, de puțină vreme sub direcția tehnică a lui Ion Ionescu, a renunțat, între alții, la Dumitru și Nedelcu II ! ! Primul a trecut la U.M.T., și ca antrenor, celălalt la F.C. Bihor.

Cuşca suflerului

TĂNASE

Tănase a fost mult mai mult ca un actor de vază, exponent al epocii sale. El a intruchipat „Cărăbuşul”. Gloria teatrului de revistă român. Compania ivită la 2 Iulie 1919 cu revista „Pisică pe orez” şi sortită să împămintenească satira şi voia bună, risul tonic şi veselia nestingherită, a avut norocul strădanilor lui, de unic animator, incontestabil mai mare ca actor. Să gospodăreşti la precizie un ansamblu de peste o sută de angajaţi — balet, orchestră, soliști, comici, oameni de scenă — timp de 25 de ani încheiați, cu mijloace proprii, fără să apelezi la stat și să nu rămiți nicicând nimănu-i dator, iată imensul merit al creatorului revistei românești. A împlinit ceasornic această organizare, în București și provincie, fără ceareafulle scripturilor de azi, cu un simplu carnetel de zece bani, în care era trecut numele angajaților. În dreptul fiecăruia, cu cit a fost contractat; cit i-a dat, cit mai are de primit.

Natalia: 100 lei. A primit 60, mai are 40.

Și totul mergea strună. Cu acest carnetel, fără să fie „Cheia viselor”, directorul „Cărăbuşului” a deschis drum larg teatrului de revistă român, cit el să se măsoare, să concureze spectacolele de gen ale străinătății.

Grădina, din strada Academiei, se deschidea fix la 10 mai. Niciodată premiile n-au depășit această dată. Patru pline amestecau luna și stelele nopții creștene în euforia sarabandei cu glanț ce atrăgea întregul București. Nu lipsea toba birnică a ministrului de finanțe, Vintilă Brătianu; oala de sarmale a generalului Traian Moșoiu; falnicul trico-

lor ce încheia spectacolele ca un briu de glorie al fruntariilor românești... Conu Costică, cel ce fusese elev al lui Nottara și pină la revistă jucase teatru în formațiile magistrului, care deprinsese meseria de la Liciu — marele! — de la Niculescu-Buzău, își înțelegea menirea devenind exploziv ecou al cetățeanului de pe stradă. Cupletul de actualitate fusese și pină atunci introdus ici-colo în voia reflecțiilor... **Intreb! Pină cind?!** Cu ce? Nu mai pot! Ai... n'ai... dai! Faimoase cuplete, răspicat debitate de el, în prezența legiuitorilor, miniștrilor, personalităților marcante ale țării — docili spectatori — pe care patronul „Cărăbuşului”, exponent al mulțimilor, frecvent îi lua în târbacă spre satisfacția asistenței. L-am văzut, nu o dată, pe Vintilă Brătianu, în banca întâi, savurindu-l pe Tănase ce îl intruchipa leit pe scenă cu darabana tobei de gîf, clamind împotriva impozitelor, curbelor de sacrificiu, tot atâtea of-uri și ah-uri ce își făceau astfel drum spre inima potentatului. În același timp cu grosul grădinii palmele celui înfierat aplaudau, semn că a băgat ceva la cap și că o s-o lase mai moale... Se răcoreau spectatori, ici-colo auzindu-se exclamația: „Tot Tănase, săracul!” Și succesul era asigurat.

Signalul lui Dan Demetrescu — prototip sergent de stradă — restabilește ordinea; nu de alta, ca Titu Protopopescu să ia în periplizon pe însuși prefectul de poliție, generalul Nicolae.

După care se unduiau din patria luxurei, în jocul fosforescent al paietelor multicolore, fliterelor și diademelor orbitoare, penajele etajate ale fetelor pe armoniile unui vals vienez, nemuritor... Lizica Petrescu etala cel mai frumos spate din București, de alabastru. Cînta în grădina enormă, auzindu-se și înțelegindu-se fiecare vorbuită, fără microfon, căci nu se inventase acest ajutor parșiv, să preschimbe pe tata-mare în Leonard... Mai apoi — mamă dragă! — nici mai mult nici mai puțin însoarea noaptea vocea lui Aurel Munteanu, despărțit cu greu de Ieși, făcînd terță peste întreaga suflare a „Cărăbuşului”.

Tramvaiul 16 lunea prin fața grădinii spre Cotituar, Obor, și vatmanul staționa, preț bun, cit pasagerii să se ridice la ferestrele lăsate și să recunoască, peste porți,

silueta cu melon și haine cadrilate a lui Tănase, care, avansată în proscenium, decuta ciocul primarelui prezent, Dem. Dobrescu:

De cînd e lumea și pămîntul,
În București, bătu-i-ar sfîntul,
N'au fost atitea primării
Și consilieri atitea mii.
Pe străzi mormane de gunoaie,
Așteaptă să mai vie-o ploaie.
La noi, măturător e vîntul,
De cînd e lumea și pămîntul.

Vatmanul, bucuros că prinsese ceva, ardea citeva stăruitoare claxoane, vagoanele se urneau cu lumea înveselită de atita libertate, lăsînd „Cărăbuşul” în plata euforiei și aplauzelor...

Ca să se echilibreze, să reziste, să cumpere montări fastuoase de la Londra, Paris, să poată plăti fabulos celebritățile aduse — Napierkovska, Prince Rigadin, Dranem, Josephine Baker (100 000 lei pe seară în 1928), Boris Kniasoff — Tănase se baza pe asigurarea provinciei, snaga lui. Turneu, două pe an, toamna, primăvara. Încasări record, cu țărani veniți în căruțe, clăie peste grămadă, de pe sate. La controlul galeriei era postat Anghelescu, vlăjgan care avea, pentru orice eventualitate, lingă el un par... Directorul, totuși, nu se poate spune că nu era larg cu gratuitățile. Le risipa ceferiștilor prin gări și studentimii, ostașilor, care îi ovationau furibund intrările.

Exemplu de organizare: în seara cînd se juca la Iași, ca dealtfel în fiecare oraș, se refinea sala pentru turneul viitor, încheindu-se contractul. Așa că înapoiat la București, unde, de Crăciun, Tănase începea la Eforie, turneul de primăvară era deja perfectat. La fel și cu vagoanele, reangajate la predare; în timp ce alte teatre se găseau în situația de a nu dispune de vagon și a se lupta să obțină sala de la Brăila, cu citeva zile înainte de reprezentarea fixată în itinerar.

Vroit-am să reinsufleteșc cite ceva din cariera și viața celui ce s-a sfîrșit la 29 august 1945, comic de miraculoasă popularitate, exponent al cînstitelor atitudinii și, peste tot și toate, neobosit singular animator al teatrului românesc de revistă, Constantin Tănase.

„Eie ca teatraliștii zilelor noastre să învețe, cit de cit, din rîndurile acestea de slăvire a împlinirii nemuritorului!”

GABY MICHAILESCU

Dincolo de aparente

PORTBAGAJUL... RATEAZĂ VOIAJUL

Oprindu-l strict regulamentar pentru un obisnuit control rutier și adresîndu-i-se politicos: „vă rog să prezentați actele...” plutonierul Vasile Gont din Miliția orașului Găești n-a înțeles, inițial, de ce Teofil Popescu, mecanic auto la întreprinderea pentru piese de schimb destinate autoriturilor aflate în garanție—Eitesti, se pierde cu firea, schițînd gesturi cu totul nejustificate pentru un om cochet. Aparentele l-au determinat pe subofiter să fie și mai atent. L-a rugat pe T.P. să deschidă portbagajul. Nelinistea acestuia atinge cote maxime. Într-adevăr, acolo se afla „cauza” enervării subite a omului de la volan: piese auto nou-nouțe, în valoare de peste 8 000 lei pe care nu le putea justifica, fiind astfel nevoit să-și rateze vo-

iajul către litoral, pentru a da explicațiile de rigoare. A recunoscut în cele din urmă că atit piesele auto din portbagaj, cit și cele descoperite cu ocazia percheziției domiciliare, în valoare de peste 9 000 lei, fuseseră sustrate în mod sistematic de la locul de muncă, unde îndeplinea funcția de... controlor tehnic de calitate.

Nepălăcut, desigur, pentru familie, inclusiv pentru mama soacră, care a făcut calea-înțoarsă, el fiind reținut pentru cercetări. Surprinzător pentru factorii de răspundere de la întreprindere, care susțin în caracterizarea lui T.P. trimisă la miliție că acesta era cunoscut ca un element atit de conștiincios și devotat, incit l-au considerat întotdeauna un exemplu demn...

DRAGOSTE LA PRIMA VEDERE

La cei 45 de ani, S.R., de fel de prin părțile Sucevei, în prezent lucrînd la un trust de construcții din Capitală, ar fi tre-

buit să aibă atita discernămint incit să bănuiască ce urmărește fînrica de aproape jumătate din vîrsta lui, care îl acostează așa din senin la restaurantul „Hora” unde el consuma băuturi alcoolice. Dar în compania lui Bachus numai de înțelepciune și discernămint nu-i ardea... Nici cînd proaspăta parteneră i-a propus o aventură, invitîndu-l destul de repede la ea acasă, nu i-a „căzut fisa”.

După numai citeva sute de metri parcursi în mare tandrete, însă, S.R. avea să fie atacat de un necunoscut, imbrîncit și de cea care pină atunci îl făcuse „ochi dulci”, apoi jefuit de acestia de suma de 3 800 lei, teasul de la mină și alte obiecte pe care le mai avea asupra sa.

Autorii tîlhăriei au fost descoperiți operativ de către miliție. Ei sint Mariana Trandafirescu, 25 ani, fără ocupație, cu domiciliul în str. Biserica Mărcuța nr. 3, și fostul soț al acesteia, Tase Dragomir, 45 de ani, tot fără ocupație.

MIHAI GROZAVU

Cronica șoselei

„Patru familii distruse”

Ploaia rece căzută pe asfaltul fierbinte, la fel ca și cum ai turna apă pe niște pietroaie incinse la o saună, provocase o ceață atit de densă, incit abia puteai să vezi ceva la 15—20 de metri în față. Autobuzul, în urcare, inainta greoi pe serpentine. Volanul trebuia bine stăpînit pe șoseaua îngustă de munte, ca auto-vehiculul să „incapă” pe drum la curbele extrem de strînse. Muncitorii, care urmau să intre în schimbul de noapte la mină, discutau de-ale lor. Nu-și făceau probleme cu drumul, cu mașina, cu soferul. Prea de mult îl știau pe Enache, om priepuț și de nădejde.

Intr-o zonă de îngustare a drumului, soferul frinează brusc, trimițîndu-și pasagerii, cu capetele, în spătarele fotoliilor din față.

„Ce-i, Enache, s-a intîmplat ceva?” Enache ori n-aude, căci minerii ocupă locurile din spate și sint destul de departe de postul de pilofaj, ori nu-i arde să le răspundă. Oprește autobuzul și coboară jos.

„Era să ne facem praf. De unde atita inconștiență, nu știu. Lasă autobasculanta în drum și pleacă. Nici tu semnalizare, nici nimic. Parcă a pus-o de-a curmezișul dinadins să omoare oamenii”.

Autobuzul își reia mersul spre mină. În pofida dificultăților de pe drum, oamenii ajung fără intîrziere la lucru. Cei din schimbul de după-amiază se îndreaptă spre autobuz. Citeva grupuri atrag atenția prin veselia de care sint cuprinse. „Bucură-te și tu, Enache, cu noi”. „Mă, nu care cumva ai golit niscaiva sticle? că atita vă trebuie”. „Na că n-o-a și luat în primire cu prelucirea. Ce, omul dacă-i vesel, trebuie să fie neapărat beat, mă Enache? Sintem veseli pentru că miine avem două evenimente mai aparte. Cornel, șeful nostru de echipă, se însoară, iar Gheorghită, prîslea al nostru, sărbătorește nașterea fetei. Să vedem cum ne or-

ganizăm să facem față și colo și colo, că nu puteam să decalze și ei datele”. „Mă iertați băieți, n-am vrut să vă stric dispoziția. Sint ca întotdeauna alături de voi și la bucurie și la necaz”. „Așa te vrem Enache, acu mai vii și tu de acasă”.

În autobuz voioșie mare. Se continuă glumele, se fac urări, iar cei doi, roșii la față de emoție, abia dacă pot scoate din cînd în cînd cite o vorbă.

O femeie, doar, nu participă la veselia generală. Stă retrasă pe un fotoliu din partea din spate a salonului autobuzului. Din cînd în cînd, cite unul din pasageri, toți colegii ei de muncă, se apropie de ea, se așază pe unul din scaunele din apropiere și îi rostesc cuvinte de încurajare. „Lasă, Marie, o să fie bine, măi fată, măi. Toate se rezolvă pină la urmă. Știi doar că avem doctori buni. O să se facă bine. Nu mai fi nici tu așa prăpăstioasă”. Femeia nu răspunde nimic. Și șterge doar cu batista lacrima care se prelinge pe obraz.

Intr-un tirîu, se mută de pe scaunul ei alături de sofer. „Iartă-mă Enache, știu că pe toți i-ai ajutat. Dă-mi și mie măcar un sfat, ce să fac, cum să mă descurc. Știi că am patru copilași. Doi din ei sint internați la spital. Cel mare, Mircică, trebuie operat”. Femeia izbucnește în plîns „...iar despre Tudor mi-au zis ieri că are cancer. Spune-mi, nea Enache, ce mă fac? Nu pot lipsi de la serviciu, că de aici mîncîm piine”.

Soferul, vădit tulburat, nu știe la început ce să-i răspundă. Ce să facă, cum s-o ajute pe biata Maria? E teribil să ai soțul bolnav de cancer, doi copii bolnavi grav la spital, pe care trebuie să-i vizitezi aproape în fiecare zi și, în plus, să mai ai doi acasă, unul de 2 și altul de 4 ani. „Cum s-o ajut, ce să fac pentru ea?” „Astea sint întrebările cu care își chinuie mintea Enache. „Pină găsesc vreo soluție, măcar s-o incurajez puțin pe biata femeie”. Își imparte atenția între drum și interlocutoarea din dreapta sa. Femeia începe să se mai liniștească puțin. Și pasagerii, care în majoritatea lor cunosc necazurile Mariei, din decență, au încetat cu risul și cu glumele.

Pe fața soferului se vede deosebita sa

frîmîntare lăuntrică. Se întoarce din nou spre Maria, pentru a-i spune ceva. Exact în momentul cînd pină la blestemata de basculantă nu sint decit citeva metri. Ceața a acoperit-o, iar el pur și simplu a uitat, de ea. Cînd o observă e prea tîrziu. Întoarcerea bruscă spre stînga a volanului n-are nici un efect. Autobuzul intră în plin, cu toată forța, în peridul obstacol. Partea din dreapta față a autobuzului e splurberată. În trupul Mariei se înfig părțile proeminente ale bnei autobasculantei. Moare în drum spre spital. Cornel, șeful de echipă, suferă o fractură a coloanei vertebrale. Nu se știe dacă va scăpa cu viață, iar prîslea se alege cu ambele picioare fracturate. Unul din picioare e atit de zdrobit, incit probabil va trebui amputat.

Deși n-a pățit nimic, Enache e moralicește un infirm. „Am nenorocit patru familii, cum am putut eu, sofer bătrîn, uita de autobasculantă?”

VICTOR BEDA

Hipism

Se caută un norocos

Cerul deasupra hipodromului din Ploiești a fost dominică tot atit de senin precum sint ochii „tinăcului” arbitru Petrică Ionescu. Roditor, rămas, dintr-un inerent și banal incident, fără conducător, se retrage cuminte și educat, singur, la locul lui din grajd. Cursa a opta, rezervată în general amatorilor, e hipis de data aceasta publicul de acel spectacol ce include de obicei grație, emoție, lacrimi de bucurie și de amărăciune. Au privit monotonia numărul opt și citeva amatori nelipsiți din tribune, printre care Stelian Stănilă, Octavian Matei, Nicolae Ilie și prietenul său Mircea Popescu. A oferit un spectacol frumos alergarea a noua. În ordinea intrării lor în cursă au cîștigat: Relativa (Ion Oană), Stația (Mihai Dumitru), Suporter (Mircea Ștefănescu), Orlando (Florea Pașcă), Hipolit (Mihai Dumitru), Juvenil (Costică Radu), Solștiu (Ion Crăciun), Hot (Florea Pașcă), Riverana (Florea Pașcă) și Intim (Vasile Gheorghie). În majoritate, cîștigătorii și-au corectat recordurile. Ion Crăciun a fost pedepsit pentru diferență mare de valoare, neavînd timp suficient să se bucure de succes. De remarcat tripla victorie a antrenorului Florea Pașcă și victoriile dabe ale antrenorilor Mihai Dumitru și Mircea Ștefănescu. La conducători, Ion Oană s-a detașat, depășindu-l cu trei victorii pe Șanti Ionescu, care se menține totuși în fruntea formațiilor. „Gras 14” a e te impreună cu Hemeius coroana de laur, trăind încă emoția derbiului. Iume multă, muzică, curse frumoase, vînt prielnic. Totuși, un triplu a fost închis, iar pariul austriac, ajuns la 21 000 lei, reportat pentru dominica următoare. Se caută norocul și... norocosul.

ELENA ȘTEFĂNESCU

OMUL CARE JOACĂ

Lecțiile Mondialului (I)

A trecut ceva timp de la ultimul fluier al arbitrilor brazilian Coeino, totuși prea puțin pentru a stinge ecurile celui mai interesant Campionat mondial de fotbal de pină acum, cel de al XII-lea. Incepe, în mod normal, perioada cristalizării amănuntelor de joc oferite de dispuiele de pe terenurile spaniole, foarte impotantă deoarece, prin concluziile pe care fiecare tehnician din fotbal va ști să le tragă, ea va putea da răspuns multor întrebări. Fiecare se va lămuri ce are de făcut și, mai ales, ce poate face în funcție de materialul uman de care dispune și pe care trebuie să-l crească în viitorii ani. Tocmai această tematică de necvitat îl poate ajuta să prevadă ce s-ar mai putea întimpla în viitor dar, în mod deosebit, să-l înarmeze cu viziuni cu care, punîndu-le, la rîndul lui, în practică, să-și surprindă adversarii. Vor fi destule constatări rostite prin viu grai sau prin scris, însă, ca de obicei, mișcările premeditate vor fi ascunse cunoașterii, fiind bine păstrate în sertarele cugetului, de unde vor ieși la iveală după ce au fost pregătite teoretic, verificate și implantate practic, pentru a avea mai apoi capacitatea de a lovi necruțător pe aceia care vor întirzia să caute și să găsească.

A fost, ca și Italia — Brazilia, pentru întreaga lume a fotbalului o întîlnire de mare referință, și ea, nu numai pentru fotbalul european. Pentru ca dosarul din care vor emana concluziile viitoare să fie complet poate că n-ar fi strict și o înfruntare Brazilia — R.F.G. Fac această apreciere fiindcă, în ciuda euforiei pe care nu o pot evita nici eu total atunci cînd privesc un joc, am înclinația de a privi totul apoi la rece, din afara evenimentului propriu-zis, tocmai pentru a-i putea pătrunde rațiunile definitorii. S-au confruntat două școli diferite de fotbal, două concepții total departate de a așeza jocul, dar care au și multe lucruri comune. Cîndiți-vă numai la marcaj, la arta de a schimba partea atacantului lateral (Littbarski și Conti) pentru a surprinde și, de ce n-am spune-o, chiar la știința în care opreșc jocul prin fault. Și au fost destule, nu s-a supărat nimeni. Arbitrul Coelho, inteligent, a înțeles, spre binele finalei, acest lucru, ajungîndu-se în multe momente ca fluierul să-i oprească pe incrincații la intervale de 8—10 secunde... A fost un fotbal de redute. Individual prin perechi declanșate de italieni și, de aici, prin luările de poziție agresive, colective. Astfel, așa cum era de așteptat, Gentile „l-a luat” pe „driblerul nebun” Littbarski, Collovatti pe Fischer, tînrul dar foarte utilul Bergomi pe „balonul de aur” Rummenigge, Tardelli pe Breitner (de aceea a apărut destul de avansat, fostul bărbos venind mult din spate), Orioli pe Dremmler și, foarte interesant, Cabrini îl aștepta pe Kaltz, dar și venea peste el, așa explicîndu-se că și el putea marca în locul lui Rossi, la primul gol. Ambele echipe au cedat mijlocul terenului și s-au apărut, sigur, cit a putut fiecare, cu strășnicie dusă pină la sacrificiu.

Poate că vest-germanii nu au fost nici în cea mai bună dispoziție de joc și după prelungirile suportate greu și în care au trebuit să accelereze contra Franței și datorită unor probleme interioare ce mocnesc de mult și care vor ieși la iveală, din nou, cu siguranță. E tot atit de adevărat că distribuția lui Bearoz a ajuns la deplină maturitate de exorimare, și haideți să ne amintim cu cită „răutate” și-au purtat contraatacurile arma de bază, demne de referință fiind acelea ale lui Scirea și Conti la golurile 2 și 3. Apoi, și circulația azzururilor a fost mult perfecționată prin scheme și cunoaștere reciprocă, Conti simțîndu-se perfect cu Tardelli și Orioli, ajutați de mișcările epuizante ale lui Rossi, Grazziani și apoi Altobelli, ce fixau prin hărțuială neașteptată apărarea adversă. Să nu uităm nici fuleurile nimicitoare cu mingea la picior ale lui Gentile și Cabrini, mai siguri pe ei ca oricînd... Italia a învins fără drept de apel, făcîndu-mă să caut nu numai în memorie cînd echipa R.F.G.-ului a mai fost condusă cu 3—0, și ajutîndu-ne să înțelegem bucuria din final a președintelui Pertini care, scuturîndu-și pipa, dansa parcă „campagnolla”. Voi reveni.

CORNEL DINU

În conștiința contemporaneității

Anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român sînt ani de profunde mutații și ample transformări în viața României socialiste. Sînt ani în care partidul nostru, puternic ancorat în realitatea națională, a știut să aducă valoroase contribuții la dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești internaționale, îmbogățind tezaurul acesteia cu o experiență specifică, originală, născută din condițiile proprii ale țării noastre. În același timp, partidul nostru, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a adus în mișcarea comunistă și muncitorească internațională o viziune lucidă asupra proceselor revoluționare ale epocii, fiind seama de diversitatea și complexitatea situațiilor de necesitate a unei depline concordanțe a acțiunii cu realitățile, cu adevărurile vieții.

Forța fiecărui partid comunist constă în capacitatea de a ține seama de propriile sale interese, îmbinînd într-o perfectă armonie răspunderea față de propriul său popor cu preocuparea față de destinele socialismului și păcii în lume. Pe acest fundal trebuie plasat conceptul partidului nostru privind promovarea ideii unei unități de tip nou în mișcarea comunistă și muncitorească internațională. Este un concept care are ca suport practic ampla activitate internațională desfășurată de Partidul Comunist Român, legăturile strînse pe care le întreține cu celelalte partide comuniste, și, într-o deschidere logică, semnificativă, cu partide socialiste și social-democrate, cu organizațiile și mișcările de eliberare națională, cu partidele de guvernămînt din țările în curs de dezvoltare, cu toate forțele progresiste, democratice și antiimperialiste.

Activitatea internațională a partidului nostru are în prezent dimensiuni fără precedent. Partidul Comunist Român întreține legături cu 77 de partide comuniste și muncitorești, 53 partide socialiste și social-democrate, 66 partide și forțe democratice de guvernămînt, organizații și mișcări de eliberare națională. Această amplă activitate este profund semnificativă nu numai prin volumul ei, ci și prin calitatea nouă a raporturilor de care le determină. Raporturi de deplină egalitate în drepturi, respect al autonomiei, neamestec în treburile interne.

Desigur, într-o problemă sau alta pot exista abordări diferite. Esențial este faptul că în problema vitală a zilelor noastre, problema păcii, toate aceste forțe să acționeze împreună pentru salvarea planetei de primejdia gravă a războiului, a distrugerii și pieirii omenirii.

Socialismul și pacea sînt inseparabile. Datoria fundamentală a comunistilor este aceea de a acționa pentru viitorul pașnic al umanității. Nu există misiune mai nobilă decît aceea de a asigura pacea popoarelor, iar în această luptă, comunistii trebuie să fie împreună cu socialistii, cu social-democrații, cu toate forțele progresiste, democratice, antiimperialiste. Pentru toți, pacea înseamnă aspirația vitală, bunul suprem, și în apărarea sa trebuie angajate toate energiile, toate forțele.

Este o idee vitală pe care partidul nostru o promovează cu consecvență, cu acea consecvență și continuitate care îi sînt proprii. Preocupările partidului, ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt exemplare și pe acest plan, demonstrînd înaltul spirit de responsabilitate față de cauza socialismului, față de cauza păcii la care aspiră toate popoarele indiferent de condițiile în care trăiesc. Modul strălucit în care sînt traduse în viață și în această direcție orientările stabilite de Congresul al XII-lea al partidului, demonstrează spiritul constructiv, luciditate, forță revoluționară, răspundere față de viitorul poporului nostru și al umanității.

Acest profund realism al politicii partidului nostru se exprimă în înțelegerea exactă a situațiilor, a posibilităților existente și a perspectivelor. Partidul Comunist Român înțelege marile dificultăți ale prezentului, obstacolele care persistă, efectele negative ale tensiunii, practicile anacronice, de esență imperialistă. Dar în pofida tensiunilor din viața internațională, partidul, țara noastră militează cu tenacitate pentru unirea tuturor forțelor în lupta pentru anărarea păcii, cu încredere în marea capacitate a popoarelor de a imprima un curs pozitiv evoluției internaționale. Încetători în rolul opiniei publice, în puterea ei de a împiedica deteriorarea ireparabilă a raporturilor între state și izbucnirea unei conflagrații catastrofale pentru omenire.

Permanența orientărilor partidului nostru în această direcție se vedește în eforturile neobosite ale României pentru eliminarea manifestărilor politicii de forță din relațiile internaționale, pentru asigurarea unui curs durabil al destinderii, pentru soluționarea numai pe cale pașnică, la masa tratativelor, a problemelor litigioase, oricît ar fi ele de complicate. Este o permanență a principiilor și obținilor partidului nostru exprimate în acțiunile, în inițiativele și propunerile întreprinse de România socialistă în favoarea dezarmării militare și dezarmării, a stopării cursei înarmărilor și în primul rînd a înarmării nucleare. Propunerile și acțiunile României, inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu izvorăsc din înțelegerea exigențelor reale ale acestui moment internațional din conștiința faptului că toate popoarele au datoria să vadăască o înaltă responsabilitate față de destinul păcii.

Acțiunile întreprinse de partidul nostru în acești 17 ani care s-au scurs de la cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, de cînd în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, se bucură de un amplu răsădit și i-au conferit partidului nostru un înalt prestigiu, mărturie a respectului, stimei și considerației dobîndite. Pentru că, Partidul Comunist Român, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-au impus în conștiința contemporaneității ca luptători neobosiți pentru cauza dreptății, pentru o viață mai bună, pentru pacea la care are dreptul fiecare om, pentru ziua luminoasă de mîine a Terrei, a acestei planete pe care miliarde de ființe umane trăiesc, speră și luptă.

AL. PINTEA ■

Pacea — ca stare de spirit

Eram acolo, în sala plenarelor Adunării Generale, cînd, din imputernicirea președintelui Nicolae Ceaușescu și în baza mandatului încredințat de către Marea Adunare Națională, ministrul nostru de externe înfățișa, în fața unui auditoriu vorbind toate limbile pămîntului, poziția și propunerile României cu privire la problemele păcii pe planeta noastră.

Eram acolo, în sala Națiunilor Unite, în locul unde în fiecare an își dau întâlnire reprezentanții lumii, mereu mai numeroși și mereu mai decizi să caute împreună căile prin care lumea de azi să devină, mîine, mai bună și mai dreaptă. Rațiunea popoarelor de a-și trimite reprezentanții lor să se întâlnească acolo, în palatul de sticlă de pe malul Atlanticului, pentru a se asculta reciproc, pentru a afla ce gîndește fiecare despre marile și frămîntate probleme ale omenirii prin care trecem, rațiunea de a cheltui timp, mult timp — vocația răbdării rămîne, orice s-ar spune, o virtute, o importanță virtute a ființei umane — trebuie căutată în nedismulată speranță, în frumusețea zilei de mîine. Nimic nu poate înflori mai adevărat în universul fără egal al trăirii umane precum liniștea coborîtă asupra-ne de pace, pe cît de mult dorită, pe atît de greu de procurat, pe un pămînt gîfînd sub greutatea focoarelor nucleare, a rachetelor de cursă lungă și a aparatelor de detecție ce ne pot spune la orice oră din zi și noapte pînă și cum se numesc obiectele ascunse sub masa de bucătărie.

Am urmărit cu întreaga sală în care se găseau reprezentanții ai popoarelor de pe toate continentele, considerațiile parlamentului nostru, ale președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în legătură cu tematica arzîndă aflată pe ordinea de zi a sesiunii speciale. Au răsădit, de la tribuna Adunării Generale a O.N.U., cu claritate de cristal propunerile ce definesc în viziunea noastră la această oră paștele priorităților, subsumate obiectivelor tipător în urgența lui — oprirea înarmărilor și realizarea de pasii decizivi de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară.

Am ascultat acolo, în depărtatul palat de sticlă de pe East River, insistențele în favoarea încetării producției de arme nucleare și trecerea treptată a stocurilor existente pînă la lichidarea lor totală, pentru interzicerea definitivă a tuturor armelor nucleare, a tuturor armelor de distrugere în masă. Am ascultat argumentele pentru înghețarea cheltuielilor militare și trecerea neîntîrziată la reducerea lor, ca o garanție că imensele lăzi cu arme din jurul nostru vor înceta să crească iar bunurile omenirii astfel extrase din orbita dezarmării vor putea folosi mai bine oamenilor, vieții lor. S-a pledat în favoarea creșterii încrederii între statele lumii și mai ales în Europa, locul de unde au țîșnit flăcările pirjolițoare ale celor două conflagrații mondiale și unde și-au dat întâlnire cele mai încărcate arsenale din istoria umanității. Și acum, ca în atîtea rînduri, a fost revătată indubitabila capacitate a tratativelor de a găsi soluții ecuatiilor oricît de spinoase care vitriolează viața pe Terra.

Intr-o zi din seria de zile pe care Națiunile Unite le-au încredințat anul acesta analizelor din cît mai numeroase unghiuri posibile ale problemei fundamentale a omenirii — pacea sau războiul — glasul poporului român s-a rostit, cu strălăpezimea de cleștar a țărîlor carpatine, cum se rostеше prin toate faptele existenței sale, de partea păcii. Am regăsit în litera și spiritul propunerilor românești în domeniul dezarmării, implacabila poziție a Republicii Socialiste România, a președintelui nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru asigurarea și afirmarea dreptului fundamental al națiunilor, al oamenilor de pe toate continentele, din toate țările — dreptul de pace, la existență liberă și independentă.

Un prilej de a reaminti popoarelor crezul nostru într-o lume mai bună și mai dreaptă, de a reafirma dorința conlucrării cu toate statele de pe întreaga planetă pentru împlinirea acestui sfînt și mult visat și, iată, atît de greu de atîns, prilej de fericire — pacea.

NEAGU UDROIU ■

Constatarea că perioada de după Congresul al IX-lea al partidului nostru este cea mai densă și bogată în împliniri din întreaga noastră istorie privește deopotrivă și politica externă a României. Și astfel, cînd un observator atent vorbește de România și președintele ei situîndu-i în centrul politicii mondiale, afirmația are deplină acoperire în profunzimea politicii noastre externe, în dinamismul ei, în substanțialele inițiative promovate de șeful statului nostru și, înainte de orice, în definiția și respectarea scrupuloasă a principiilor noi care să guverneze raporturile dintre state. Din această ultimă perspectivă, Congresul al IX-lea a înscris în hronicul românesc și, în egală măsură, în viața internațională o viziune nouă, realistă și democratică asupra relațiilor dintre țări, indiferent de mărimea geografică, potențial uman și material sau orînduire socială.

S-a ilustrat astfel dreptul fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, de a participa plener și eficient, prin propriile mijloace, la viața internațională, de a-și afirma voința și vocația. Cu alte cuvinte, în acești 17 ani s-a consacrat faptul că nu există centre ale puterii sau deciziei care privească destinele și viața celorlalte popoare, așa cum s-a impus cu putere un alt fapt: popoarele toate disoan de forță de a face să triumfe rațiunea, înțelegerea și dialogul între ele, de a se uni și de a abolii pentru totdeauna vechea politică de forță și dictat, de a promova o politică nouă, de egalitate în drepturi, independentă națională, de respect și colaborare internațională.

Noua viziune românească asupra lumii, demonstrată în acești ultimi 17 ani, este una globală, realistă și responsabilă. Ca urmare, politica promovată a fost una a dialogului multilateral și a colaborării internaționale. În urma unei radiografii atente și lucide a realităților lumii de azi, în toți acești ani șeful statului nostru a subliniat, cu ideea și fapta, cu gîndul și acțiunea, necesitatea prezenței

dinamice și active a României socialiste în viața internațională. Astfel, pătrunderea românească pe glob a căpătat impresionant dimensiuni: în 1965, România avea relații diplomatice și consulare cu 66 de state iar în 1982 numărul acestora a ajuns la 139.

Eminescu îl cita cîndva pe Goethe, care spunea că dacă cifrele nu guvernează lumea, ele arată cum este guvernată aceasta. Și, dintr-o atare perspectivă e limpede, pătrunderea românească a că-

În consens cu vocația de pace a României și cu aspirațiile popoarelor lumii

pătat rezonanțe reprezentative, cu ecouri majore în conștiința contemporaneității, traduse în prestigiul de care se bucură țara noastră pe plan internațional. „Este o mîndrie pentru partidul și poporul nostru de a constata că au prieteni pe toate meridianele globului! Niciodată poporul român nu s-a bucurat de atîția prieteni, de atîta simpatie ca astăzi. Aceasta o datorăm faptului că partidul și statul nostru duc o politică fermă de pace, de colaborare internațională. Iată de ce vom face totul și în viitor pentru triumful acestei politici”, arăta președintele Nicolae Ceaușescu.

Așadar, în cei 17 ani de la Congresul al IX-lea al partidului nostru, România și-a impus o voce distinctă, recunoscută și elogiată între țările lumii de azi. Este o prezență marcantă și o realizare prestigioasă prin care umanismul și democratismul, principialitatea și

fermitatea, viziunea realistă a momentului și a perspectivelor istorice, angajarea pleneră, directă, dinamică, sensul constructiv și caracterul creator, echilibrul, continuitatea și consecvența, inițiativa și originalitatea — atribute ale politicii noastre externe — au consacrat-o în lumea de azi, au impus-o cancelarilor diplomației și oamenilor simpli. Nu este un fapt de la sine ci rodul unei activități impresionante și pe plan internațional a șefului statului român care a impus lumii în acești ani identitatea autentică „România — Ceaușescu”. Doctrina Ceaușescu, așa cum a intrat în limbajul politic de azi, are la bază acțiunile de adevărat pionierat, viguroase, consecvente, în cele mai diverse planuri ale vieții internaționale, care au fost subsumate, toate, edificării păcii — realitate și realizare fără de care nu se pot rezolva durabil și eficient celelalte probleme care confruntă lumea de azi. De aici și opinia unui publicist străin: „Președintele României se numără printre personalitățile ale căror nume sînt evocate frecvent în arena politică a lumii de azi” — prestigiu datorat unei acțiuni și unei politici de anvergură în direcția edificării unei lumi fără arme și războaie, a păcii. De aici și un alt adevăr firesc în direcția dependenței cu afirmația de mai sus: „Popoarele văd în politica de prietenie și pace a României o politică ce corespunde pe deplin năzuințelor fiecărei națiuni. Tocmai de aceea, țara noastră este prețuită, are atîția prieteni în lume” — arăta șeful statului nostru. Este un adevăr impus lumii printr-o politică externă revoluționară, nouă, originală, eficientă și în consens deplin cu vocația umanistă a poporului român și aspirația popoarelor spre bine și progres, căreia Congresul al IX-lea i-a dat glas și prin aplicarea căreia, în diagrama politică a lumii, România a căpătat un rol și un loc distincte, originale și prestigioase.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Flacăra Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Măresanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) - 14 57, 25 66; Secția cultură învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Călin Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, ceracelu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoița, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balocciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) - 17 616, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126. București strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU